

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Paks

Város Önkormányzata

2024-2029.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	43
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	65
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	76
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	87
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	97
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	103
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	104
1. A HEP IT részletei	104
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	104
Jövőképünk	105
Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	106
3. Megvalósítás	113
3.1 A megvalósítás előkészítése	113
3.2 A megvalósítás folyamata	113
3.3 Monitoring és visszacsatolás	116
3.4 Nyilvánosság	116
3.6 Érvényesülés, módosítás	117
4. Elfogadás módja és dátuma	118

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet** alapján megjelent **Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint elkészítve**, Paks Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

1.1. Elhelyezkedése

Paks a Duna jobb partján fekszik, Budapesttől a 6-os számú főúton és M6-os autópályáról közelíthető meg, amely az ország észak-déli irányú fő közlekedési vonala. A város élénk távolsági autóbusz közlekedéssel rendelkezik. A Dunán kompjárat közlekedik Géderlak-Kalocsa felé, biztosítva a két part összeköttetését. Közeljövőben készül a Paks-Kalocsát összekötő híd is. Vonzáskörzetének településeit kiépített aszfaltút köti össze a várossal. A városban helyi járatos elektromos autóbuszok, taxik közlekednek.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1.2. Humán erőforrás helyzet

1.2.1. A főbb demográfiai folyamatok áttekintése

A népesség számának csökkenése és elöregedése Magyarországot általánosan jellemző folyamatok Paks városát is erőteljesen érintik.

A lakónépesség 2018-ban 18 623 fő, a születések száma 151, jellemző az öregedő korstruktúra. A népsűrűség 123 fő/km². A gyermekkorúak aránya 19,27%, a munkaképes korú lakosságé 77,34%, a 60 évesek és idősebbek aránya 6,69%.

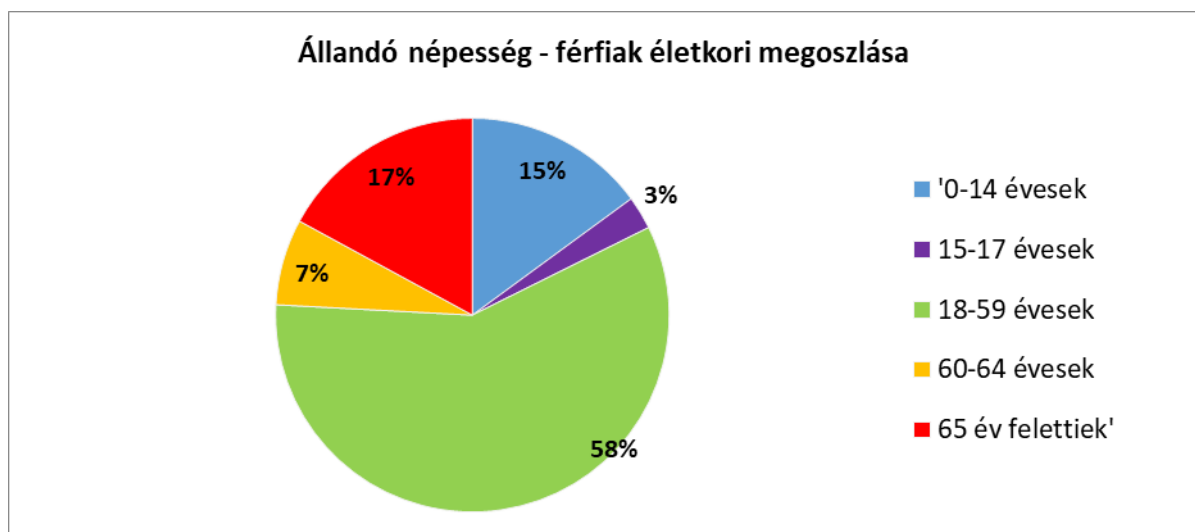
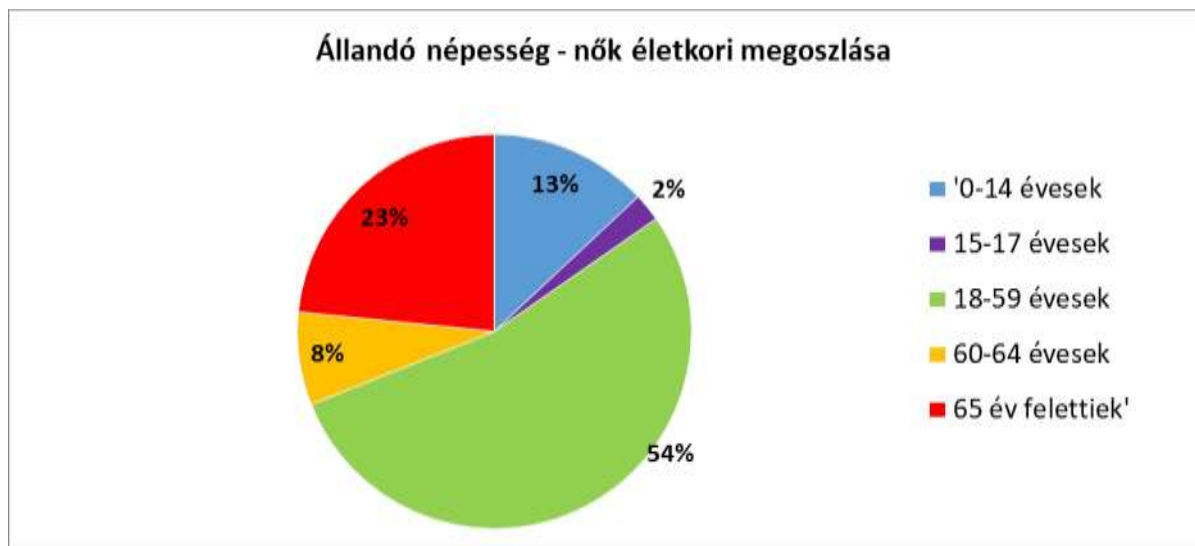
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	18 788	bázis év
2018	18 623	99,12%
2019	18 489	99,28%
2020	18 224	98,57%
2021	18 019	98,88%
2022	17 827	98,93%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

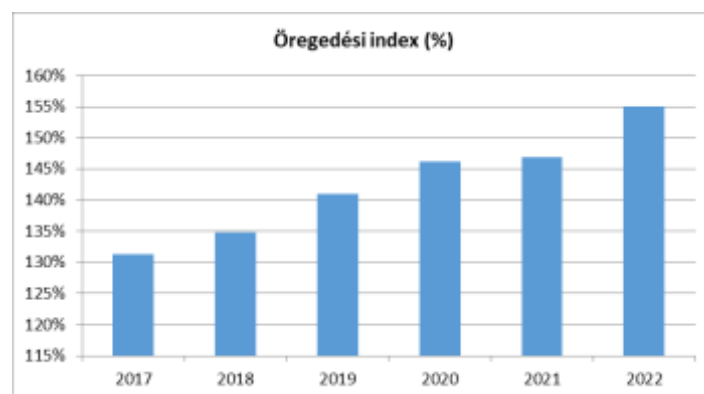

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	8 742	9 437	18179	48,09%	51,91%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			524	2,88%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 306	1 228	2534	7,18%	6,76%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	238	218	456	1,31%	1,20%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	5 086	5 063	10149	27,98%	27,85%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	619	718	1337	3,41%	3,95%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	1 493	2 210	3703	8,21%	12,16%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

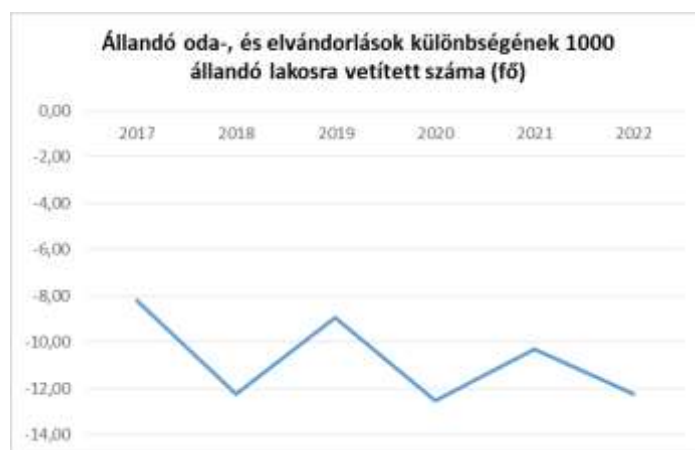

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	3 340	2 544	131,29%
2018	3 427	2 542	134,82%
2019	3 590	2 547	140,95%
2020	3 703	2 534	146,13%
2021	3 719	2 532	146,88%
2022	3 863	2 493	154,95%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

A fenti adatok szerint kismértékű lakosságszám csökkenés figyelhető meg. A népességszám csökkenése nagymértékben volt köszönhető a belföldi vándorlások okozta népességcsökkenésnek. A rendelkezésre álló adatok szerint a városi egyenleg negatív, ami sajnos a lakosság számának kisebb mértékű csökkenését eredményezi. A természetes szaporulat növekedése eredményezheti hosszútávon a város lakosságszámának növekedését. De az elkövetkező 5 évben a lakosság számát ugrásszerűen növelni fogja az Atomerőmű új blokkjainál dolgozó külföldi munkavállalók erre az időszakra letelepedő családtagjai.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-8,21
2018	-12,24
2019	-8,95
2020	-12,53
2021	-10,32
2022	-12,24
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

Erőteljes hatást gyakorolnak a lakosságszám-változásra a belföldi vándorlások, amelyek egyenlege nemcsak az adott település vonzerejét tükrözi, hanem Paks város következő éveiben bekövetkező építkezés is.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-1,85
2018	-2,78
2019	-1,13
2020	-5,23
2021	-6,07
2022	-1,22
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

Értékeink, küldetésünk

Városunk az esélyegyenlőség érdekében számos területen eddig is igyekezett megfelelni és támogatni a helyi társadalom minden rétegét a minőségi élet megteremtése érdekében. Paks Város Önkormányzata döntésein keresztül fejezi ki az esélyegyenlőség iránti elkötelezettségét, az Önkormányzat terveinek, projektjeinek és koncepcióinak kidolgozása, a lakosság életminőségének javítását célzó tevékenysége megvalósítása során mindent megtesz annak érdekében, hogy bevonja az érintett partnereket, civil szervezeteket, egyházakat, oktatási és szociális intézményeket, azok képviselőit, elősegítve ezzel a település lakóinak esélyegyenlőséggel kapcsolatos szemléletformálását.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Paks Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032))

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Helyi Esélyegyenlőségi Program összhangban készült az alábbi dokumentumokban meghatározott célokkal, illetve az azokhoz hozzárendelt forrásokkal, eszközökkel; a HEP által meghatározott célcsoportok minél hatékonyabb és specifikusabb esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

Paks Város Integrált Városfejlesztési Konceptiója (2008-2025)

Paks Város 7 éves gazdasági Programja

Paks Városfejlesztési Konceptiója (2009-2025)

Paksi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója

Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 33/2016. (VIII. 22.) önkormányzati rendelete Paks Város Helyi Építési Szabályzatáról

Paks város helyi esélyegyenlőségi programja kapcsolódik az alábbi hatályos önkormányzati rendeletekhez:

- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete 4/2015. (II. 13.) önkormányzati rendelete a lakáscélú helyi támogatásokról;
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2024. (II. 16.) önkormányzati rendelete a lakáscélú helyi támogatásokról szóló 4/2015. (II. 13.) önkormányzati rendelet módosításáról
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete 3/2015. (II. 13.) önkormányzati rendelete a szociális és gyermekjóléti ellátásokról és a szociális és gyermekjóléti igazgatásról;
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2020. (III. 13.) önkormányzati rendelete a szociális és gyermekjóléti ellátásokról és a szociális és gyermekjóléti igazgatásról szóló 3/2015. (II. 13.) önkormányzati rendelet módosításáról;
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete 12/2015. (IV. 24.) önkormányzati rendelete a Paks Kistérségi Szociális Központban személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról;
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2024. (II. 16.) önkormányzati rendelete a fiatal szakképzett pályakezdők Pakson történő letelepedésének helyi támogatásáról szóló 15/2004. (V. 25.) önkormányzati rendelet módosításáról;
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2024. (II. 16.) önkormányzati rendelete az önkormányzat 2024. évi költségvetéséről és a végrehajtás rendjéről;
- Paks Város Önkormányzata képviselő-testületének 5/2024. (III.18.) önkormányzati rendelete az idősek otthonában biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokért, a gyermekétkeztetésért, továbbá a gyermekek napközbeni ellátásáért fizetendő intézményi térítési díjakról;

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Paks első többcélú társulása 1997. évi CXXXV. törvény, valamint a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi XCVI törvény alapján jött létre. A két törvény hatályon kívül helyezését követően Paks és térségéhez tartozó önkormányzatok Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 87. §-a alapján jogi személyiséggel rendelkező társulást hoztak létre. Ez a lépés valójában az eredeti társulási együttműködési megállapodás módosítása volt.

A Társulásnak kezdetektől tagja a Paksi statisztikai kistérség 14 települése (Bikács, Bölcse, Dunaföldvár, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Kajdacs, Madocsa, Nagydorog, Németkér,

Paks, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc). 2013.01.01-től csatlakozott Tengelic Község Önkormányzata, 2016.07.01-től Kölesd, Kistormás, Medina települések Önkormányzata és 2017.01.01-től Harc és Sióagárd települések Önkormányzata. A Társulás a szolgáltatásokat igény szerint biztosítja az egyes településeken, bizonyos szolgáltatások nem érintenek minden települést.

A Társulás feladat és hatásköre:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó, az Sztv. 62. §, 63. §, 64. §, 65. §, 65/C. §, 65/F. § szerinti szociális szolgáltatások /étkezés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, nappali ellátás (idősek, fogyatékosok, autisták, hajléktalanok), támogató szolgáltatás, integrált szervezeti formában történő ellátása.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 15. §. /2/ bekezdésében meghatározott személyes gondoskodás keretébe tartozó egyes gyermekjóléti alapellátások közül a gyermekjóléti szolgálat és a helyettes szülői hálózat

Társulás által fenntartott intézménnyel látják el:

1. Az étkezés feladatát a Paks Kistérségi Szociális Központ látja el Bikács, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Kajdacs, Kistormás, Kölesd, Nagydorog, Németkér, Paks, Pálfa, Pusztahencse és Sárszentlőrinc, települések részére,
2. A házi segítségnyújtás feladatát a Paks Kistérségi Szociális Központ látja el Bikács, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Harc, Kajdacs, Kistormás, Kölesd, Nagydorog, Németkér, Paks, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc és Sióagárd települések részére.
3. A nappali ellátás feladatát a Paks Kistérségi Szociális Központ látja el: Kajdacs, Kölesd, Nagydorog és Paks, települések részére.
4. Család-és gyermekjóléti szolgálat feladatát Paks Kistérségi Szociális Központtal látja el Bikács, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Harc, Kajdacs, Kistormás, Kölesd, Nagydorog, Medina, Németkér, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc, Sióagárd és Tengelic települések részére,
5. A gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülői hálózat) feladatát Paks Kistérségi Szociális Központtal látja el Bikács, Bölske, Dunaföldvár, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Kajdacs, Madocsa, Nagydorog, Németkér, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc települések részére,
6. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a Paks Kistérségi Szociális Központtal látja el Bikács, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Harc, Kajdacs, Nagydorog, Németkér, Paks, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc és Sióagárd települések részére.
7. A fogyatékosok és hajléktalanok nappali ellátását, és a támogató szolgáltatást a Paks Kistérségi Szociális Központtal látja el Paks Város részére.

8. Az egészségügyi alapellátás körében

Az alapellátáshoz kapcsolódó központi ügyeleti ellátás (1997. évi CLIV. törvény 152. § (1) bek. c) pont). A központi ügyeleti ellátás feladatát a Társulás az Emergency Service Kft.-vel (Budapest, Topolya u. 22.) kötött feladat- ellátási megállapodás útján látja el.

- Kábítószer megelőzés programjai, tevékenységei

Kábítószerügyi Egyeztető Fórum kistérségi szinten történő működtetése a 96/2000.(XII.11.) Kormányhatározat felhatalmazása alapján

9. Területfejlesztési feladatok ellátása:

- Véleményt nyilvánít a megyei fejlesztési koncepciókról, programokról, különösen azoknak a kistérség területét érintő intézkedéseit illetően;
- Képviseli a kistérséget területfejlesztési ügyekben;
- Pályázatot nyújthat be a kistérség fejlesztéséhez kapcsolódó források igényléséhez;

10. Állati hulladékok gyűjtése és ártalmatlanná tétele

2005. évi CLXXVI. törvény szerint a feladatot a Társulás a DC Dunakom Zrt-vel kötött feladat-ellátási megállapodás alapján látja el.

11. Közművelődési és kulturális feladatok ellátása

A feladatot a Társulás a Paksi Közművelődési Kht. által kötött feladat-ellátási megállapodás útján látja el.

Társulás szervezete és működése:

A Társulás székhelye: 7030 Paks, Dózsa György utca 55-61. A Társulás döntéshozó szerve a Társulási Tanács, melynek élén az elnök áll. A Társulás Elnökét a tanács minősített többséggel választja tagjai közül. Az elnök munkáját alelnök segíti. A Társulás tevékenységének és gazdálkodásának ellenőrzésére 5 tagú Pénzügyi Bizottságot hozott létre

A Társulás szociális szolgáltatásai és a gyermekjóléti szolgáltatások ellátására Paks Kistérségi Szociális Központ névvel közös fenntartású intézményt alapított 2011. január 31-ével és tart fenn, melynek irányító szerve a Társulási Tanács.

A Társulás költségvetése

Társulás éves költségvetés alapján működik. A költségvetést a Tanács önállóan, költségvetési határozatban állapítja meg. A költségvetés végrehajtásáról a Társulási Tanács munkaszervezete útján gondoskodik. A Társulásban ellátott feladatokhoz kapcsolódó, ösztönző elemeket is tartalmazó központi költségvetési hozzájárulásokat, támogatásokat 2013. június 30-ig a Társulás igényelte, ezt követően Paks Város Önkormányzata, mint gesztor önkormányzat igényli. A Társulás működési költségeihez a Társulás tagjai az általuk képviselt települések lakosságszámának arányában járulnak hozzá. A munkaszervezet működéséhez (ami Paks Polgármesteri Hivatalának szervezeti egységeként működik) a hozzájárulást negyedévente kell a Társulás számlájára befizetni.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TEIR adatbázis és a népszámlálási adatok szolgáltak alapul.

Emellett Paks Város Önkormányzata által szolgáltatott adatok, a településen tett személyes látogatások alkalmával gyűjtött anyagok, valamint Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály adatai szolgáltatták.

A települési önkormányzat nem gyűjtött és nem elemzett adatokat a romákkal, nőkkel és a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

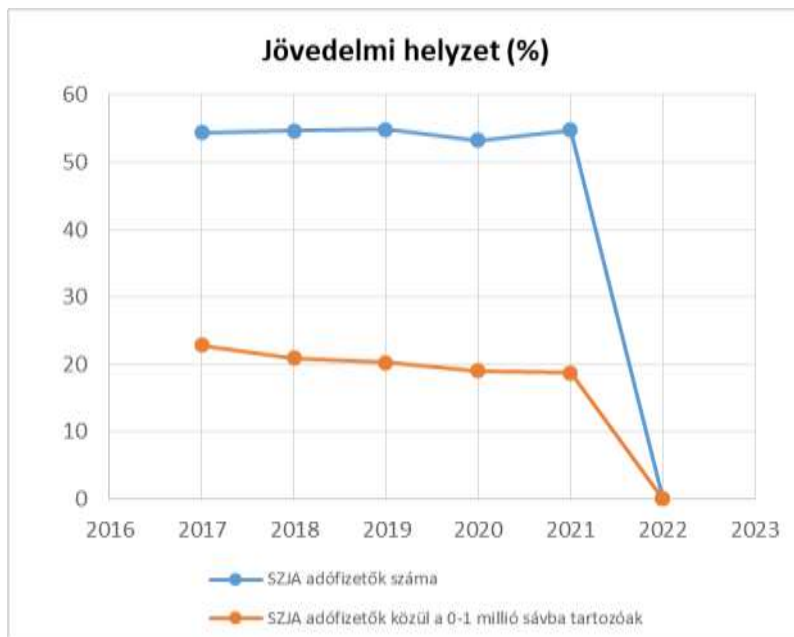
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység számos társadalmi tényező által meghatározott összetett jelenség, amelynek kialakulásában egyaránt szerepet játszanak a társadalmi és kulturális hátrányok, a szocializációs hiányosságok, az iskolai és a képzési deficit, valamint a munkaerő-piacon elszenvedett hátrányok is. A mélyszegénység elsősorban azt a jelenséget, állapotot jelenti, amikor az egyes emberek vagy meghatározható társadalmi csoportok tartósan a létminimum alatt élnek és alig van esélyük arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből képesek legyenek kikerülni.

A mélyszegénység állapotának egyik legpontosabban meghatározó indikátora az egyes emberek vagy társadalmi csoportok jövedelmi helyzete. A mélyszegénységben élők jövedelemstruktúrájára általánosságban az jellemző, hogy az összjövedelem döntő hányada társadalmi transzferekből tevődik össze.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	54,43	22,80
2018	54,69	20,91
2019	54,85	20,25
2020	53,29	19,06
2021	54,82	18,75
2022	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A személyi jövedelemadót fizetők aránya az állandó lakosság körében 2017 óta állandóan 54% körül mozog, a tendencia kismértékű növekedést mutat, miközben ugyanezen időszakban csökkent a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya.

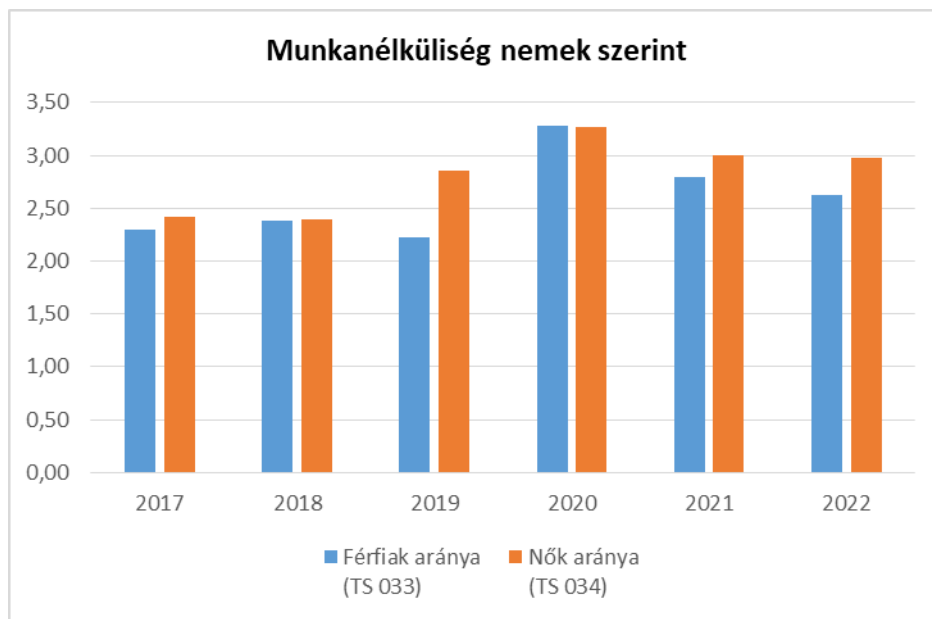

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

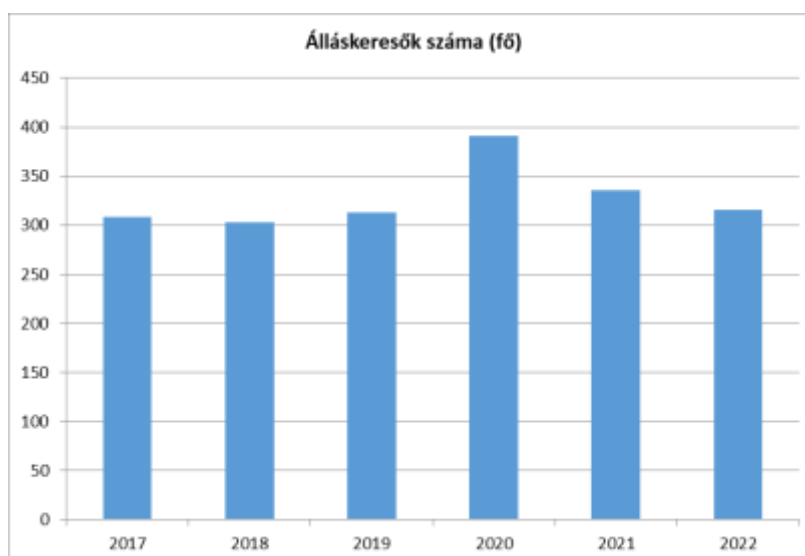
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	2,30	2,42	2,36%
2018	2,38	2,39	2,39%
2019	2,23	2,85	2,54%
2020	3,28	3,27	3,28%
2021	2,80	3,00	2,90%
2022	2,63	2,98	2,81%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

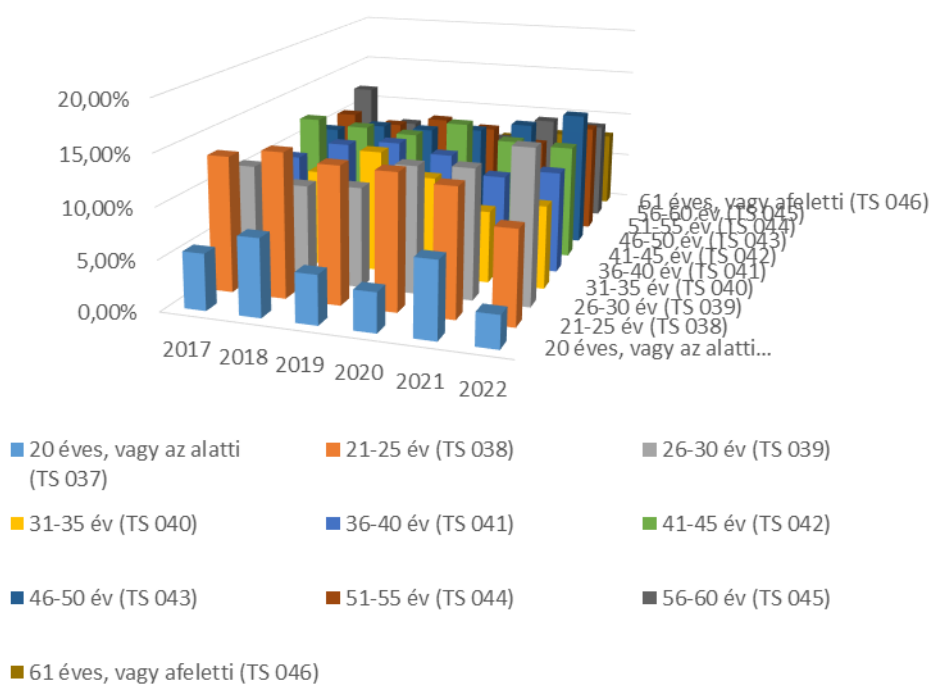
Paks várost tekintve a táblázat adataiból egyértelműen kitűnik, hogy a vizsgált időszakban az aktív korú álláskeresőik körében a férfiak aránya szinte mindegyik évben kiegyenlíti a nők arányát. Az előző időszakhoz képest nem történt elmozdulás a nők nagyobb arányú munkavállalása irányába.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresőik száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresőik száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	308	303	313	391	336	316
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	17,00	23,00	15,00	15,00	25,00	10,00
	%	5,52%	7,59%	4,79%	3,84%	7,44%	3,16%
21-25 év (TS 038)	Fő	41,00	43,00	42,00	52,00	42,00	29,00
	%	13,31%	14,19%	13,42%	13,30%	12,50%	9,18%
26-30 év (TS 039)	Fő	34,00	29,00	31,00	49,00	43,00	48,00
	%	11,04%	9,57%	9,90%	12,53%	12,80%	15,19%
31-35 év (TS 040)	Fő	27,00	29,00	38,00	39,00	24,00	26,00
	%	8,77%	9,57%	12,14%	9,97%	7,14%	8,23%
36-40 év (TS 041)	Fő	29,00	34,00	37,00	43,00	31,00	32,00
	%	9,42%	11,22%	11,82%	11,00%	9,23%	10,13%
41-45 év (TS 042)	Fő	38,00	36,00	36,00	51,00	39,00	36,00
	%	12,34%	11,88%	11,50%	13,04%	11,61%	11,39%
46-50 év (TS 043)	Fő	31,00	33,00	34,00	44,00	41,00	43,00
	%	10,06%	10,89%	10,86%	11,25%	12,20%	13,61%
51-55 év (TS 044)	Fő	33,00	30,00	34,00	40,00	30,00	35,00
	%	10,71%	9,90%	10,86%	10,23%	8,93%	11,08%
56-60 év (TS 045)	Fő	39,00	27,00	29,00	31,00	35,00	32,00
	%	12,66%	8,91%	9,27%	7,93%	10,42%	10,13%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	19,00	19,00	17,00	27,00	26,00	25,00
	%	6,17%	6,27%	5,43%	6,91%	7,74%	7,91%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

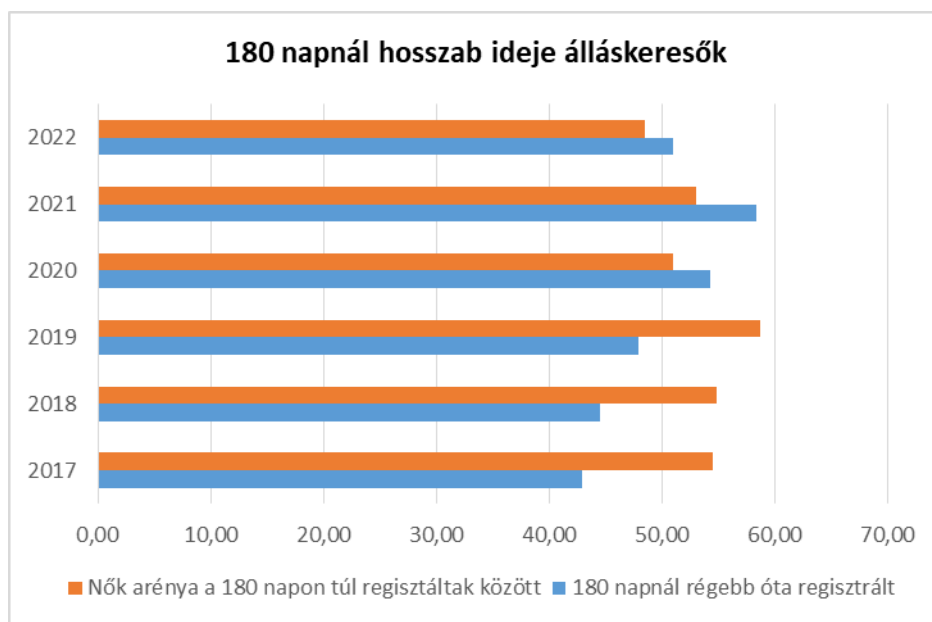

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	42,86	54,55
2018	44,55	54,81
2019	47,92	58,67
2020	54,22	50,94
2021	58,33	53,06
2022	50,95	48,45

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatás esélyeihez való hozzáférést nagyban segíti a Tolna Vármegyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya.

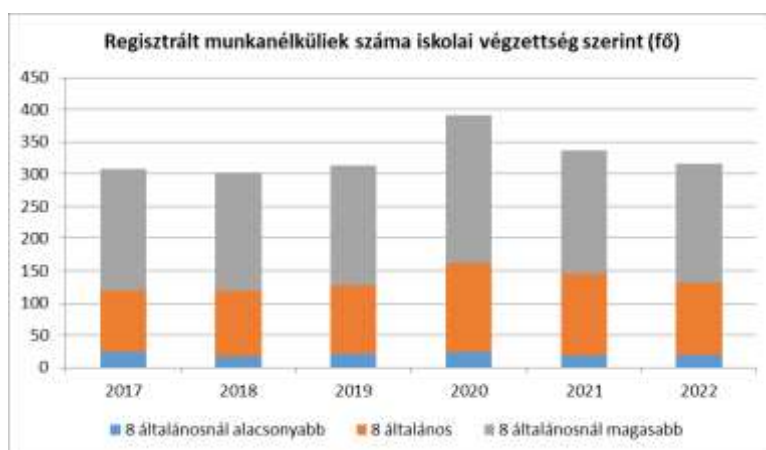
Az ügyintézők segítséget és információt nyújtanak az álláskeresőknek.

Összességében elmondható, hogy Pakson is jellemző tendencia a munkanélküliség lassú csökkenése. A Kormány közfoglalkoztatási politikájának, valamint Képzéses közfoglalkoztatásának köszönhetően megfigyelhető a korábban munkanélküli lakosság munkaerő piaci integrációja.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	308	23	7,47%	96	31,17%	189	61,36%
2018	303	16	5,28%	103	33,99%	184	60,73%
2019	313	21	6,71%	107	34,19%	185	59,11%
2020	391	23	5,88%	139	35,55%	229	58,57%
2021	336	18	5,36%	127	37,80%	191	56,85%
2022	316	19	6,01%	112	35,44%	185	58,54%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	163	107
2018	135	81
2019	106	14
2020	233	6
2021	64	7
2022	32	4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Megfigyelhető hogy a közfoglalkoztatottak számának nagyobb arányú csökkenése: míg 2017-ben 107 fő közfoglalkoztatottja volt a városnak, addig 2022-re ez az arány nagyon lecsökkent.

Kormányzati célkitűzés a közfoglalkoztatás arányának visszaszorítása és az álláskeresők átstrukturálása az elsődleges munkaerő-piacra.

A közfoglalkoztatási programok keretében képzésekre is sor kerül (pl.: targonca kezelő, virágkötő, betanított takarító, személy- és vagyonőr, bolti előkészítő). A képzések elméleti és gyakorlati helyszíne többnyire Paks és Szekszárd. Az utazást a szervező Munkaügyi Központ megtéríti, emellett a képzés ideje alatt résztvevők közfoglalkoztatási bérben is részesülnek. A képzések időtartama a képzés típusától függően átl. 1,5-6 hónap.

Feltehetően ennek a lehetőségnek is köszönhető, hogy csökkenő tendenciát mutat az álláskeresők száma, és ezzel összhangban a közfoglalkoztatottak száma is.

A település közlekedés-földrajzi helyzete kedvező, az ország közepén a nemzetközi közlekedési folyosók találkozásánál található. A közúti elérhetősége jó, az M6-os autópálya és a Duna-híd kedvező megközelíthetőséget biztosít. Az M6-os autópálya megépítésével lényegesen gyorsabban lehet elérni a fővárost és Pécsét is.

A lakosság foglalkoztatottságára jellemző, hogy jelentős része dolgozik helyben, főként az állami és önkormányzati szektorban, a kereskedelem, vendéglátás, szolgáltatások területén. A település földrajzi adottságai révén sokan élnek a mezőgazdaságból. Számos helyi vállalkozás működik évtizedes múlttal, ahol sok helyi lakost foglalkoztatnak.

A Paksi Atomerőmű és az új Blokk építése a pár éven belül megváltoztatja a foglalkoztatási viszonyokat és a vállalkozások működését. Sok helyi és környékbeli ingázó lakosnak is biztosítanak lehetőséget.

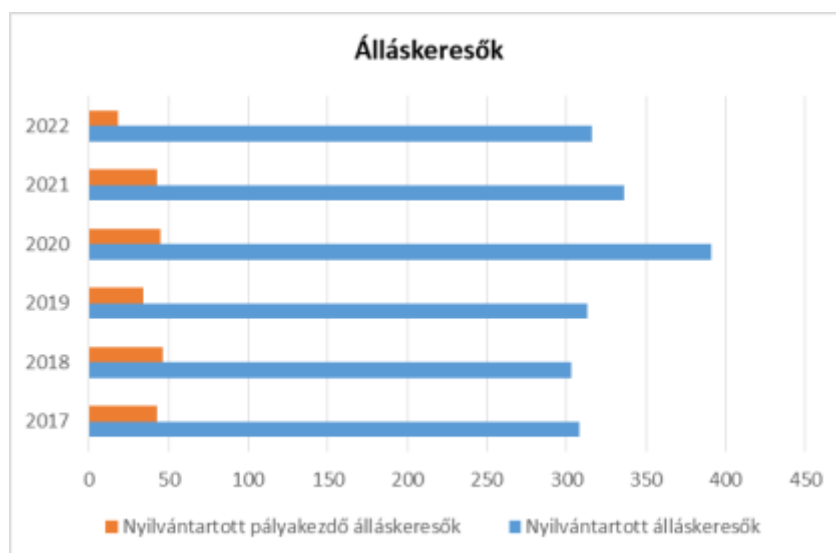
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	308	43
2018	303	46
2019	313	34
2020	391	45
2021	336	43
2022	316	18

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból megfigyelhető, hogy a vizsgált időszakban nőtt a paksi állás keresők száma, de ezen belül a pályakezdők aránya csökkent. Ez annak köszönhető, hogy a fiatalabb korosztály mobilabb, könnyebben utazik más településre munkavállalás céljából, ha van motiváció és lehetőség, folyamatosan képi magát.

A kormányzati támogatással megvalósuló nyári diákmunka programok is lehetőséget teremtettek munkatapasztalat szerzésre a diákok számára, amely hozzájárulhatott a csökkenő tendenciához.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Érettségi után a helyi szakképző iskolában is van lehetőség továbbtanulni: érettségire épülő technikumi, valamint szakképző iskolai képzések köréből lehet választani (kereskedelem, gazdálkodás, szociális ágazat, turizmus-vendéglátás, gépészet ágazat területén).

A tanulás díjmentes, hiszen a megújult szakképzési rendszerben két szakma és egy szakképesítés megszerzése ingyenes. A tanulmányokat ösztöndíj segíti, majd a duális rendszerbe átlépve, tanulói munkaszerződést kötve szakképzési munkabér kapható. A tapasztalatok szerint egyre többen választják ezt a képzési formát.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Paks Város Önkormányzata esetében a legtöbb roma származású munkavállaló rendelkezik munkahellyel. Vannak közöttük 8 osztállyal rendelkezők, és olyanok is, akik valamilyen OKJ-s szakképesítéssel is rendelkeznek.

Az Önkormányzat által fenntartott bölcsődében és óvodában is megtalálható roma származású munkaerő, akik megfelelő iskolai végzettséggel, képesítéssel is rendelkeznek, bár számuk alacsony.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Elmondható, hogy a foglalkoztatás területén tapasztalt hátrányos megkülönböztetés nem jellemző Paks Város Önkormányzata és intézményei esetében. Ezzel kapcsolatos bejelentés az elmúlt években nem érkezett sem az önkormányzattal szemben, sem az önkormányzat felé, így sem a testi fogyatékkal, sem a megváltozott munkaképességgel élők, sem a nők, sem a mélyszegénységben élők/romák esetében nem történt hátrányos megkülönböztetés településünkön.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A város kulturális életének fontos része a közművelődés, a hagyományok ápolása, művészeti kihasználása. Paks város közművelődési lehetőségeit a Csengey Dénes Kulturális Központ és a Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár biztosítja.

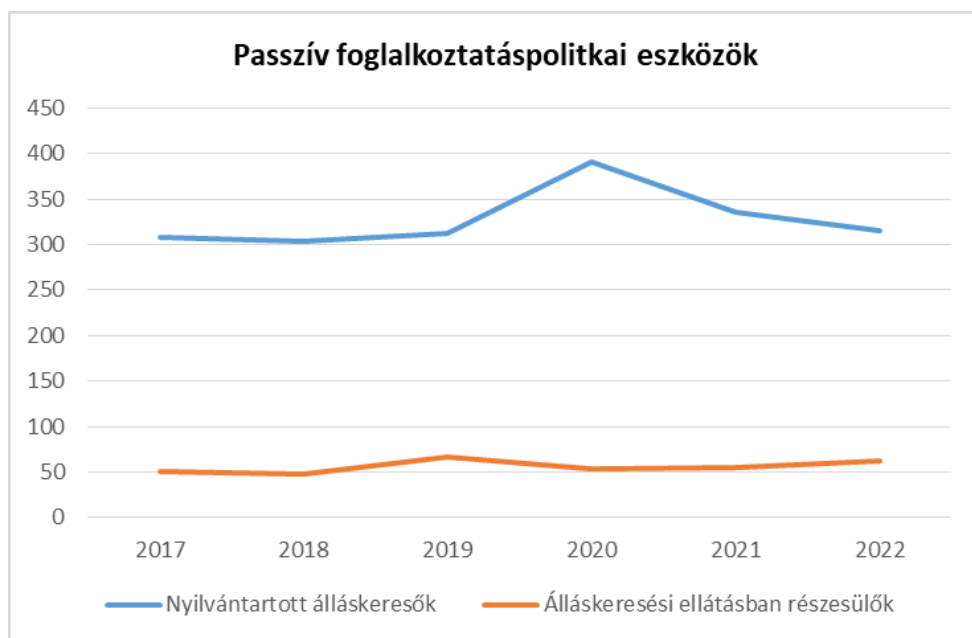
A könyvtár a könyvkölcsönzés mellett informatikai/számítógépes tanulási lehetőségeket biztosít igény szerint. Segítséget nyújt a rászorulóknak azon ügyeik rendezésében, melyhez számítógép szükséges. Lehetőségeikhez és kapacitáshoz mérten önéletrajzok írásában, nyomtatásban, email küldésben is közreműködik.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A foglalkoztatáspolitikai eszközöket alapvetően két csoportra oszthatjuk, melyek az aktív illetve passzív eszközök. Amíg az aktív eszközök elsődleges célja az álláskereső munkaerő-piacra történő visszaterelése, valamint a foglalkoztatás lehető legnagyobb mértékű bővítése, addig a passzív eszközök leginkább az álláskereső számára nyújtható anyagi és egyéb támogatások köre, egészen addig, ameddig nem sikerül munkahelyet találniuk.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	308	2,39%	51	16,56%
2018	303	2,39%	47	15,51%
2019	313	2,53%	66	21,09%
2020	391	3,26%	53	13,55%
2021	336	2,86%	55	16,37%
2022	316	2,75%	62	19,62%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal				

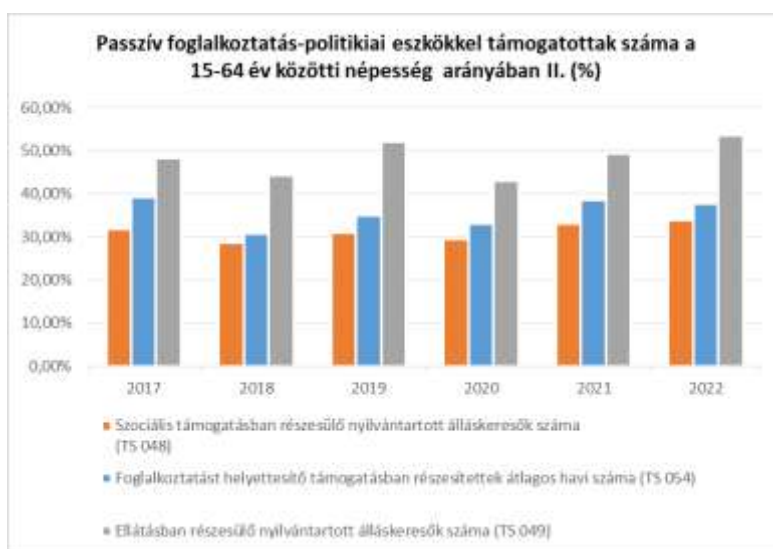
A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök tehát az álláskeresők ellátását szolgálják a munkanélküliség időszakában. Ezek az ellátások lényegében szociális jellegű ellátások, amelyek célja a kieső jövedelem pótlása.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	98	31,82%	121	39,28%	149	48,38%
2018	87	28,71%	93	30,81%	134	44,22%
2019	97	30,99%	110	35,01%	163	52,08%
2020	115	29,41%	129	33,08%	168	42,97%
2021	111	33,04%	130	38,65%	166	49,40%
2022	107	33,86%	119	37,66%	169	53,48%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	22
2018	24
2019	26
2020	22
2021	19
2022	21

Forrás: TeIR, KSH

Összességében elmondható, hogy számos pénzübeli és természetbeni ellátás áll rendelkezésre azok számára, akik átmeneti vagy tartós jelleggel kiszorultak a munkaerőpiacról. Ezen ellátások nagyrészt lefedik azon élethelyzeteket, amelyekben a munkavállalás nehézséget okozhat, illetve amelyekben rövidebb-hosszabb ideig anyagi problémák állhatnak fenn az egyén vagy család életében.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni ugyanakkor, hogy számos ellátás az öregségi nyugdíjminimum összegének bizonyos százalékában van megállapítva, ám ez az összeg már több mint egy évtizede nem emelkedett, ezért a pénzübeli ellátások összege sem minden esetben tekinthető elégségesnek.

Az ellátások hatásosságáról, hatékonyságáról számos tanulmány értekezik, az önkormányzat felelőssége sokkal inkább abban áll, hogy a meglévő ellátásokhoz való hozzáférést elősegítse minden jogosult számára függetlenül az ellátás típusától, vagy a folyósító szervtől. Ennek érdekében az érintettek megfelelő tájékoztatása, a településen belüli információáramlás és az egyes intézmények közti szoros együttműködés elengedhetetlen.

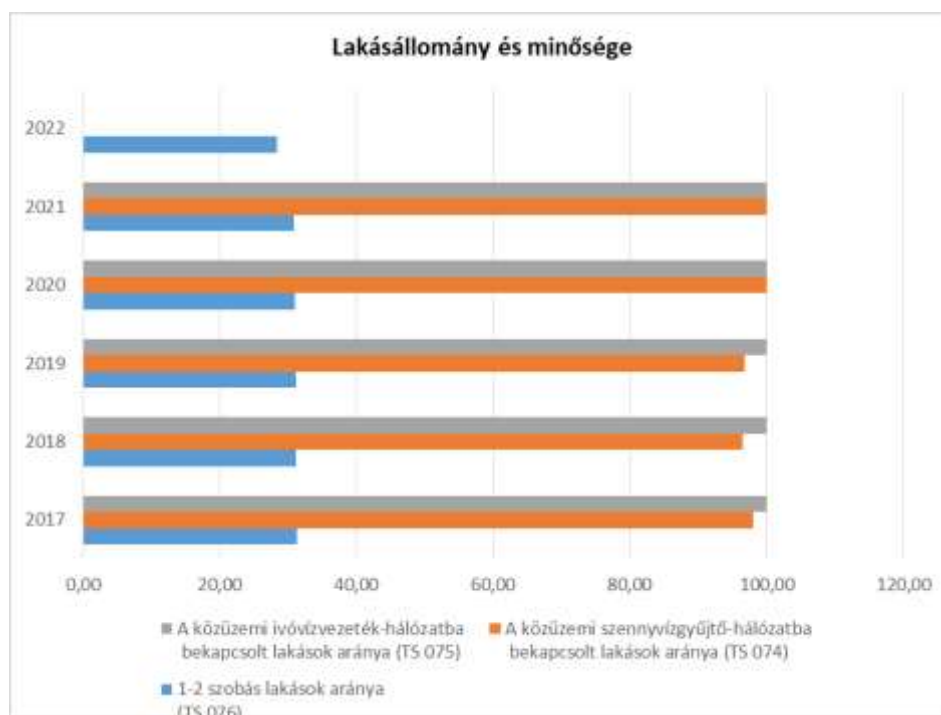
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomán y (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	8445	47	5,57	31,39	98,02	100,00
2018	8484	51	6,01	31,25	96,46	100,00
2019	8507	34	4,00	31,14	96,79	100,00
2020	8529	24	2,81	31,05	100,00	100,00
2021	8564	35	4,09	30,93	100,00	100,00
2022	8558	11	1,29	28,34	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	8 445	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	8 484	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	8 507	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	8 529	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	8 564	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	8 558	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok							

b) szociális lakhatás

A város 2000-ben fogadta el lakáskonceptióját, amelyet azóta 2 évente kötelezően felülvizsgál. A koncepció tartalmazza azokat a feladatokat, amelyek végrehajtásával a lakáshelyzet, a lakásalappal való felelős gazdálkodás és a lakás-mobilitás javítható. A lakásállományban is, csakúgy, mint a város életének többi területén, az atomerőmű építése jelentett kiugró változást, 1975-1980 között összesen 2.029 lakás épült fel, majd a következő 5 évben 1.151, amiből 60 volt bérlakás. A lakásépítési folyamat ezt követően jelentősen lelassult. A város lakásállománya jelenleg 8 558 db, amiből 150 db az önkormányzati bérlakás.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

d) lakhatást segítő támogatások

Paks Város Önkormányzat Képviselő-testülete lehetőségeihez mérten támogatja a településen élő hátrányos helyzetben lévő, alacsonyabb jövedelemmel rendelkező, nehéz körülmények között élő időseket, családokat is.

Az Szt. rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, a 3/2015. (II. 13.) önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján – pénzbeli vagy természetbeni formában – települési támogatást nyújt.

Az önkormányzati rendeletben megjelennek a lakhatási kiadásokhoz, a gyógyszerköltségekhez és a krízis helyzethez kapcsolódó támogatások, amelyet az önkormányzat saját költségvetése terhére évente egyszer tüzelő támogatással egészít ki.

Rendkívüli települési támogatás az eseti szociális támogatás, temetési segély, időskorúak támogatása, iskoláztatási támogatás, tűzifa támogatás.

Rendszeres települési támogatás a lakásfenntartási támogatás, mely a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	31
2018	n.a.	1 255
2019	n.a.	74
2020	n.a.	59
2021	n.a.	87
2022	n.a.	65
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

e) eladósodottság

Az eladósodottság mértékét illetően nincsenek adataink, csupán becsléseket tehetünk. Általánosságban elmondható, hogy a lakhatás, a lakásfenntartással kapcsolatos rendszeres kiadások viselése, illetve a lakáscélú hiteltörlesztés hatalmas terhet jelent a családok számára.

Az utóbbi időszak kormányzati intézkedései, különösen a családok otthonteremtési kedvezménye fontos előrelépést jelentett e terhek enyhítése terén, de érdemes törekedni arra, hogy a települési önkormányzat is számottevő szerepet tudjon vállalni a lakhatással kapcsolatos problémák megoldásában és az adósságkezelésben is. Külön adósságcsökkentés céljából nyújtott támogatás már nem érhető el, hiszen az

önkormányzatok egységesen települési támogatás keretében nyújthatnak segítséget a szociálisan rászorulóknak számára.

Az eladósodás megelőzése érdekében nyújtható a fentebb már említett lakhatáshoz kapcsolódó támogatás, illetve rendkívüli települési támogatás.

Statisztikai adatokkal ugyan nem rendelkezünk, de tapasztalatból tudjuk, hogy településünkön is több esetben előfordult, hogy ingatlanok, vagyontárgyak végrehajtás keretében értékesítésre kerültek, ami arra utal, hogy több háztartás is jelentős mértékben eladósodott. A jelenség számszerűsítve talán nem annyira számottevő probléma, ugyanakkor egy-egy nehéz helyzetbe került család sorsának rendeződése is olyan kérdés, amelyben a helyi összefogásnak jelentős szerepe lehet.

- f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településünkön minden közműszolgáltatás elérhető (telefon, internet, víz, áram, szennyvíz, villany, hulladékszállítás).

A belterületi lakóövezetekhez kapcsolódó, de külterületi lakott helyeken élők is igénybe tudnak venni közműszolgáltatásokat, főként az elektromos és az ivóvíz hálózatot.

A kifejezett külterületi tanyás térségek legfeljebb az elektromos hálózatot, de vannak olyan lakott helyek, ahol az sem biztosított, bár ezek száma elenyésző.

A külterületeken lakók jellemzően nem rendelkeznek szennyvíz csatornával, gázhálózattal, szilárd burkolatú úttal, nincs intézményes hulladékszállítás, szűnyoggyérítés, postai szolgáltatás, közvilágítás.

Az országos közutakhoz közelebb elhelyezkedő külterületi lakott területek számára a helyközi autóbusz közlekedés rendszerint biztosított.

A település közlekedés-földrajzi helyzete kedvező, az ország közepén a nemzetközi közlekedési folyosók találkozásánál található. A közúti elérhetősége jó, az M6-os autópálya és a Duna-híd kedvező megközelíthetőséget biztosít.

A városon belül naponta több helyi autóbusz járat is indul, segítve a városközponttól távolabb lakók mindennapi életvitelét. Ezen szolgáltatás a törvény szerint nem kötelező önkormányzati feladat, a város vezetés mégis fontosnak tartja a biztosítását, ezzel is támogatva a hátrányosabb helyzetben élő helyi lakosokat.

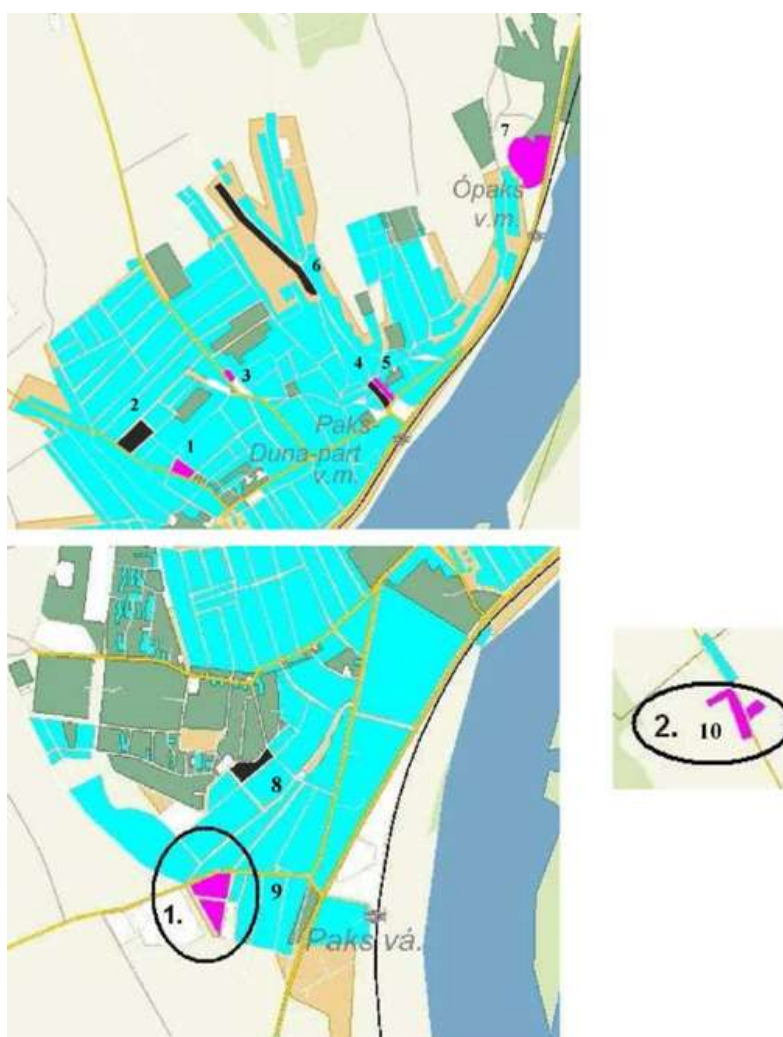
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges.

Szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is. A lehatárolás a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történik. A lehatárolás során a

település területén belül olyan területileg egybefüggő tömbök kiválasztása történik meg, amelyekre együttesen jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek. Azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket, és amelyeken a magánháztartásokban élők száma meghaladja az 50 főt. A fentiek alapján kerülnek kijelölésre az esetleges rosszabb státuszú területek, ahol a szegregáció folyamata vagy már megjelent, vagy előrehaladott állapotban van, illetve ebből a szempontból veszélyeztetett területrésznek számítanak.

Klapka Gy. u. - Dankó P. u. észak-nyugati végének mindkét oldala - Névtelen u. - Kölesdi út, ezen belül külön kimutatott valódi szegregátum: Síp u., Klapka Gy. u., Dankó P. u. által határolt terület.

Forrás: KSH

Abból kifolyólag, hogy a lehatárolt valódi szegregátumnak és a szegregációval veszélyeztetett területnek kijelölt utcahatáros tömbök egy egységet képeznek, és a KSH a veszélyeztetett területre külön nem szolgáltatott adatot, így a területek elemzése is egyben történik. A KSH által lehatárolt teljes terület már a 2011-es adatok alapján is szegregátumnak számított, így a változás az adatok összehasonlításával aránylag jól nyomon követhető.

2011-hez képest a KSH adatszolgáltatása alapján mára csak a Síp-Klapka-Dankó (továbbiakban SKD) terület számít ténylegesen szegregátumnak (ennek adatai rontják teljes terület szegregációs értékét 35% fölé). A szegregáció mértéke jobban oldódott a SKD területen kívüli részeken, aminek egyik legnyomósabb magyarázata, hogy többnyire az SKD-n belül található a város szociális helyzet alapján bérbe adható lakásainak egy része, ami a vizsgált mutatók javulását erőteljesen visszafogja.

A lehatárolt terület az 1. városrész Kishegy-Újváros részében található, az ipari-gazdasági területek közelében. A lehatárolás SKD része cigánytelepként létesült az 1970-es években, amikor a településnek e része városszélnak számított. A telepkialakítás az akkor településfejlesztés egyik gyakran alkalmazott módszere volt, amely a többségi társadalom és romák szokásainak, életstílusának különbségeiből adódó beilleszkedési, alkalmazkodási nehézségeket térben is elhatárolva kezelte. Alacsony komfortfokozatú, telepszerű, egységes arculatú épületek zöme máig megmaradt, de a város terjeszkedése a peremhelyezeten oldott, a lakhatási körülmények egy része javult (komfortosság).

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A máig rendkívül magas fiatalok arányából és városi átlaghoz képest harmadannyi arányú idősekből adódóan a kimagaslóan fiatalos korszerkezetű a terület, amely 2011 óta

csak alig romlott. Az idősök aránya a teljes területen nőtt 1,7%ponttal (SKD-n belül mindössze 1 fő 60 évesnél idősebb), a fiatalok aránya csökkent és az aktív korúaké emelkedett. Az adatok jelzik, hogy magas a sok gyermeket nevelő család jelenléte.

A szegregációs kijelölés egyik oka, hogy nagyon magas a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya, amiben azonban kedvező változás, hogy az arány 16,5%pontot javult. További pozitívum, hogy míg felsőfokú végzettségű nem volt az ezredforduló elején, addig 2011-ben minimálisan (1,4%), de van előrelépés, igaz ez elenyésző a városi, amúgy kiemelkedően magas átlaghoz képest.

A javuló képzettség mellett a legtöbb településnél tapasztalható folyamatokkal szemben a foglalkoztatottsági és szociális mutatók az egész területre nézve javultak. Ami egyrészt jelzi, hogy a helyi gazdaság, de legfőképpen a közfoglalkoztatás képes volt az itt élőket integrálni, de azt is mutatja, hogy tíz év alatt a népesség egy azon része hagyta el a területet, amely az értékeket leginkább rontotta. Csak a gócpontot (SKD terület) vizsgálva a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül mutató rendkívül magas, 81,4%-os maradt. A teljes tömbben a foglalkoztatottak közül alacsony presztízsű munkát 71 % végez, míg az SKD-n belül a lehető legrosszabb az arány (100%).

Az alapszintű képzettség önmagában nem növeli a munkakeresési esélyeket, de arra esélyt ad, hogy további – lehetőleg piacképes – szaktudást lehessen szerezni. Mivel sok esetben 8 osztály hiánya miatt nem lehet beiskolázni pl. a közfoglalkoztatás keretében szervezett képzésekbe a rászorultakat (és ezzel legalább az esélyeiket növelni), ezért az alapképzettség megszerzése az aktív korúaknál társadalmi és szociális okokból is indokolt.

A területen élők (városi lakosság mindössze 0,7%-a) nagyos magas arányba veszik igénybe a következő segélyezési formákat:

- rendszeres szociális segély: helyi (város összes 8,5%-a), törvényi (város összes 11%-a), rokkant (város összes 10%-a);
- aktív foglalkoztatást helyettesítő támogatás (város összes 8,5%-a);
- rendkívüli segély:
- átmeneti természetbeni (város összes 8,9%-a);
- önkormányzati természetbeni (város összes 5,0%-a);
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás /természetbeni/ (város összes 7,7%-a);
- rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény (város összes 5,8%-a);
- lakásfenntartási áram és lakbér (város összes 3,0% és 18,8%-a).

Mindezekon felül a város által nyújtott egyedi támogatási formák közül a kifejezetten romák felzárkóztatását segítő esélyegyenlőségi támogatás igénybevétele magas, emellett a rendszeres nevelési segély és a diákberlet-támogatás számottevő (város összes 3,0% és 18,8%-a), ám az alapszolgáltatást fizető TV-támogatást nem igénylik az emberek, inkább kifizetik saját forrásból a többcsatornás csomagokat.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Magas a gyermekek aránya, akiknek az integrált oktatásával és szakmához való segítségükkel lehetőséget lehet teremteni egy jobb társadalmi szintre való emelkedéssel. A lakások komfortfokozata igaz alacsony, de javítható. Igaz alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya magas a népességben belül és kevesen rendelkeznek rendszeres munkajövedelemmel a szociális foglalkoztatás segítségével jelentős számú lakos vezethető vissza a munka világába, ezáltal a családok életkörülménye javulhat.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

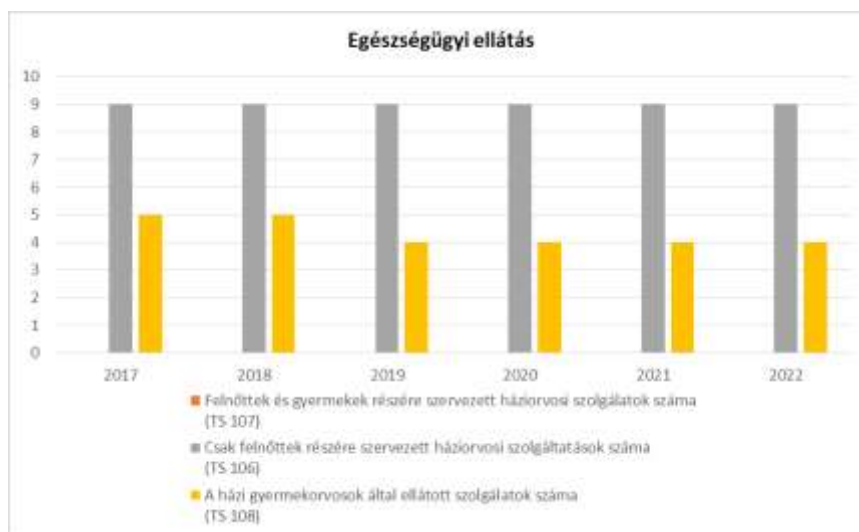
a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	9	5	8	409	46,76
2018	0	9	5	8	404	49,22
2019	0	9	4	8	382	21,93
2020	0	9	4	8	355	20,63
2021	0	9	4	8	340	19,30
2022	0	9	4	7	378	20,86

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A városban a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma folyamatosan csökken, ennek oka a minimálbér emelkedése.

A város nemcsak helyi, hanem és a vonzáskörzetében elhelyezkedő 13 település egészségügyi szakellátását is végzi szakrendeléseink, gondozóintézeteink keresztül.

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek. A behívóleveles szűrések ajánlottak. Kötelezően elrendelt szűrővizsgálat járványügyi indokkal lehetséges, ezek nem tartoznak a népegészségügyi szűrések közé.

Az egészségügyi mutatók viszonylag pontos képet adnak a település egészségügyi helyzetéről. Mind a méhnyakrák-, mind az emlőszűréseken alacsony a felnőtt nők részvételi aránya. A szervezett központi szűrővizsgálatokon a helyi romák kis arányban vesznek részt. A kötelező védőoltásokból senki sem maradt ki.

- c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A város nemcsak helyi, hanem a vonzáskörzetében elhelyezkedő 13 település egészségügyi szakellátását is végzi szakrendeléseinek, gondozóintézeteinek keresztül.

A városban 9 háziorvosi körzet, iskolaorvos, gyermek háziorvosok és fogászati körzetek látják el az alapellátást. A szakellátások a Paksi Gyógyászati Központban találhatók.

Az életminőség javítását és egészségfejlesztést szolgáló intézkedések (Eü. tv.) biztosítottak Pakson. A család- és nővédelmi gondozás (Eü. tv., családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós szoptatós anya gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen. Az ifjúsági egészségügyi gondozás speciális feladatainak ellátása (Eü. tv.) a kistérségben biztosított.

- d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az intézményi gyermekétkeztetés végzésének feltételeiről a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/A § (3) pontja szerint a gyermekétkeztetést biztosítja

a) a települési önkormányzat;

ab) * a közigazgatási területén a tankerületi központ, illetve a szakképzési centrum (e § alkalmazásában, a továbbiakban együtt: köznevelési fenntartó) részeként működő nevelési-oktatási intézményben, illetve szakképző intézményben.

Az általános iskolák és a gimnázium tanulói a gyermekétkeztetést az igénylőlap kitöltésével vehetik igénybe.

Kedvezmények igénybevételehez szükséges csatolni a megfelelő határozatot, illetve igazolást.

Táplálék allergiás étkezést csak érvényes szakorvosi igazolással lehet igényelni. A gyermekétkeztetést igénybe vevőkről a pénzügyi ügyintéző nyilvántartást vezet.

A nyilvántartásban, szereplő adatokban, illetve kedvezményekben történő változást be kell jelenteni a pénzügyi ügyintéző felé.

Jogszábai háttér:

- a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet,
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény,
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) kormányrendelet,

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló
 - 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet
- a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő intézményi térítési díjakról szóló mindenkor hatályos Önkormányzati rendelet

A szociális étkezés igénybevétele településenként változik. Van, ahol mindenkinek házhoz szállítják, van, ahol lehetőség van a személyes átvételre. Azokon a településeken, ahol idősek klubja is működik, lehetőség van helyben fogyasztásra is.

A szociális étkeztetés igénybevétele önkéntes, a rászoruló személy, illetve törvényes képviselője kérelmére történik. A kérelem benyújtásában és a szolgáltatásról szóló megállapodás megkötésében szintén a gondozónők segítsége kérhető az adott településen a szükséges dokumentumok benyújtása által.

Az étkeztetés térítésköteles szolgáltatás. Az intézményi térítési díjakat a települési önkormányzatok évente határozzák meg.

A Paks Kistérségi Szociális Központ 2011 óta Kistérségi Társulás keretein belül biztosítja a szociális étkeztetést a rászorultak részére. Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk vagy eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- koruk,
- egészségi állapotuk,
- fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- szenvedélybetegségük,
- hajléktalanságuk miatt.

A Paks Kistérségi Szociális Központ a szociális étkeztetést az alábbi településeken biztosítja: Dunaszentgyörgy, Gerjen, Kajdacs, Kistormás, Kölesd, Nagydorog, Németskér, Paks, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc (Uzd és Alsópél településrészeket is beleértve)

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A helyi önkormányzatok számára törvény írja elő a sporttal kapcsolatos kötelező feladatokat és illetékességi területükön a helyi gyermek és ifjúsági sport, az utánpótlás nevelése, a nők és a családok sportjának, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és fogyatékosok sportjának, valamint a tömeges részvétellel zajló sportrendezvények lebonyolításának támogatását.

A város sportfeladatainak ellátás érdekében sportlétesítményeket tart fenn, támogat, azokkal külön megállapodásban foglaltak alapján együttműködik.

A városban több egyesület is lehetőséget biztosít sporttevékenység végzésére.

A gyermekek mozgására az óvodában és az iskolában is kiemelt figyelmet fordítanak a nevelők. Az iskolában délelőtti és délutáni sportfoglalkozások biztosítják a mindennapi testedzés lehetőségét.

A sportolni vágyók előtt számos lehetőség áll településünkön.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete 3/2015. (II. 13.) önkormányzati rendelete - a szociális és gyermekjóléti ellátásokról és a szociális és gyermekjóléti igazgatásról

Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2024. (III. 18.) önkormányzati rendelete - Az idősök otthonában biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokért, a gyermekétkeztetésért, továbbá a gyermekek napközbeni ellátásáért fizetendő intézményi térítési díjakról szóló önkormányzati rendelet megalkotása

g) drogprevenációs szolgáltatások;

A hazai drogpolitika kereteit a "Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 – Tiszt tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen" c. dokumentum határozza meg.

A stratégia alapvetően egészségfejlesztő szemléletű, a prevenciós tevékenység kapcsán is hangsúlyozza, hogy annak „az egészségfejlesztés tágabb összefüggésében kell megfogalmazódnia”.

A stratégia a prevenció kiemelt színtereként határozza meg a köznevelési intézményrendszert. Célja, hogy a teljes körű iskolai egészségfejlesztési programok elérjék a diákok 50 százalékát. Hangsúlyozza a minőségbiztosítás valamint a hosszabb idejű programokat is lehetővé tevő, kiszámítható finanszírozási rendszer szükségességét. Továbbá kiemeli, hogy a köznevelési intézmények szocializációs feladatainak hatékonyabb ellátása is támogatandó – pl. a segítő szakmák jelenlétének növelése illetve változatos tanórán kívüli tevékenységek biztosítása által – hiszen az közvetetten a kábítószer használat megelőzésére is pozitívan hat.

A stratégia megvalósulását kormányzati szakpolitikai programok szolgálják (lásd: a Nemzeti Drogellenes stratégia 2016. év végéig szóló szakpolitikai programjáról szóló 2010/2015. (XII. 29.) Korm. határozat).

65/2014. (V. 21.) Kt. számú határozat: Paks Város Önkormányzati Képviselő-testülete megtárgyalta és elfogadja a Paks Város Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma által elkészített Paks Város Stratégiáját a kábítószer-probléma visszaszorítására.

Ezt követően a Képviselő-testület 2022. szeptember 4-én elfogadta Paks Város Stratégiáját, majd októberben aktualizálta. A KEF azóta folyamatosan végzi munkáját, a vállalt feladatit megvalósítja.

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Drogmegelőzési Programok Osztályának fő tevékenységei közé tartozik az országban működő Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok szakmai és szervezeti munkájának támogatása, a velük való folyamatos kapcsolattartás, és a számukra nyújtott tanácsadás. A Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok (KEF) olyan helyi szintű szakmai konzultációs munkacsoportok, melyeket a helyi önkormányzatok elkötelezettsége, a kábítószer-probléma kezelését célzó helyi szakmai összefogás hívott életre.

A KEF-ek feladata, hogy összehangolják a drogprobléma visszaszorításban szerepet játszó intézményeinek munkáját. Ennek érdekében a KEF-ek a lokális helyzetfelmérés eredményeire támaszkodva helyi stratégiát dolgoznak ki a kábítószer-probléma visszaszorítására. Egységes szakmai és módszertani szemléletmód megvalósítására törekednek, továbbá arra, hogy összehangolják és ésszerűsítsék a helyi szinten zajló kábítószer-fogyasztást megelőző, valamint kezelő tevékenységeket. A Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok tagjai a drogprobléma kezelésben fontos szerepet játszó állami, önkormányzati, civil és egyházi szervezetek képviselői.

A serdülőkori szerhasználat és annak mutatózó jelei volt a témája annak az előadásnak, melyet a Paksi Szociális Kistérségi Szakszolgálat épületében rendeztek meg.

A Magyar Református Szeretetszolgálathoz tartozó Dunaújvárosi MRE Újvárosi Drogambulancia pszichológusa, Huszár Zsófia és Ijjas Bernadett szakmai vezető bemutatták az intézményükben a szenvedélybetegek számára nyújtó szociális, közösségi és alacsonyküszöbű ellátás részleteit, a prevencióról és az egészségmegőrzésről is beszéltek.

Rinyu Nóra szervező, a Paksi Szociális Kistérségi Szakszolgálat szociális diagnózist készítő esetenedzsere elmondta, a szociális szakemberek és pedagógusok között komoly párbeszéd alakult ki.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs olyan tapasztalat, hogy hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése megtörtént volna bármikor a szolgáltatások nyújtásakor. Az önkormányzattal szemben ennek okán nem indult eljárás.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Paks Város Önkormányzata biztosítja a jogszabályban meghatározott rendszeres megélhetést nyújtó segélyeket (rendszeres szociális segély, ápolási díj), a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat (lakásfenntartási támogatás, temetési segély), valamint az eseti segélyeket (átmeneti segély).

A pénzbeli és természetbeni ellátások megállapításakor pozitív diszkriminációval segítjük a különböző célcsoportokhoz tartozókat (pl.: szegénységben élők, fogyatékkal élők, idősek).

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	36 228	8
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Paksra nem jellemzőek az etnikai konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést. A helyi sajtó, médium az önkormányzat aktív szócsöveként elősegíti a kommunikációs folyamatokat, amelyek során a romákkal szembeni előítéletek csökkenthetők.

A szolidaritás és felelősségvállalás mind magánszemélyekben, civil szervezetekben, mind pedig a városban működő gazdasági szervezetekben jelen van.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Pakson működik Német Nemzetiségi Kisebbségi Önkormányzat, illetve hagyományőrző civil szervezetek (pl. a Roger Schilling Fúvószenekar és a zenekari tagokból alakult Német Zenebarátok Egyesülete, melynek célja a német nemzetiségi fúvószenekar felkutatása, ápolása).

A Paksi Roma Nemzetiségi Önkormányzat 1990-ben alakult, feladata a cigány kisebbség képviselete, támogatása. Tevékenységeik között szerepel a roma gyerekek tanulmányi és a roma sportolók segítése, évente megrendezik a hagyományőrző Romabált és Romanapot. Az 1999-ben alakult Paksi Roma Egyesület Közhasznú Szervezet a Pakson élő roma pályakezdők és munkanélküliek segítésére jött létre, 2000 óta közhasznú szervezetként működik. Magánszemélyek, cégek, intézmények részére vállalnak munkavégzést. Mindkét nemzetiségi önkormányzattal szoros az együttműködése Paks Város Önkormányzatának.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel hozzájárulnak a város fejlődéséhez. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Pakson évek óta létezik önszerveződő polgárőrség, önkéntes munkások, akik szintén hozzájárulnak egy jól működő városi kollektíva kiépítéséhez.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Összességében elmondható, hogy a település alacsony jövedelmű lakosságának életében a szociális segélyező rendszer meghatározó mértékű.

A Paksi Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben igyekszik különböző módon segíteni a helyi roma családokat az RNÖ aktuális évi költségvetésének terhére. Többek között tartanak hagyományörző roma napot (hagyományos roma ételekkel vendégelik meg a családokat, a gyermekeknek kézműves foglalkozásokat tartanak, légvárat rendelnek).

Támogattak már romákat ünnepek előtt helyi élelmiszerboltban levásárolható vásárlási utalvánnyal, illetve iskolakezdekő papírboltban levásárolható vásárlási utalvánnyal.

Hagyományaik őrzése céljából két alkalommal tartottak rendezvényt (roma ételekkel várták a vendégeket, és roma zenét játszó előadót hívtak a megjelentek szórakoztatására, gyermekeknek kézműves foglalkozást tartottak).

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Összességében a célcsoport elemzési adatairól elmondható, hogy a kiinduló probléma az aluliskolázottság, valamint az így generálódott munkanélküliség. A mélyszegénységben élők nehezen törnek ki megszokott életvitelükből, s gyermekeik fejlődésére is rossz hatással van az életritmusuk. Az így szocializálódott gyermekeknek nincs pozitív jövőképe, az oktatást nehezen fogadják be, különös figyelmet kell rájuk nevelésük során fordítani.

Az oktatási időszakon kívül is (nyári szünet) különböző programokkal (táborok, előadások) várják a gyermekeket, ahol nem csak felügyeletet biztosítanak számukra, hanem egy stabil bázisként lehetőséget adnak arra, hogy az utcán történő „bandázás” helyett a közösségben töltsék el szabadidejüket.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Tartós munkanélküliség, az így kialakuló adósságcsapda és pénzgazdálkodási hiányosságok csökkentése.	Munkanélküliek munkaerő piaci integrációjának elősegítése. Az érintettek Foglalkoztatási Osztállyal történő együttműködésre való ösztönzése esetleges munkalehetőség vállalása okán. Életviteli tanácsadások, foglalkoztatást elősegítő képzések indítása.
Az alacsony iskolázottsággal rendelkező és munkanélküli lakosság egészségügyi állapotának javítása.	Cél ezen emberek egészségi állapotának javítása, az ellátórendszerhez való hozzáférés javítása, szűrővizsgálatokon való részvétel növelése. A csecsemő, gyermek és ifjúság egészségének fejlesztése. A népegészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel ösztönzése.

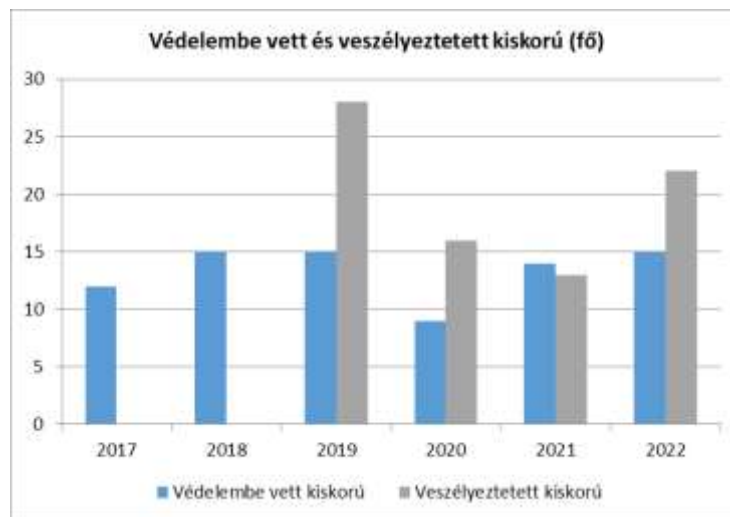
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	8 742	9 437	18179	48,09%	51,91%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			524	2,88%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 306	1 228	2534	7,18%	6,76%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	238	218	456	1,31%	1,20%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	12	n.a.
2018	15	n.a.
2019	15	28
2020	9	16
2021	14	13
2022	15	22
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermekjóléti szolgálat észlelő és jelzőrendszert működtet, melynek keretében kezdeményezik, szervezik és összehangolják az érintett személyek és szervezetek részvételét, annak érdekében, hogy a gyermekeket általában veszélyeztető okokat feltárják, és egyes gyermekek veszélyeztetettségét időben felismerjék. A rendszeres jelzőrendszeri megbeszélések az oktatási-nevelési intézmények ifjúságvédelmi felelősei, a védőnők és az önkormányzat képviselőjének részvételével zajlanak.

A család és gyermekjóléti szolgálat családgondozójával az önkormányzat kapcsolata rendszeres. A gyermekjóléti szolgálat elérhetőségéről, a szolgáltatás helyéről, idejéről a lakosságot az önkormányzat tájékoztatja. A szolgáltatásokat térítésmentesen lehet igénybe venni. A család és gyermekjóléti szolgálat működésével kapcsolatban megállapítható, hogy jó kapcsolatot sikerült kialakítani az önkormányzat, a védőnő, gyermekintézmények és a szolgálat között.

Védelembe vételre jellemzően azoknál a gyermekeknél kerül sor, akiket a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai korábban az alapellátásban már gondoztak.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	289
2018	224
2019	166
2020	158
2021	142
2022	137

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre;
- szünidei gyermekétkeztetésre;
- egyszeri pénzbeli támogatásra;
- külön jogszabályban megállapított egyéb kedvezmények igénybevételére: tankönyvtámogatás, védendő fogyasztói státusz, kollégiumi díjfizetés alóli mentesség stb.

A támogatási forma nem közvetlen pénzbeli támogatás. A jogosult gyermekek a bölcsődében, az óvodában és az általános iskolában ingyenesen vehetik igénybe az étkezést, a középiskolában pedig 50 %-os kedvezménnyel. A jogosult családok számára a szükséges tankönyvet az oktatási intézmények ingyenesen biztosítják.

Évente két alkalommal pénzbeli támogatás formájában kapnak segítséget a családok.

2022-ben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére 6000 Ft, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű jogosultak részére 6500 Ft összegű egyszeri pénzbeli támogatást folyósítottunk.

Az elmúlt években folyamatos csökkenést mutat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma, ami szintén magyarázható azzal, hogy a nyugdíjminimum (szociális vetítési alap) összege 2008 óta nem emelkedett, a minimálbér összege viszont nőtt, így a családok egy főre jutó jövedelme meghaladja a törvényi határt.

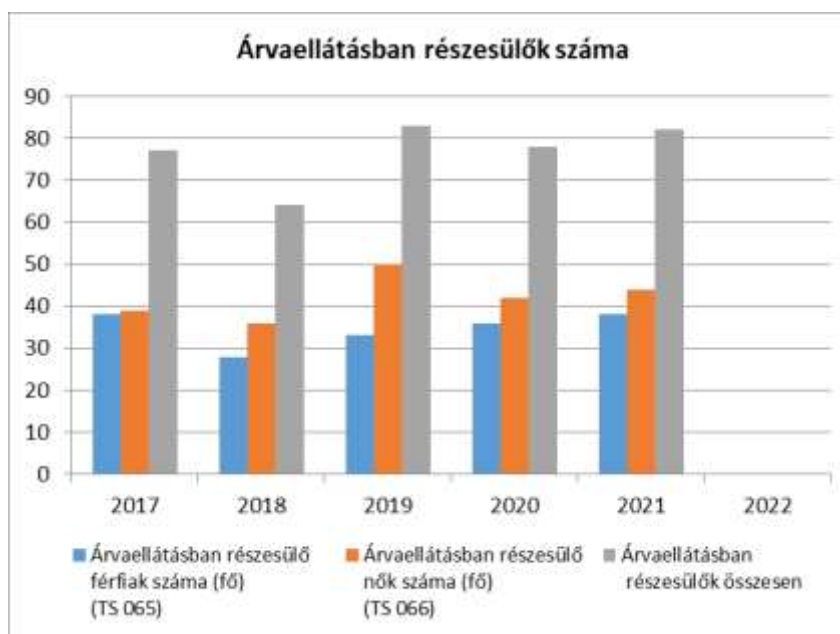
2022-ben **190** gyermek volt jogosult ezen ellátásra, **121** gyermek jogosultsága tárgyévben került megállapításra. 2022. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma **109** fő.

A koronavírus járvány miatti veszélyhelyzetre tekintettel az ellátás 2022. augusztus 31-ig automatikusan meghosszabbodott és ezt követően kerültek csak benyújtásra az új kérelmek, de már sokan kiestek a jogosultsági körből a jövedelmek emelkedése miatt.

2022-ben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó kiegészítő pénzbeli ellátásban 3 gyermek részesült, ebből 2022-ben 2 gyermek esetében állapítottuk meg a jogosultságot (1 kérelmező).

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	38	39	77
2018	28	36	64
2019	33	50	83
2020	36	42	78
2021	38	44	82
2022	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

2016. január 1-től bevezetésre került a szünidei gyermekétkeztetés. Az Önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg

főétkezést a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos helyzetű gyermek és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

Az Önkormányzat az ételt a szolgáltatótól éthordóval történő elvitellel, illetve a településrészekre (kérésre) kiszállítással biztosította.

Étkezési napok és étkeztetettek száma 2022. évben

Szünet	Étkezési napok száma (nap)	Étkeztetett gyermekek száma (fő)	Adagszám (db)
tavaszi	2	19	34
nyári	45	29	1241 (ebből diétás 45 adag)
ősz	-	-	-
téli	6 (2022.12.21-31) 5 (2023.01.02-06) összesen: 11	20 13 (7 gyermek közben lemondta)	116 67 összesen: 183

Az étkeztetés szervezését nehezíti, hogy az intézmények fenntartói nem az önkormányzatok, viszont a gyermekétkeztetés feladatait nekik kell ellátniuk.

- e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;
- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregátumokról összességében elmondható, hogy egy nem zárt és nem nagyszámú közösségről van szó, ahol jó a közműellátottság, illetve a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés.

Magas a gyermekek aránya, akiknek az integrált oktatásával és szakmához való segítségükkel lehetőséget lehet teremteni egy jobb társadalmi szintre való emelkedéssel. A lakások komfortfokozata igaz alacsony, de javítható. Igaz alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya magas a népességben belül és kevesen rendelkeznek rendszeres munkajövedelemmel a szociális foglalkoztatás segítségével jelentős számú lakos vezethető vissza a munka világába, ezáltal a családok életkörülménye javulhat.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	88	n.a.	-
2018	10	n.a.	-
2019	10	n.a.	-
2020	10	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	10	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

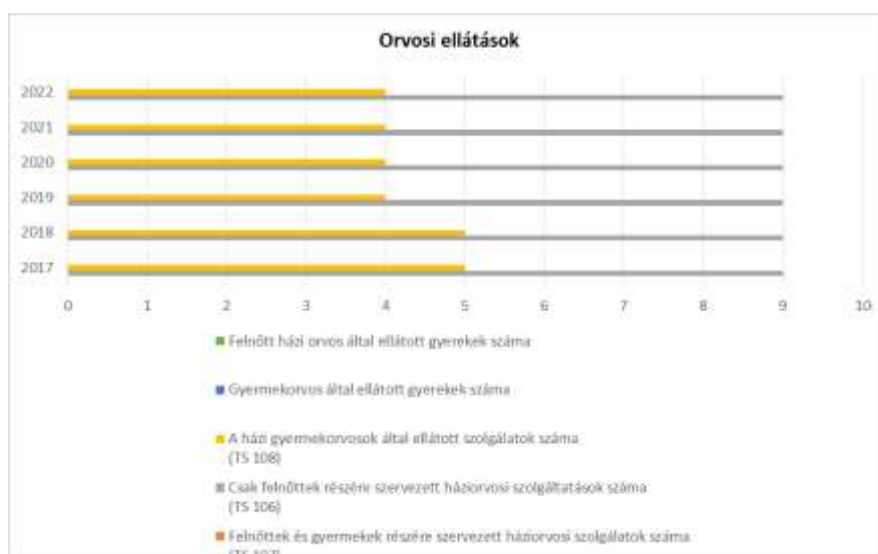
2018-ban a városban 6 területi védőnői körzet volt és 3 iskola-ifjúsági védőnői körzet. Az egy védőnőre jutó gyerekek száma 212, mely megközelíti az egy védőnői körzetben a védőnő által legfeljebb ellátható gondozott létszámot, és folyamatosan emelkedő ellátotti létszámra lehet számítani a várható lakos-létszámemelkedés, a családok beköltözése kapcsán.

Ez 2023. július 1-vel átalakult. A védőnői körzetek átkerültek kormányzati feladatba, így csak az iskolai védőnők maradtak önkormányzati alapfeladatban. Ez 2 státuszt jelent, esetenként 1000 gyermekkel is.

A védőnői ellátottság azért kiemelkedően fontos indikátora a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek, mert ők azok, akik a mindennapi munkájuk során rendszeres kapcsolatban állnak a gyermeket nevelő családdal. Rögtön a gyermek megszületését követően, így tájékozódni tudnak a gyermek életkörülményeiről, az esetlegesen felmerülő problémákról, ugyanakkor informálni tudják a szülőket is a rendelkezésükre álló lehetőségekről, a kötelezettségeikről, és segíthetnek a felmerülő problémák gyors és szakszerű megoldásában.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	9	5	n.a.	n.a.
2018	0	9	5	n.a.	n.a.
2019	0	9	4	n.a.	n.a.
2020	0	9	4	n.a.	n.a.
2021	0	9	4	n.a.	n.a.
2022	0	9	4	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok					

A gyermekorvosi ellátás megoldott a városban. Egy gyermekorvosi praxist helyettesítéssel oldunk meg. A gyermekorvosok az ellátás során nem tesznek különbséget a fogyatékos, halmozottan hátrányos és hátrányos gyermekek között, így a városban nincs arra vonatkozóan kimutatás, hogy az érintett gyermekek, mely körzet gyermekorvosához vannak bejelentve, illetve milyen gyakorisággal állnak kezelés alatt. A kötelező védőoltások, minden gyermek részére biztosítottak. A gyermekorvosok által ellátott esetek száma az elmúlt 5 évben összességében 6,4%-kal csökkent a gyermek létszám csökkenésének eredményeként.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi – szociális - oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

d) gyermekjóléti alapellátások, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A szolgáltatás hozzájárul a gyermek testi, érzelmi, lelki, és erkölcsi fejlődésének, jólétének a családban történő nevelésének elősegítéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából való kiemelésének a megelőzéséhez, illetve a családba történő visszahelyezéséhez. Feladata a veszélyeztetettségét észlelő-jelző rendszer működtetése érdekében a megelőzésben érintett valamennyi intézmény együttműködésének megszervezése.

Továbbá a lakosság szociális helyzetének figyelemmel kísérése, a jelentkező problémák értékelése, és a szükséges szolgáltatások bevezetésének kezdeményezése.

A komplex szociális munkát igénylő családgondozás célja a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtése, illetve visszaállítása, további szülő és a gyermek kapcsolat helyreállítása.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

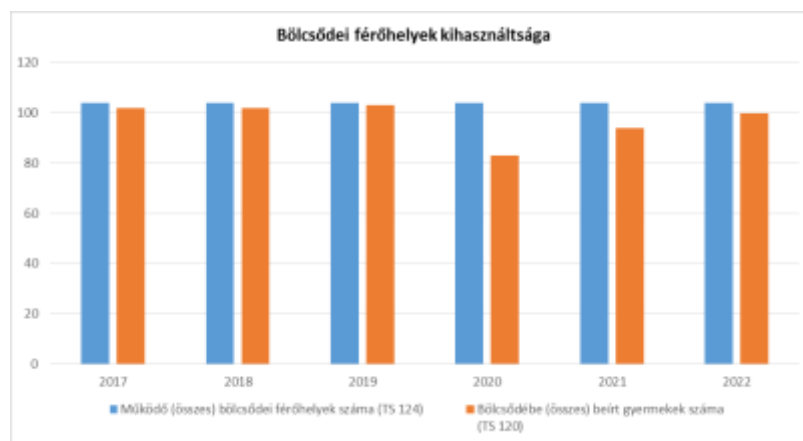
A gyermekjóléti alapellátások körében a gyermekek napközbeni ellátását az önkormányzati bölcsőde működtetésével biztosítja. Bölcsődei ellátást elsősorban annak a gyermeknek nyújt az önkormányzat, akinek eltartója kereső tevékenységet folytat, de a felvétel során a Gyvt. által megnevezett célcsoportok (aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, akinek a szülője munkaviszonyban áll) előnyben részesülnek.

A bölcsődei ellátásokkal kapcsolatban fontos mutató a kapacitáskihasználtság, ami tartalmazza a bölcsődei férőhelyek kihasználtságát, vagyis azt, hogy egy bölcsődei férőhelyre hány beíratott gyermek jut. Pakson működő 1 bölcsőde teljes kapacitása 30%-kal nőtt az elmúlt évek során. A kapacitáskihasználtság így 100%-os. A város működő bölcsődéje az I. és a II. városrészben található.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	10	10	0	0	104	102
2018	0	0	10	10	0	0	104	102
2019	0	0	10	10	0	0	104	103
2020	0	0	10	9	0	0	104	83
2021	0	0	10	10	0	0	104	94
2022	16	7	10	10	0	0	104	100
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

A gyermekek napközben ellátásán kívül a gyermekjóléti alapellátások, alapfeladatok közé tartozik még a jogokról való tájékoztatás, tanácsadás, várandós anya segítése, szabadidős programok szervezése, ügyintézés támogatása is. A gyermekjóléti alapellátások célja a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, családból való kiemelésének megelőzése, a családból kiemelt gyermek visszahelyezése.

f) gyermekvédelem;

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a településen nincs, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat közbenjárásával vehetőek igénybe ezen szolgáltatások.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A sport-szabadidős programok – rendszeres és rendkívüli edzések, sportnapok, szakkörök, képzések, tematikus megmozdulások – fő szervezői a helyi egyesületek és intézmények. Minden gyermek joga a szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége. Óvodán belül az óvodás korú gyermekek egészségre nevelése valósul meg, szabadidős programokat szervezünk a gyerekek

részére. Nyaranta a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat szervezésében megvalósuló programok biztosítanak elfoglaltságot a gyerekeknek.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

2016. január 1-től bevezetésre került a szünidei gyermekétkeztetés.

Az Önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos helyzetű gyermek és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

Az Önkormányzat az ételt a szolgáltatótól éthordóval történő elvitellel, illetve a településrészekre (kérésre) kiszállítással biztosította.

Étkezési napok és étkeztetettek száma 2022. évben

Szünet	Étkezési napok száma (nap)	Étkeztetett gyermekek száma (fő)	Adagszám (db)
tavaszi	2	19	34
nyári	45	29	1241 (ebből diétás 45 adag)
ősz	-	-	-
téli	6 (2022.12.21-31) 5 (2023.01.02-06) összesen: 11	20 13 (7 gyermek közben lemondta)	116 67 összesen: 183

Az étkeztetés szervezését nehezíti, hogy az intézmények fenntartói nem az önkormányzatok, viszont a gyermekétkeztetés feladatait nekik kell ellátniuk.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;
- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Települési támogatás

Az Önkormányzat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi. III. törvény felhatalmazása alapján, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek szerint – pénzbeli vagy természetbeni formában – települési támogatást nyújt.

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A helyi szociális rendelet alapján, települési támogatás keretében gyermekes családok részére nyújtott ellátások különösen: rendkívüli települési támogatás, települési lakásfenntartási támogatás, rendszeres nevelési segély, tanulók helyi közlekedésének támogatása (tanulóbérlet), felzárkóztatási ösztöndíj.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

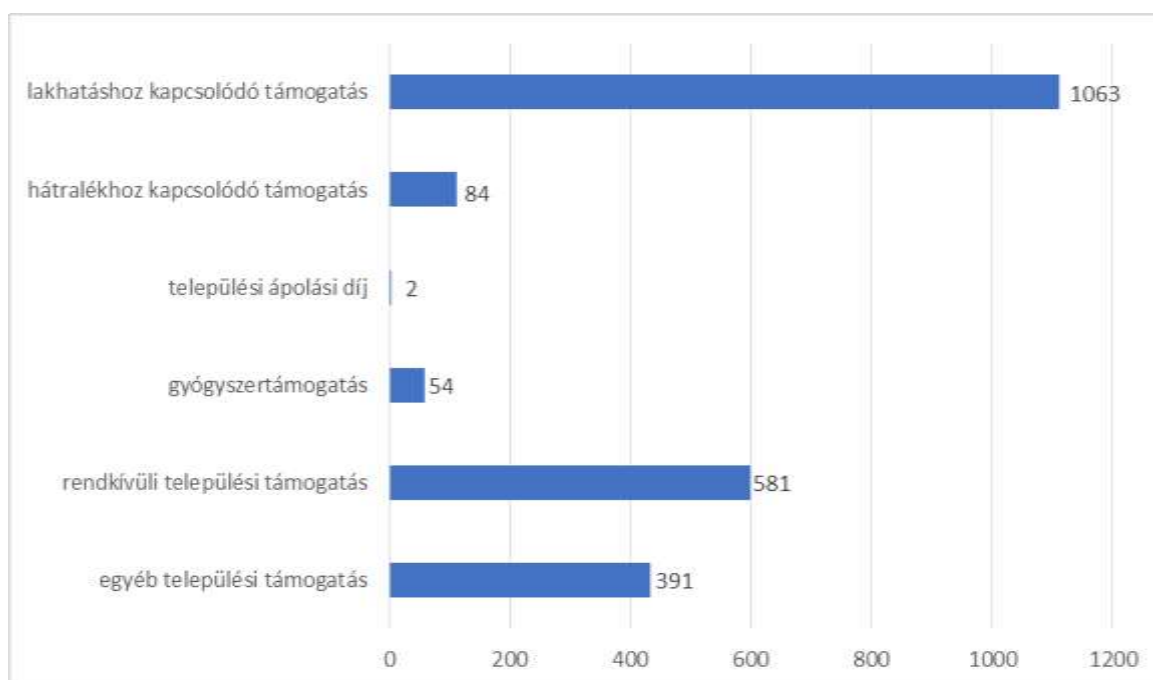
A helyi szociális rendelet alapján a rendkívüli települési támogatás egyszeri összege családtagonként a nyugdíjminimum (szociális vetítési alap) összegét nem haladhatja meg.

A jelenlegi nyilvántartási rendszer alapján elmondhatjuk, hogy a gyermekes családok tekintetében magasabb a rendkívüli települési támogatást igénybe vevők száma a nem gyerekes családokhoz képest. Ezen családok több alkalommal is részesültek támogatásban.

A rendkívüli települési támogatást méltányossági alapon 2022-ben pénzben és természetben is biztosítottuk. A család élethelyzetéhez igazodva legtöbbször albérleti kaucióra, korrekciós szemüveg vásárlásra, fogpótlásra, közüzemi elszámoló számla összegének csökkentésére, valamint közüzemi hátraléokra közvetlenül szolgáltatóhoz utaltunk.

A rendkívüli települési támogatás esetében a 2022. évben 12 db elutasítás volt. Az elutasítások azért történtek, mert az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban meghatározott értéket, illetve 3 esetben önkormányzati bérlakásban élők jogcím nélküli lakáshasználóként kértek támogatást.

A települési támogatás formái és az abban részesülők száma 2022. évben

Rendszeres nevelési segély

A helyi szociális rendelet alapján megállapítható, helyi ellátási forma.

A rendszeres nevelési segély segítségnyújtás a szociálisan rászorult családok gyermeknevelési, iskoláztatási költségeihez.

2022 tavaszán a helyi szociális rendelet módosításakor az ellátás értékének megőrzése érdekében szükségessé vált a jövedelemhatár és az ellátás havi minimum és maximum összegének emelése.

A megállapításnál az egy főre jutó jövedelemhatárt családok esetén 71.250 Ft-ban, a gyermekét egyedül nevelő szülő esetén 85.500 Ft-ban határozza meg a rendelet.

2022-ben 46 család 52 gyermeke részére folyósítottunk ellátást.

2 db elutasítás történt: az egyik esetben az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban meghatározott értéket, a másik esetben a kérelmező passzív hallgatói jogviszonnyal rendelkezett.

Esélyegyenlőségi támogatás - Felzárkóztatási ösztöndíj

Helyi döntés alapján került bevezetésre az ellátási forma, az esélyegyenlőség biztosítására.

Az ösztöndíjat az alap és a középfokú oktatásban részesülő roma származású tanulók kaphatják, amennyiben tanulmányi átlaguk legalább 3,00 és igazolatlanul nem hiányoznak az oktatásból, és minden tantárgy esetében legalább elégséges értékelésük van.

A támogatás összege a tanulmányi eredmény függvénye. Az alapösszeg havi 3.000 Ft, míg a legjobb tanulók (4,51 tanulmányi átlagtól) havi 8.000 Ft támogatást kapnak.

2022-ben 37 család 42 gyermeke részesült ellátásban.

2 db elutasítás történt, mert a gyermekek tanulmányi átlaga nem érte el a 3,00-t.

Tanulók helyi közlekedésének támogatása (bérlet)

Paks városban élő és tanuló általános- és középiskolás gyermekek helyi, illetve bizonyos esetekben helyközi (Gyapa, Csámpa) járatú bérletre jogosultak – jövedelemtől függetlenül – ha a bérlet használata a diák lakóhelye és iskolája közötti távolság több mint egy km. Az a diák is jogosult továbbá a juttatásra, akinek művészeti oktatásban való részvétele vagy sporttevékenysége miatt szükséges a helyi járat igénybevétele. Az Önkormányzat a megvásárolt bérletek árának a 80 %-át téríti meg. 2022-ben 142 gyermek rendelkezett visszatérítési engedéllyel.

Az előző évhez képest a jogosultak száma stagnálást mutat (2021-ben is 142 gyermek).

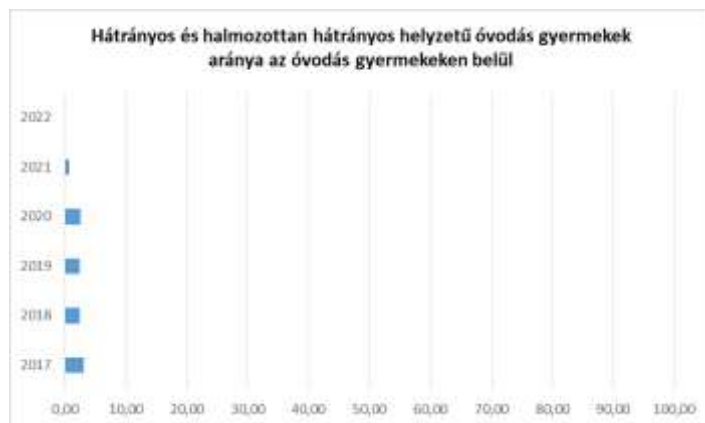
- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	701	22	3,14
2018	711	17	2,39
2019	748	18	2,41
2020	710	18	2,54
2021	655	5	0,76
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

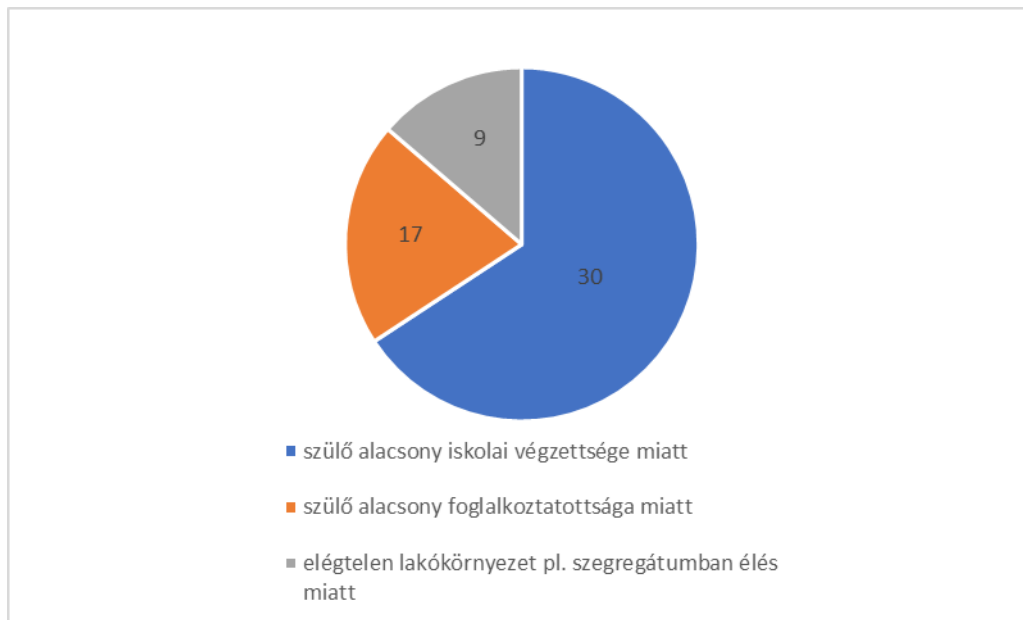

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	110	7,65
2018	n.a.	109	7,57
2019	n.a.	60	3,94
2020	n.a.	69	4,35
2021	n.a.	52	3,32
2022	n.a.	n.a.	n.a.

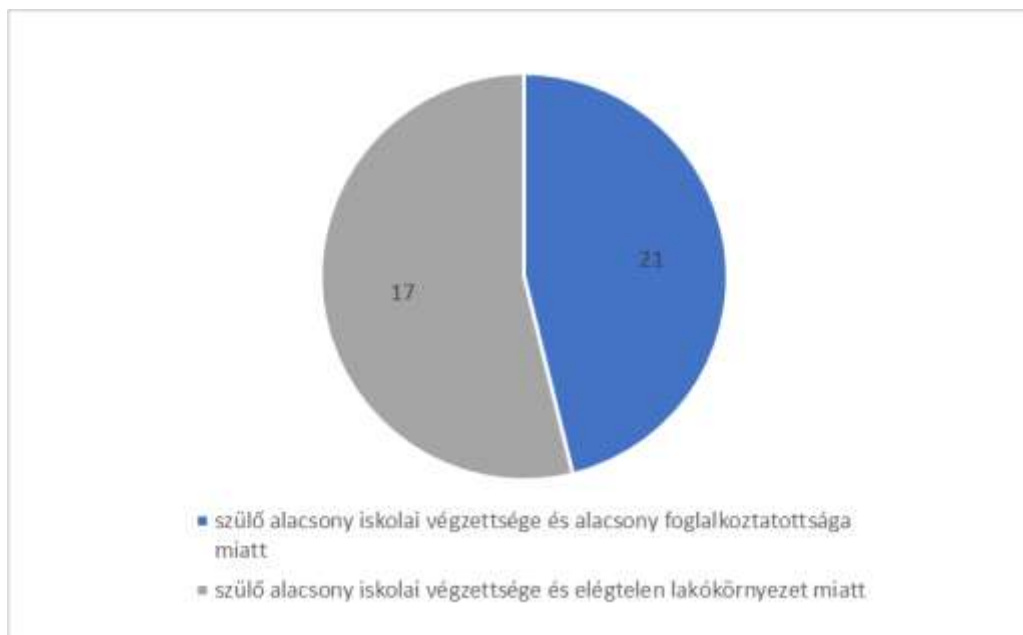
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

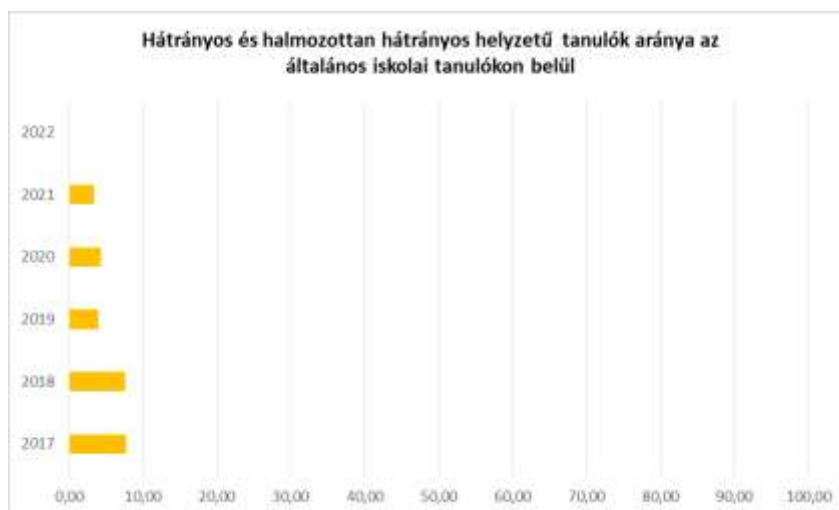
2022-ben a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek száma 94 fő, ebből hátrányos helyzetű 56 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 38 fő.

Hátrányos helyzet fennállása okok alapján 2022. évben

Halmozottan hátrányos helyzet fennállása okok alapján 2022. évben

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és képzésfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és képzésfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	3	1	40	22	5	1
2018	7	1	33	23	1	0
2019	3	1	23	18	3	0
2020	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	88	47
2018	109	33
2019	89	28
2020	73	27
2021	66	28
2022	46	35

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Paks Város Önkormányzata prioritásként fogalmazta meg, hogy valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek számára óvodai elhelyezést kell biztosítani az önkormányzati fenntartású óvodákban. A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet 21. § (1) bekezdése értelmében a tankerületi központ a települési önkormányzat által elkészített helyi esélyegyenlőségi programot is figyelembe véve megalkotja a tankerületi szintű esélyegyenlőségi intézkedési tervet az állami köznevelési feladatellátás vonatkozásában. 2013. szeptember 1-jétől a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek definícióját a Gyvt. 67/A. §-a tartalmazza.

A törvény 67/A. § (1) bekezdése értelmében *hátrányos helyzetű* az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat.

Az óvodai nevelésben jelentős előrelépés volt az a kormányzati intézkedés, amely szerint 2015. szeptember 1-jétől valamennyi 3. életévét betöltött gyermeknek kötelező óvodai nevelésben részt vennie. Pakson az önkormányzati óvodai nevelés adatait a következő, az egyes intézményekre külön-külön vonatkozó táblázatok szemléltetik.

A városi óvodai ellátás elemzésénél speciális helyzet áll elő, hiszen a városban két különálló óvodai intézmény működik, a Benedek Elek Óvoda és tagintézményei, illetve a Napsugár Óvoda és tagintézményei. Így az elemzés során részben összesített, részben külön-külön vizsgált adatok szerepelnek.

A városban működő óvodák és tagintézményeik:

Paksi Benedek Elek Óvoda

Paksi Benedek Elek Óvoda, Mesevár Székhelyintézmény

Paksi Benedek Elek Óvoda, Hétszínvirág Tagóvoda

Paksi Benedek Elek Óvoda, Kishegyi úti Tagóvoda

Paksi Napsugár Óvoda

Paksi Napsugár Óvoda, Vörösmarty utcai Székhelyintézmény

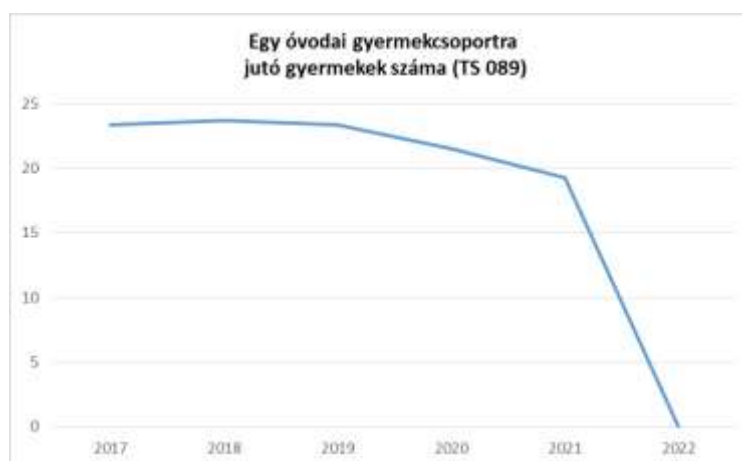
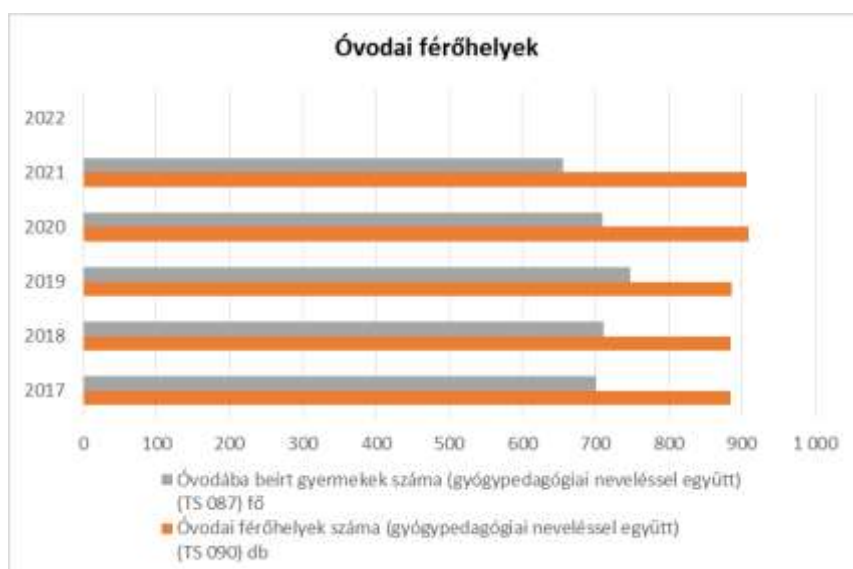
Paksi Napsugár Óvoda Eötvös utcai Tagóvoda

Paksi Napsugár Óvoda Munkácsy utcai Tagóvoda

Paksi Napsugár Óvoda Dunakömlődi Tagóvoda

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	30	884	8	701	0	0	23
2018	n.a.	30	884	8	711	0	0	24
2019	n.a.	32	886	9	748	0	0	23
2020	n.a.	33	909	9	710	0	0	22
2021	n.a.	34	907	9	655	0	0	19
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodák munkájuk során együttműködnek a védőnőkkel, családsegítővel és a gyermekjóléti szolgálattal, teret biztosítanak különböző térítésmentes és térítési díjas fejlesztő programoknak (néptánc, hitoktatás, nyelvvoktatás).

Az önkormányzat a tárgyi és személyi feltételek biztosítása mellett törekszik arra, hogy mind a két intézmény alkalmas legyen minden típusú kiemelt figyelmet igénylő, valamint fogyatékkal élő gyermek ellátására is valamelyik feladat ellátási helyén.

Az Nkt. 4. § 25. pontja értelmében sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. Pakson a város óvodáiban integrált nevelésben részesülnek ezek a gyermekek, iskolai oktatásban pedig a Tolna Megyei EGYMI Gazdag Erzsébet Általános Iskola és Kollégium látják el.

A TM EGYMI Gazdag Erzsébet Gyógypedagógiai Általános Iskola és Kollégiuma a sajátos nevelési igényű gyermekek nappali rendszerű, általános iskolai oktatása-nevelése folyik. Tanulóik szakértői javaslat alapján nyernek felvételt. Az iskola a városban élő gyermekeken kívül fogadja egyéb települések diákjait is. Az intézmény 19 férőhelyes, családi jellegű diákotthonában

biztosítja, hétfőtől-péntekig, az ellátást. A pedagógiai tevékenység gyógypedagógusok által kidolgozott helyi tanterv szerint történik, mely azért készült, hogy esélyt adjon azon gyermekeknek, akik saját lehetőségeik és képességeik határain belül történő kibontakoztatására csak speciális segítséggel képesek. Az intézményben 2017-2018-as nevelési évben összesen 73 SNI gyermek járt, melyből 5 hátrányos helyzetű.

A városban az általános iskolai alap ellátást 5 intézmény végzi, így az elemzés során részben összesített, részben külön-külön vizsgált adatok szerepelnek.

A városban működő alapfokú oktatást végző intézmények:

- Paksi Bezerédj Általános Iskola
- Paksi Deák Ferenc Általános Iskola
- Paksi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola
- Paksi Balogh Antal Katolikus Általános Iskola és Gimnázium
- Tolna Megyei EGYMI Gazdag Erzsébet Általános Iskolája és Kollégiuma

Az általános iskolát végző gyermekek számáról és arányáról elmondható, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek aránya a Paksi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában a legnagyobb 5,22%, ahova a legtöbb beíratott gyermek is jár, ezen gyermekek 44 %-a halmozottan hátrányos helyzetű. A Paksi Deák Ferenc Általános Iskola HH és HHH gyermek létszámban a legkedvezőbb értékkel bíró iskola.

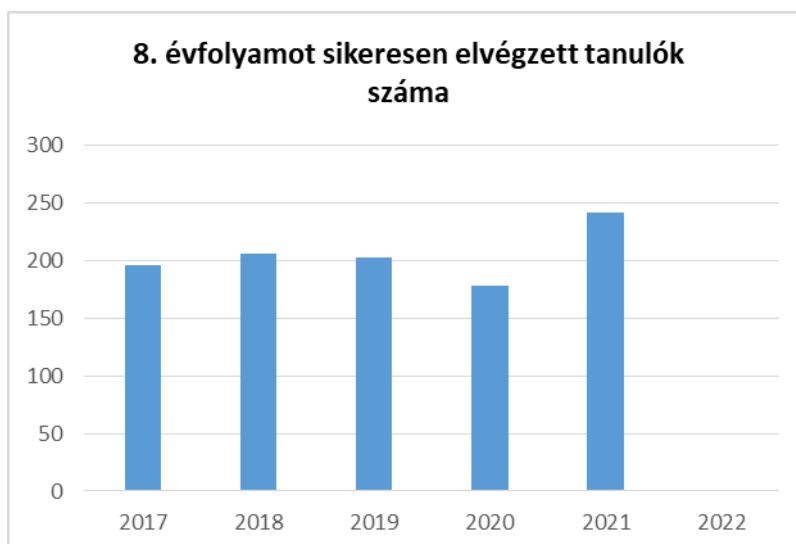
4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	8	69	9	20,83	15,03
2018	9	77	8	18,69	17,79
2019	9	79	8	19,25	18,34
2020	8	73	8	21,75	18,89
2021	9	74	8	21,18	18,25
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	196
2018	206
2019	202
2020	178
2021	241
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;
- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	64
2018	n.a.	n.a.	n.a.	78
2019	n.a.	n.a.	n.a.	86
2020	n.a.	n.a.	n.a.	40
2021	n.a.	n.a.	n.a.	36
2022	n.a.	n.a.	n.a.	39

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Az általános iskolák különböző tanórán kívüli programokat kínálnak a gyerekeknek. Alapfokú művészetoktatás és a szakkörök széles palettája várja délután az érdeklődő és tehetséges gyerekeket. Az alapfokú művészetoktatás és a szakkörök munkájában hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek is szép számban vesznek részt. A kisebbségi önkormányzatok is szerveznek eseti jellegű programokat. Az iskola biztosítja a napközis ellátást a

gyerekek számára, amit a HH/HHH gyermekek szülei magas arányban vesznek igénybe. Nyáron lehetőség van iskolai táborozásra is, ahol a HH és HHH gyermekek nagy számban vesznek részt. Az országos kompetenciamérések olvasás-szövegértés és matematikai logika kompetenciaterületen méri a gyerekek képességeit.

A kompetenciamérések átlagának évfolyamonkénti megoszlásában nincs jelentős különbség.

A gyermekek alapfokú oktatási lehetőségeit kiegészítendő a város felújította és kibővítette a Cseresznyés kerti iskolát, így megteremtve egy színvonalas erdei iskola üzemeltetésére a lehetőséget. Az épületkomplexumot részben Európai Unió támogatásból újították fel, a KEOP 3.3.0. pályázat keretében. Az épület felújításánál az akadálymentesítési szempontok is érvényesültek. A létesítmény 202 millió forintból készült el. A város esélyegyenlőségi intézkedéseinek, programjainak szervezésében a jövőre való tekintettel a cseresznyés-kerti erdei iskola által kínált lehetőségekkel aktívan élni szeretne.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségvédelem, egészségtudatos életvitelre ösztönzés.	Egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése az óvodákban, iskolákban.
A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek pozitívabb jövőkép biztosítása.	Prevenációs, a szabadidő hasznos eltöltését, tanulást segítő eszközök, valamint programok biztosítása. Pályaválasztási programok szervezése, a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek továbbtanulásának segítése.
Gyermekek, fiatalok számára több prevenációs program nyújtása szükséges.	Prevenációs programsorozat szervezése gyermekek, fiatalok számára.
közösségi tér többféle funkcióval és életkorra való kialakítás	interaktív fedett játszótér kialakítása; az iskolák udvaraiban a játszóterek fejlesztése, korszerűsítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Hazánkban a hagyományos nemi szerepekről való felfogás kedvezőtlenül befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét, mivel a gyermekvállalás után a gyermeknevelés terhe még mindig főként a nőkre hárul. E felfogás következtében a munkáltatók is előszeretettel részesítik előnyben a férfiakat, mivel számolnak a nők korlátozottabb rendelkezésre állásával. A sztereotípiák hatására a nők megbecsülése alacsonyabb a munka világában, és sajnos mind a mai napig másokhoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban részesülhetnek pusztán azért, mert nők.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	2,3	2,42	2,36%
2018	2,38	2,39	2,39%
2019	2,23	2,85	2,54%
2020	3,28	3,27	3,28%
2021	2,8	3	2,90%
2022	2,63	2,98	2,81%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

A felsőfokú végzettséggel rendelkező nők nagy része motivált a munkába való visszatérésre, különösen azoknál, akik a munkahelyükön nagy döntési szabadsággal rendelkeztek (pl. vezetők). Ezek a nők a szülési szabadság alatt is dolgoznak. A fizetésük magasabb, mint a gyermeknevelési támogatások. A képzettség összefügg azzal is, hogy ezek a nők később vállalnak gyermeket, később alapítanak családot. A korábbi 2-3 gyerekes családmódel helyett, legtöbb esetben egy gyermeket vállalnak.

A munkavállalási korban lévő népesség száma mind a férfiak, mind a nők esetében csökkenő tendenciát mutat országunkban. Az alábbi adatokból látható, hogy mindkét nem esetében emelkedett a munkanélküliek száma, majd csökkenő tendenciát mutat, ami pozitív változást jelent az utóbbi időben. A munkanélküliségi adatokból úgy tűnik, nincsenek jelentős aránytalanságok a két nem között.

Paks várost tekintve a táblázat adataiból egyértelműen kitűnik, hogy a vizsgált időszakban az aktív korú álláskereső körében a nők aránya mindegyik évben meghaladja a férfiak arányát. Az előző időszakhoz képest nem történt elmozdulás a nők nagyobb arányú munkavállalása irányába.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	42,86	54,55
2018	44,55	54,81
2019	47,92	58,67
2020	54,22	50,94
2021	58,33	53,06
2022	50,95	48,45

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

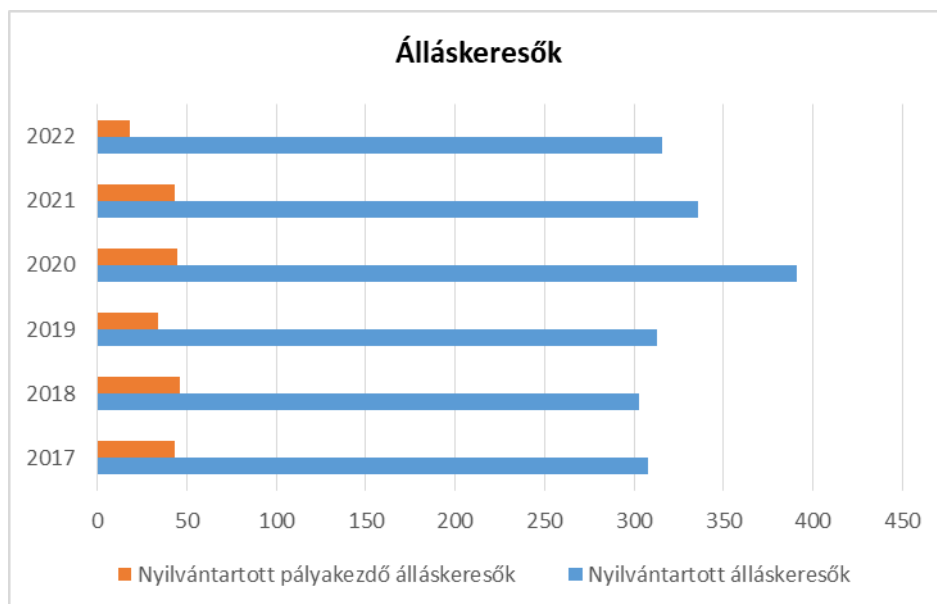
A táblázatból kitűnik, hogy az összes nyilvántartott álláskeresőknél nagyobb részt tesznek ki azoknak a száma, akik több, mint 6 hónapig nem találtak maguknak foglalkoztatási lehetőséget. Ennek a veszélyeztetett körnek több, mint kétharmada a nők közül kerül ki. A nők álláskeresői hajlandóságát befolyásolja az is, hogy a háztartásban van-e más jövedelemmel rendelkező személy, mert a létbiztonság ettől is függ. Meghatározó tényező az álláskereső szempontjából az egészségi állapot, az iskolai végzettség, a személyes és a környezeti motiváció, a jó minta megléte vagy hiánya, a korábbi munkatapasztalat.

A pályakezdő álláskereső aránya az összes álláskereső között alacsonynak tekinthető. Ezek alapján megállapítható, hogy településünkön az oktatásból a munka világába történő átlépés nehézsége nem képezi jelentős okát a munkanélküliségnek. A pályakezdők nemek szerinti összetételéről nincs adatunk, de mivel eleve alacsony arányban jelennek meg pályakezdők az álláskeresők között, így feltételezzük, hogy a nőket sem érinti jelentős mértékben a pályakezdési munkanélküliség.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	308	43
2018	303	46
2019	313	34
2020	391	45
2021	336	43
2022	316	18

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Pakson nem készült statisztikai felmérés arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatást segítő és képzési programokban milyen arányban jelentek meg a női nem képviselői, erre vonatkozó adataink nincsenek. Tudjuk azonban, hogy kifejezetten nőket célzó programok nem indultak az elmúlt időszakban. A meglévő és kifutott programok azonban nagyjából egyenlő mértékben célozták a férfiakat és nőket, valamint kellő rugalmasságot biztosítottak annak érdekében, hogy a női résztvevők a családdal, gyermekneveléssel kapcsolatos teendőiket is el tudják látni a programban való részvételük ideje alatt. Mivel a települési munkanélküliségi adatokból az olvasható ki, hogy a foglalkoztatás terén nem jellemzők nagyobb aránytalanságok a két nem között, így kifejezetten nőkre fókuszáló programok indítása nem feltétlenül szükséges a jövőben. Figyelemmel kell lennünk azonban arra, hogy az egyes foglalkoztatást segítő és képzési programokban érintett hölgyek számára a továbbiakban se jelentsen nehézséget az adott programban való részvétel.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerő-piaci esélyek tekintetében az egyik legmeghatározóbb tényező az iskolai végzettség, így azok a nők, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, vagy még az általános iskola nyolc osztályát sem végezték el, komoly nehézségekkel szembesülnek a munka világában. Fokozhatja hátrányukat, ha e mellé még idősebb életkor, munkatapasztalat-hiány, vagy kisgyermekes családi háttér is társul.

Meg kell említenünk, hogy országos viszonylatban egyre magasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkező nők aránya, már a férfiak ugyanezen mutatóját is meghaladja. A nők nagyobb számban vesznek részt a gimnáziumi, főiskolai, egyetemi oktatásban, mint a férfiak, és iskolai eredményeik is gyakran jobbak, mint a férfiaké. Kisebb számban vannak jelen az elitegyetemeken, viszont bizonyos kevésbé piacképes szakokon felülreprezentáltak. Ennek sajnos egyenes következménye a munkaerő-piacon megjelenő horizontális (feminizálódott és elférfiasodott munkakörök) és vertikális szegregáció (üvegplafon jelenség). A nők iskolázottsága és munkaerő-piaci helyzete közt státusz-inkonzisztencia áll fenn, ami azt jelenti, hogy a nők jobb

iskolai eredményei a munkaerő-piacon nem jelentkeznek előnyként, ott továbbra is hátrányos helyzetben vannak a férfiakkal szemben. Ez pedig azt jelenti, hogy nem csupán az alacsony végzettségű nők szembesülhetnek nehézségekkel a munka világában, hanem magas kvalitásokkal rendelkező társaik is.

Mindemellett elmondható, hogy városunkban van lehetőség alacsonyabb iskolai végzettséget igénylő munkalehetőség megszerzésére is. Továbbá az ipari parkban megvalósuló beruházásoknak is jelentős szerepe van a munkahelyteremtésben, így feltételezhető, hogy alacsonyabb iskolai végzettséggel is van lehetőség az elhelyezkedésre.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, számos formája létezik. Megmutatkozhat például a munkára való jelentkezés és a munkaviszony létesítése során (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem kíván nőt alkalmazni). Az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenségnek nevezzük, mikor egy munkavállaló előmenetele a munkahelyi hierarchiában csak egy bizonyos szintig lehetséges, a fölé nem tud lépni a láthatatlan üvegplafon miatt, amelynek oka a hátrányos megkülönböztetés – a jelenség elsősorban a női munkavállalók körében jellemző).

A településen a vizsgált időszakban nem jelentettek nőikkel szembeni hátrányos megkülönböztetést, de ez nem jelenti azt, hogy az ilyen jellegű diszkrimináció egyáltalán nincs jelen. Ezzel kapcsolatos teendő a tájékoztatás nyújtása mind a munkavállalók, mind a munkáltatók számára. Amennyiben előfordulna ilyen jellegű eset, úgy a diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása érdekében ellenőrzésre kerülhetnek a foglalkoztatási viszonyok, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonásával.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	88	n.a.	-
2018	10	n.a.	-
2019	10	n.a.	-
2020	10	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	10	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

A védőnői hálózat feladata a családtervezés, anya- és gyermekgondozás. A leendő szülők számára a védőnők a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. A védőnők a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. Segítséget nyújtanak a szociális juttatások megismerésében.

Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

Pakson bölcsőde és családi napközi is működik. Az óvodai férőhelyek száma nagyrészt megfelelő, férőhelyhiány miatt kevés óvodás korú gyermeket utasítottak el. Az általános iskolák infrastruktúrája és kapacitása is elegendő.

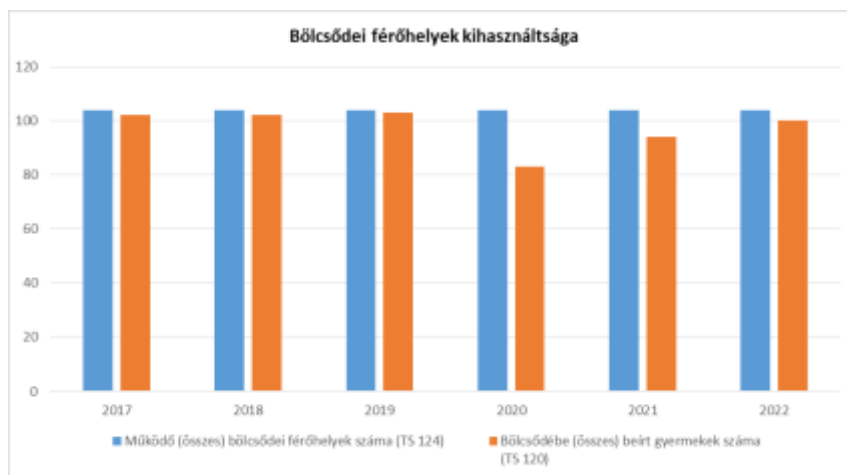
A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran tabu témának számít a családokban. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	10	10	0	0	104	102
2018	0	0	10	10	0	0	104	102
2019	0	0	10	10	0	0	104	103
2020	0	0	10	9	0	0	104	83
2021	0	0	10	10	0	0	104	94
2022	16	7	10	10	0	0	104	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Napjainkban a családtervezés a pár együttes megbeszélése és döntése alapján történik. Sajnos sok a meddő pár, akiknek többszöri beavatkozás, próbálkozás után sikerül csak gyermeket vállalni vagy örökbe fogadni.

A családtervezés sokkal átgondoltabb napjainkban. A koronavírus járvány és a háború hatására lecsökkent a gyermeket vállalók száma településünkön, ami 2022 év végén már kisebb mértékű emelkedést mutat.

Az anyák helyzete sajnos nehéz a gyermekük nevelése kapcsán több okból is. A férfiak többsége küzd a családfenntartásért, ami általában azt jelenti, hogy keveset vannak otthon és így kis részt tudnak csak vállalni a gyermekük nevelésében. A nagyszülők még általában dolgoznak, vagy ha nyugdíjasok, akkor ez mellett dolgoznak, hogy fenntartsák magukat, ezért ők is kevesebbet tudnak segíteni. Emiatt sok anya érezheti magát egyedül, elveszik a sok információ közt, ami a gyermekek nevelésével kapcsolatosan rá zúdul. Manapság sokkal nagyobb is az elvárás felőlük mindenhol.

Ez azt eredményezi, hogy nem tudják annyira örömként megélni az anyaságot. Sokszor a pozitív szülői minták is hiányoznak. Manapság nem egyszerű egyszerre anyának, feleségnek, nőnek lenni.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetében az elkövetői szinten masszív férfi dominancia mutatkozik, a cselekmények több mint 80%-át követik el férfiak. A családon belüli erőszak sértettjei elsősorban nők és gyermekek. Általában tartós konfliktus vezet a bűncselekmény elkövetéséhez, de az is tény, hogy a bántalmazás folyamata hosszú ideig rejtve marad, sőt, több esetben nem is kerül sor feljelentésre és eljárás megindítására. Sokszor a közvetlen környezet tud a bántalmazásról, de nem avatkozik be, a tágabb környezetnek pedig fel sem tűnik, hogy valami nincs rendben a családdal.

Az agresszió megmutatkozhat lelki terrorban, fizikai, illetve szexuális bántalmazásban. Családon belül a bántalmazás folyamata ciklikusságot mutat, a bántalmazást követően az elkövető részéről büntudat és megbánás jelentkezik, majd a feszültségek újratermelődését követően a bántalmazás megismétlődik. A bántalmazott személy egyre inkább izolálódik, kapcsolatai beszűkülnek. Ezen a ponton a bántalmazott személynek már feltétlenül külső segítségre van szüksége. A családon belüli és nőekkel szembeni erőszakkal kapcsolatban több tévhit is van a köztudatban. Nem igaz például az a nézet, hogy csak alacsony kultúrájú, iskolázatlan emberek az elkövetők, a jelenség minden társadalmi rétegben fellelhető. Sajnos az sem igaz, hogy ritkán előforduló jelenségről van szó, inkább csak annak látenciája miatt kevés eset kerül rendőrségi, még kevesebb bírósági szakaszba. A sértettek és a közvélemény is hajlamos bagatellizálni a kockázatokat, ez azonban hibás álláspont, mivel egy rendkívül összetett, és a bántalmazott személyiségére és életére nézve igen káros jelenségről van szó. Az egyik legtöbbször hangoztatott tévhit a bántalmazottak részéről, hogy nem tehetnek semmit a bántalmazással szemben. Az erőszaknak nem csak rövid távú, hanem egy egész életet befolyásoló hatása van, ezért is lenne fontos a nők elleni erőszak áldozatait segítő szolgálatok fejlesztése, valamint, hogy ne a bántalmazottnak kelljen elmenekülnie az otthonából, hanem a bántalmazó legyen eltávolítva, illetve kiemelve a családból.

A törvényben meghatározott alaptevékenységük keretében a gyámhivatalok felé kötelesek jelzéssel élni:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona,
- a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény és a nevelési tanácsadó,
- a gyámhatóság,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, alapítványok.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A Paks Kistérségi Szociális Központ veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelző rendszert működtet, ennek keretében elősegíti különösen az egészségügyi szolgáltatók, oktatási intézmények, a gyermekjóléti szolgálat, a gondozási központ, valamint a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek részvételét a megelőzésben.

A hozzátartozók közötti erőszak esetén a családvédelmi koordinációért felelős a települési önkormányzat jegyzője. A bántalmazottak a városban működő család- és gyermekjóléti szolgálathoz is fordulhatnak, ahol ilyen esetben családgondozással próbálnak segítséget nyújtani számukra, szükség esetén pedig megadják azt az ingyenesen hívható számot, amelyen keresztül az ún. „védett házakba” való elhelyezést lehet kérni.

Az ingyenesen hívható telefonszámon, illetve a hivatalos szerveknél nem csak a bántalmazottak, hanem bármely állampolgár bejelentést tehet. A bejelentő adatait zártan kell kezelni. A Paks Kistérségi Szociális Központ készenléti szolgálatot biztosít, amelynek célja a Család – és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl, felmerülő szociális krízishelyzetekben történő, azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti ügyeletet ellátó munkatárs szakszerű és gyors segítséget nyújt, vagy szükség esetén megfelelő segítséget mozgósít. A készenléti szolgálat egy állandóan hívható, közismert telefonszám biztosításával áll a rászorulóknak rendelkezésére.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A város önkormányzati képviselőtestületben a polgármester és a 12 képviselő mellett vannak női képviselők. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

Az MVM. Paksi Atomerőmű Zrt., mint a város legnagyobb foglalkoztatója élen jár a nők esélyegyenlőségének érvényesítésében. 1992-ben az atomerőműben dolgozó nők létrehozták a

Magyar Nukleáris Társaság önálló szakosztályaként a WIN Magyarországot, mely a nukleáris területen dolgozó nők bevonásával, tényyszerűen, nyitottan és őszintén kívánnak kommunikálni a nukleáris energiáról és az ahhoz kapcsolódó munkájukról.

A szakcsoport céljai a tagok tudása, ismerete és tapasztalata alapján objektív párbeszédet folytasson a lakossággal, különösen a nőkkel az atomenergia alkalmazásairól és a vele együtt járó sugárzás hatásairól. Továbbá, hogy párbeszédet építsen ki a lakossággal annak érdekében, hogy eloszlassa a társadalomban a nukleáris technika kapcsán kialakult negatív képzettsétsítsásokat és félelmeket, valamint biztosítsa az ismeret és a tapasztalat megosztását a tagok, az MNT más szakcsoportjai és a WIN Global felé, karrier lehetőséget mutasson be a nukleáris technika területén, különösen a fiatal nők számára.

Az erőmű dolgozóinak 20% nő, számukra (is) készült egy esélyegyenlőségi terv, melyet azóta is alkalmaznak és felülvizsgálják. Paks Város Önkormányzata 2018-ban megnyerte a Családbarát Önkormányzat díjat.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák több szempontból is vizsgálhatók a különböző korosztályok és az egyén szempontjából.

A munkaerőpiacot tekintve Paks nem tartozik a hátrányos települések közé, a településen és a környéken akad munkalehetőség. Mégis elmondható, hogy városunkban is általában a kisgyermekes, nagycsaládos, a gyermeküket egyedül nevelő anyák, a középkorosztályba tartozó és nyugdíj előtt álló nők, legfőképp a roma származásúak vannak hátrányos helyzetben a munkaerőpiacon. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ami össztársadalmi problémát jelent. Ezt a tendenciát hatékony programokkal, szemléletváltással, képzéssel, nyelvtanulási lehetőségekkel, a nők, különösképp a kisgyermekes anyukák részmunkaidőben történő foglalkoztatásával lehetne orvosolni.

A hosszú ideig tartó munkanélküliség depresszióhoz, a közélettől való elzárkózáshoz vezethet.

Ezen segíthet a mozgás, a társasági élet, mely minden korosztály számára biztosított településünkön.

A kisgyermekes édesanyák esetében is a bezártság, a kötöttségek okozhatnak nehézséget. Ennek érezhető hatása volt különösképp a koronavírus járvány idején, ami nagy nehézséget jelentett több szempontból is.

Jó kezdeményezés a Baba-mama klub, mely évek óta működő program a 0-3 éves gyermekek és szüleik számára. A helyi védőnők szervezik meg.

Szintén a kisgyermekes családok számára kikapcsolódási lehetőség a Süni-zene is, mely általában hetente szerez örömet a gyerekeknek, anyukáknak jó idő esetén szabadban, rossz időben a Csengey Dénes Kulturális Központban. A zenés, mondókás foglalkozás után lehetőség van egy kis beszélgetésre, játékokra, ami babának és anyának is hasznos időtöltés.

Pakson élő nők helyzetét tekintve sok szempontból az előnyösebb kategóriába sorolhatjuk magunkat.

A város környéke bővelkedik munkalehetőségekkel. Az óvodai- illetve a bölcsődei ellátás magas színvonalon mindenki számára elérhetően biztosított, egyelőre még szakképzett személyzet segítségével. A város gyermekbarát település: sok játszótérrel, parkkal, kerékpározásra alkalmas utakkal, nyáron strandolást biztosító fürdővel. Az iskolák terén szintén nem panaszkodhat a város: szakiskola, szakközépiskola és gimnázium is van az elérhető palettán. Mindezt azért

hangsúlyozom a nők élethelyzetére vonatkozóan, mert a legtöbb családban még mindig elsősorban a nők feladata a gyermekek ellátása. Az idősebb generációt sem elfeledve, a városban jól működő segítő szolgálat és két idős otthon is üzemel. Az egészségügyi ellátások terén sem tartozik a település a hátrányos térségekbe.

Egyre többször látni, hogy a fiatalabb korosztály körében kicsit egyenlőbb a munkamegosztás a szülők között, ami nemcsak érzelmi szempontból fontos, hanem a terhek megosztása miatt is. Bár az utóbbi évszázad sok olyan technikai fejlesztést produkált pl. a háztartási gépek terén, amely megkönnyítette a nők háztartási teendőit, a családi viszonyok átalakulása, a szorosabb közösségek felbomlása viszont más nehézségeket produkált. Történetesen a gyerekek nevelése az idősebb családtagok gondozása terén is. Ezek a mai napig a nőkre hárulnak mind állami keretek közt (tekintve a dolgozók összetételét) mind magánemberként (a nők adják fel az állásukat, amennyiben erre szükség van). A COVID járvány szintén ezeket a folyamatokat erősítette, hisz a kevesebbet kereső nők voltak kénytelenek feladni az állásukat. Sajnos ennek a tendenciának anyagi következményei is vannak a nőkre nézve: ők keresnek kevesebbet és világviszonylatban is elmondható, hogy ezek a tevékenységek sehol nincsenek anyagilag megfelelően értékelve. A humántőkébe fektetett munka még mindig a lista végén kullog, amely súlyos hiányossága a mai társadalomnak. Kizárólag az azonnal pénzt termelő munkák vannak megfizetve.

Össztársadalmi szinten a gyerekvállalási hajlandóságot döntő mértékben tudná növelni a részmunkaidő támogatása, akár nyugdíjasokkal kooperálva. Ma a munkáltatóknak csak kellemetlenséget okoz egy részmunkaidős fiatal anyuka, aki ráadásul rendszeresen kénytelen hiányozni betegség esetén, ha nincs családi segítsége. Az egyéb működő anyagi jellegű családtámogatások mellett nagyon hasznos támogatás lenne ez a munkáltatási forma a gyerekek kisebb koráig, esetleg idős hozzátartozó gondozása esetén.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

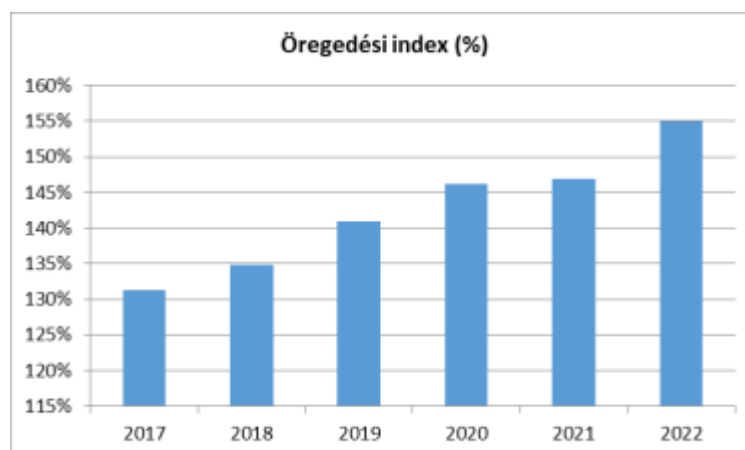
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei.	Meglévő bölcsőde létszámbővítése, infrastruktúra folyamatos fejlesztése
Egyedülálló nők/anyák nehéz életfeltételeinek javítása.	Célzott programok szervezése az egyedülálló anyák részére, mellyel cél az elmagányosodás csökkentése. Megfelelő bölcsődei, óvodai férőhely biztosítása annak érdekében, hogy az egyedülálló anyák mihamarabb visszaállhassanak dolgozni.
A gyermekek napközbeni ellátása magasabb színvonalon	Gyerekfelügyelet visszaállítása, ha az édesanya hivatalos ügyeket intéz. Játszóház, 1-2 órás felügyelettel
Családok átmeneti otthona és vagy gyerekek átmeneti otthonának létrehozása	Anyaoththon, átmeneti szállás létrehozása, biztosítása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

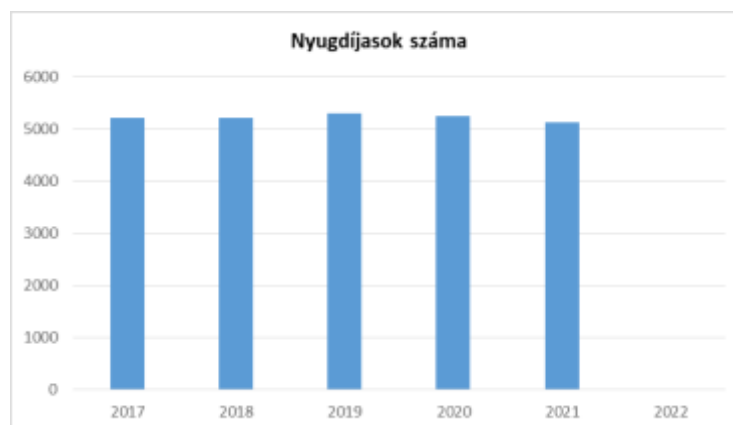
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	3 340	2 544	131,29%
2018	3 427	2 542	134,82%
2019	3 590	2 547	140,95%
2020	3 703	2 534	146,13%
2021	3 719	2 532	146,88%
2022	3 863	2 493	154,95%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

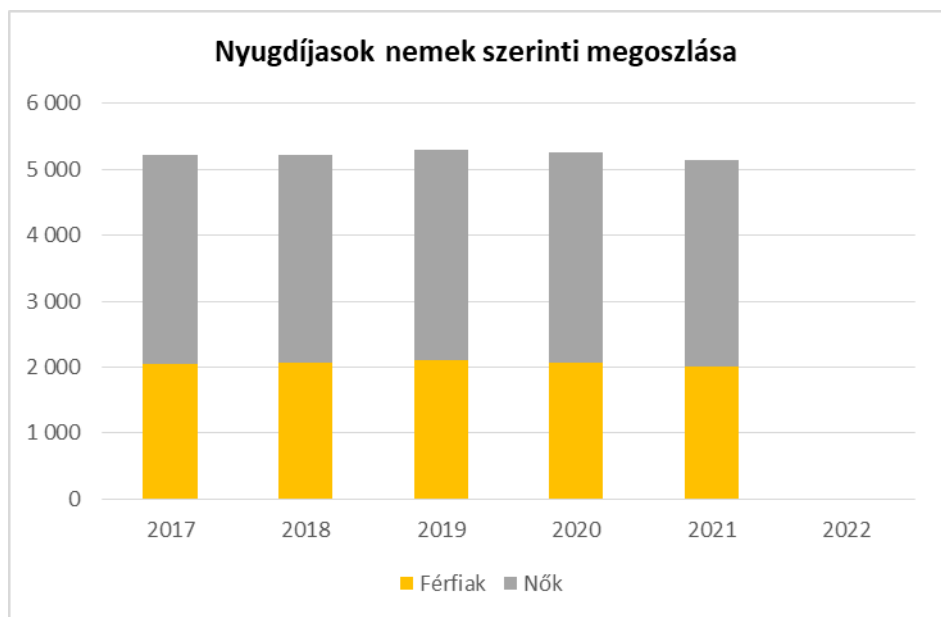

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	2 055	3 166	5221
2018	2 067	3 156	5223
2019	2 109	3 190	5299
2020	2 076	3 182	5258
2021	2 015	3 120	5135
2022	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősök foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45-50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal a nyugdíjas lakosságról. 2021-ben 5135 fő, a lakosság közel 27 %-a részesült valamilyen nyugellátási formában. Összességében elmondható, hogy a férfakkal összehasonlítva jóval magasabb a nyugdíjas korú nők száma. Ez a mutató egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, ti. a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

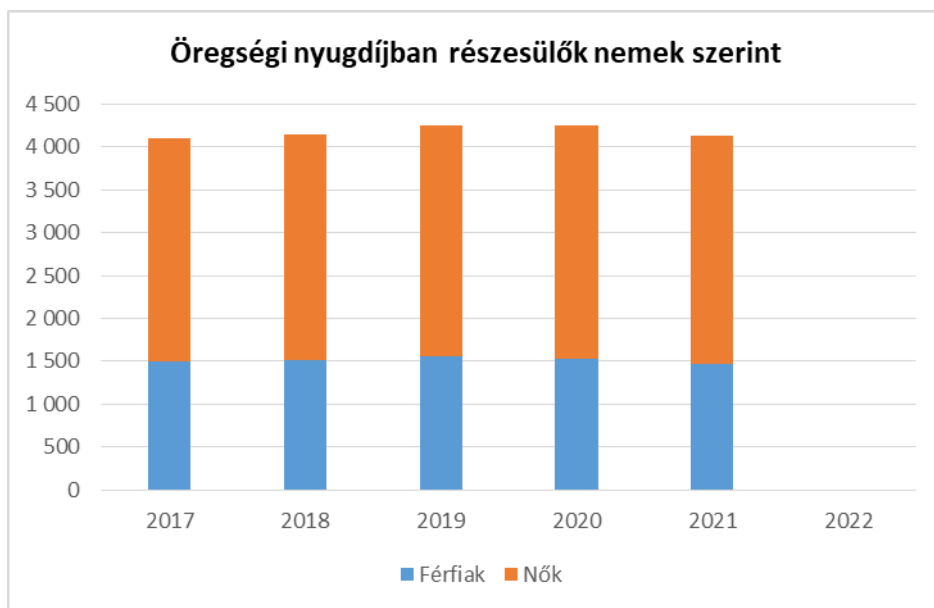

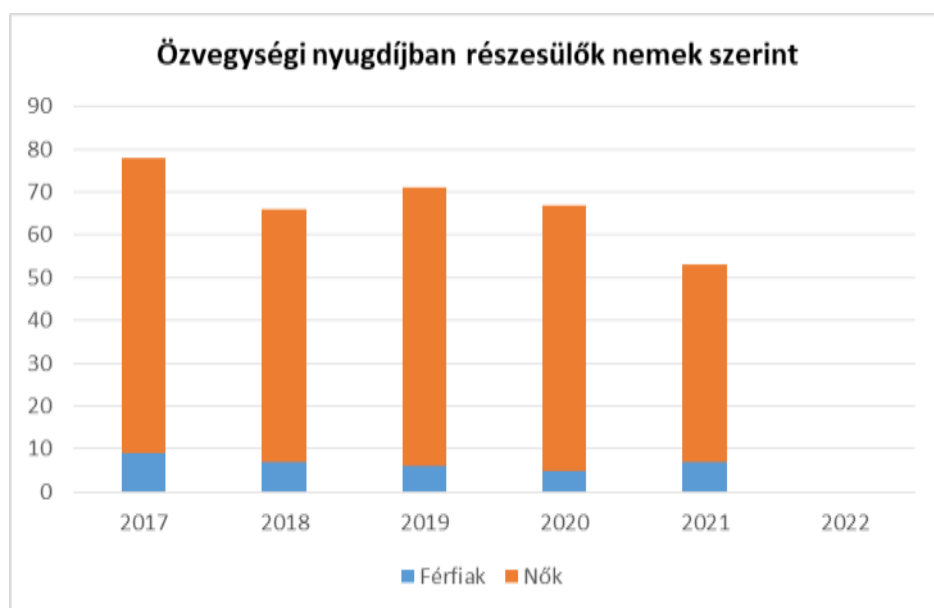
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	211	49	1 492	2 617	9	69	1
2018	230	46	1 509	2 646	7	59	0
2019	246	31	1 554	2 697	6	65	1
2020	248	25	1 531	2 716	5	62	2
2021	257	23	1 461	2 679	7	46	2
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A népesség tartós és folyamatos fogyása önmagában is nyugtalanító jelenség, mindez azonban a népesség öregedésével párhuzamosan zajlik, ami a korösszetétel torzulásával, a gyermek/fiatall, felnőtt és időskorú népesség korosztályainak kedvezőtlen arányváltozásával jár együtt. A népesség öregedésének egyik alapvető, de pozitív értelemben vett oka, hogy a megszületett nemzedékek közül egyre többen érik el, illetve élnek meg hosszabban az időskort. Ennek eredményeként a népesség korösszetétele egyre inkább az időskorúak felé tolódik el, ez emeli az adott népesség átlagos életkorát.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	308	303	313	391	336	316
41-45 év (TS 042)	Fő	38	36	36	51	39	36
	%	12,34%	11,88%	11,50%	13,04%	11,61%	11,39%
46-50 év (TS 043)	Fő	31	33	34	44	41	43
	%	10,06%	10,89%	10,86%	11,25%	12,20%	13,61%
51-55 év (TS 044)	Fő	33	30	34	40	30	35
	%	10,71%	9,90%	10,86%	10,23%	8,93%	11,08%
56-60 év (TS 045)	Fő	39	27	29	31	35	32
	%	12,66%	8,91%	9,27%	7,93%	10,42%	10,13%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	19	19	17	27	26	25
	%	6,17%	6,27%	5,43%	6,91%	7,74%	7,91%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az idősor megélése számos tényezőtől függ és több modell is napvilágot látott már az idősödés „megélésének” leírására. Az idősor veszteség modellje az idősödést negatív folyamatként írja le, veszteségek sorozataként (például munkaerőpiacról való kikerülés, jövedelem csökkenése, társas kapcsolatok csökkenése, közeli barátok és házastárs halála, egészségi állapot megromlása, aktivitás csökkenése). Ezzel szemben az aktív idősödés megközelítése szerint bár visszafordíthatatlan biológiai változások zajlanak le idősorban, a pszichés és kapcsolati szükségletek nem változnak.

Fontos, hogy az idős emberek minél tovább aktívak maradjanak a társadalomban, lehetőségük legyen szabadon dönteni arról, mivel töltik a szabadidejüket.

A nyugdíjak között óriási különbségek mutatkoznak. A kevesebb nyugdíjból élők, amennyiben egészségi állapotuk engedi, munkát vállalnak jövedelmük kiegészítéséért. Ez jellemző azokra a nyugdíjasokra is, akinek a családja nem tud támogatást nyújtani vagy esetleg ő nem szeretne másokra szorítani. Sajnos erre lehetőségük a munkaerő-piacon egyre kevesebb, kivételt képez, ha speciális tudással rendelkeznek vagy esetleg a saját vállalkozásban tudnak tevékenykedni.

A hasznos időtöltés egyik formája az élethosszig tartó tanulás, olvasás. A tapasztalatok azt mutatják, hogy akkor figyelhető meg jobban a szellemi kapacitás csökkenése idősebb korban, amikor az illető már nem dolgozik, nem jár annyit közösségbe, nem informálódik a világ dolgairól, látótere beszűkül. A családon is nagy a felelősség, hiszen amíg érezteti az idősebb szülővel, nagyszülővel, rokonnal, hogy szükség van rá, hasznos tagja a családnak, nem érzi annyira feleslegesnek, haszontalannak magát.

„Paks, az együttműködés városa” – ebben a szellemiségben, az élethosszig tartó tanulás legjobb nemzetközi és hazai tradícióit követve folytatódik 2024-ben a Paksi Harmadik Kor Egyeteme előadás sorozat a Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar szervezésében Paks Város Önkormányzata és a Déli Szomszédok Közérdekű Nyugdíjas Szövetkezet támogatásával az élethosszig tartó tanulás és a generációk közötti párbeszéd támogatása és népszerűsítése jegyében. A felsőoktatás szervezeti keretei között 2 szemeszterben megvalósuló előadássorozat kifejezetten az 50 év felettiak számára kínál magas minőségű, újszerű tudományos és kulturális programot. Az egyedülálló tanulási módszer új lehetőséget nyújtva színesíti a Pakson elérhető művelődési lehetőségek palettáját.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Hátrányos megkülönböztetésről a település egészére nézve nincsenek információink. Paks Város Önkormányzatát és intézményeit tekintve hátrányos megkülönböztetésről nem beszélhetünk, hiszen vannak nyugdíjas munkavállalók is, bár kevés számban. A nyugdíjba vonuláskor jellemzően elbúcsúznak a munkavállalótól, kis ajándékkal és szóval is megköszönve a munkáját.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az idős embereknek az életkor előrehaladásából természetesen fakadó egészségügyi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés. Az idős népesség növekedése az egészségügyi és szociális szolgáltatási rendszerre is nagy terhet jelent. Az idősök szolgáltatásokhoz való hozzáférést, különösen a mozgásukban nehézségekkel küzdőket, nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

A helyi közszolgáltatások terén, Pakson az idősök ellátása magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások a város minden polgára részére biztosítottak. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező alapszolgáltatási feladatának.

Az időskorúak szociális ellátására vonatkozóan több ellátási formát is megkülönböztethetünk. Pakson található tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, melyek kapacitás kihasználtsága a megyei értékek körül vannak és jónak mondhatók.

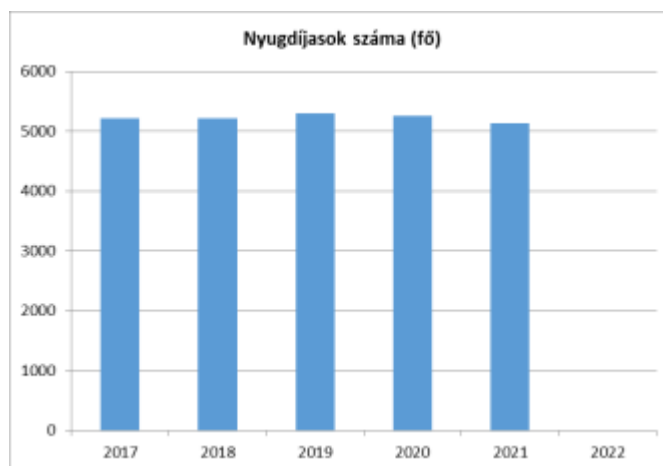
Az időskorúak otthonaiban a kapacitás kihasználtság jellemzően 100 % felett van Pakson, csak úgy, mint Tolna megyében.

Az idősök otthona több mint 20 éve biztosítja a rászoruló idős emberek tartós bentlakását. Az időskorúak nappali intézményeinek kapacitáskihasználtsága igen magas Pakson, több évben is meghaladta a 110 %-ot Pakson, így a férőhelybővítés indokolt lenne. Az épületek folyamatos korszerűsítése, eszközbeszerzése, illetve akadálymentesítése indokolt.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	2055	3166	5221
2018	2067	3156	5223
2019	2109	3190	5299
2020	2076	3182	5258
2021	2015	3120	5135
2022	n.a.	n.a.	-

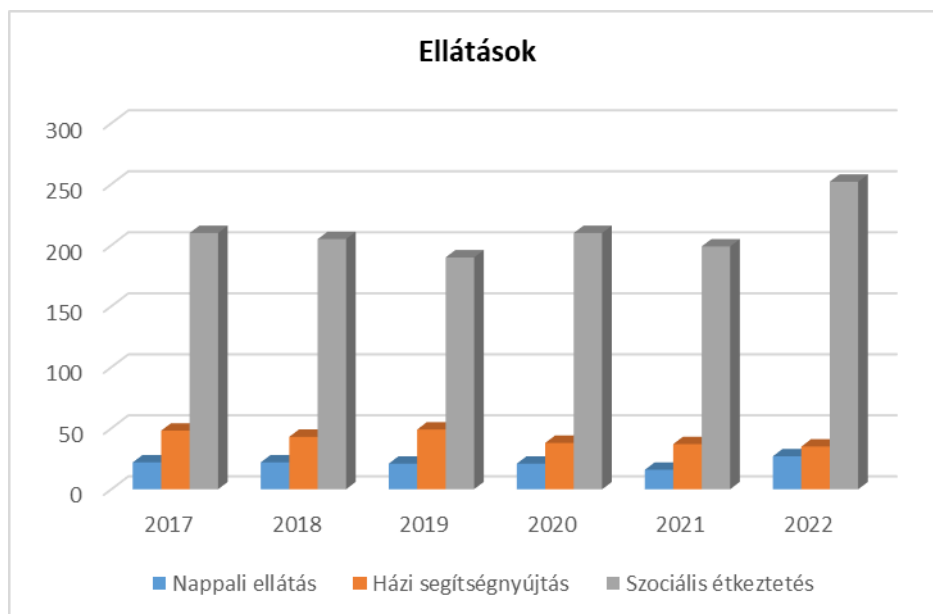
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	3 340	22	48	210
2018	3 427	22	43	205
2019	3 590	21	49	190
2020	3 703	21	38	210
2021	3 719	16	37	199
2022	3 863	27	35	252

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adataiból megfigyelhető, hogy a vizsgált időszakban a 65 év feletti lakosok száma növekszik: míg 2017-ben 3340 fő, addig a 2022-re 3863 fő tartozott ebbe a korcsoportba a lakosok köréből.

A nappali ellátásban részesülő nyugdíjasok száma 2022-ben mutatta a legmagasabb értéket 27 fővel, míg 2021-ben csak 16 fő részesült az ellátásban. A házi segítségnyújtásban részesülők száma viszont folyamatosan csökken.

A kötelező feladatokon kívül ellátott többletfeladatok igénybevételénél is hasonlóan magas arányú az 65 éven felüliek aránya. A jelzőrendszeres szolgáltatást igénybevevők 98%-a, míg az idősek otthonában lakó idősek 94%-a 65 év feletti.

A jelzőrendszeres házi gondozás Paksi Kistérségi Szociális Központ szervezeti egységeként működik. 2000 óta e szolgáltatás bevezetésével segítjük a paksi és kistérségi településen élő lakosságot a magasabb színvonalú szociális ellátás igénybevételéhez.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében az Önkormányzat biztosítja: az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes, szakképzett gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését, a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét, szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás több mint 140 ember – és családja – biztonságérzetét növeli. Havi 15-20 riasztás érkezik ezekről a készülékekről, és sok esetben valóban életet ment a jelzőrendszer.

Kimagasló értéket figyelhetünk meg viszont a szociális étkezést igénybevevőknél: 2017-hez képest 2022-re jelentős növekedés látszik.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az országos hálózat keretein belül több egyesület szervezésében működnek Pakson Népfőiskolai előadások, előadássorozatok. Az előadások jellege szerint az egészségügyi témakörtől a gazdasági, városfejlesztési témákig több területet átölelnek.

A városban jelenleg a következő Népfőiskolák működnek:

Paksi Közművelődési Kht. Népfőiskolája

Dunakömlődi Faluház Népfőiskolája

Tolna Megyei Népfőiskolai Társaság Paksi csoportja

Paksi Városi Nyugdíjasklub Népfőiskolája

Paks Könyvtári Népfőiskola

Paksi Ifjúsági Népfőiskola

A Paksi Harmadik Kor Egyeteme előadás sorozat a Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar szervezésében Paks Város Önkormányzata és a Déli Szomszédok Közérdekű Nyugdíjas Szövetkezet támogatásával az élethosszig tartó tanulás és a generációk közötti párbeszéd támogatása és népszerűsítése jegyében.

c) idősek informatikai jártassága;

A Csengey Dénes Kulturális Központ évről évre ismétlődő központi rendezvényekkel, fesztiválokkal, színházi előadásokkal, koncertekkel, táncelőadásokkal, kiállításokkal, gyermekprogramokkal várja a látogatókat.

A könyvtár a könyvkölcsönzés mellett informatikai/számítógépes tanulási lehetőségeket biztosít igény szerint.

Segítséget nyújt a rászorulóknak azon ügyeik rendezésében, melyhez számítógép szükséges. Évente három nagy városi szintű nagyrendezvény van, a kisebb programok száma is 30 fölött van. Ezekkel próbálják kielégíteni a különböző rétegek igényeit. A művelődési központ ad helyett a civil szervezeteknek is.

Az idősek informatikai jártasságáról nincsenek pontos adataink. A fiatalabb generáció egyértelműen előrébb jár e téren. Családon belül ők lehetnek tanítóik az idősebbeknek.

A Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár szárnyai alatt kelt életre az idősek internethasználatát segítő program is, melynek célja a senior korosztály számítógép kezelésének biztonságosabbá tétele. Az alkalmak során felhasználói szintű ismereteket és az internethasználat alapjait sajátítják el a résztvevők (email küldés, google keresés, számítógép kezelése, egyszerű szövegszerkesztés).

d) a generációk közötti programok;

A városi nagyrendezvényeken minden korosztály megtalálja a neki tetsző programot a kicsiktől a fiatalabb korosztályokon át az idősekig. A tapasztalat szerint szívesen vesz résznek részt a helyiek és a vidékről érkezők is ezeken a programokon. Megfigyelhető, hogy a koronavírus járvány okozta bezárások, korlátozások után nagyobb a részvételi arány minden rendezvényen, az emberek átértékelték a közös együttlét fontosságát. Az évente májusban megrendezésre kerülő Város Napja is kiemelt esemény a városban: helyi civil egyesületekkel karöltve felvonulás, tánccsoportok programja után közös főzés várja a helyi lakosokat, kicsiket és nagyokat.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A nyugdíjas klubok helyszíneit a Csengey Dénes Kulturális Központ, a Dunakömlődi faluház biztosítja. A városi kulturális és egyéb programok összeállításánál a szép-korúak igényeit folyamatosan figyelembe veszik.

Pakson számos fórumon kifejtetik véleményüket az idős emberek. Ők a közmeghallgatások, a közéleti események legaktívabb résztvevői, közreműködői: főzőversenyeken, bálokon, kulturális műsorokon. Klubjaik, szervezeteik rendszeresen tartanak összejöveteleket. Az önkormányzatra, a polgármesteri hivatalra, a szociális intézményekre és az egészségügyi ellátó rendszerre mindig számíthatnak. A legnagyobb helyi cég, az atomerőmű is figyelmet szentel a nyugdíjasaira, támogatva közösségi programjaikat. Az önkormányzat minden értelmes (nem egyéni érdekeket szolgáló) kezdeményezés mellé áll, ami az időskorúak érdekeit szolgálja: nyugdíjas-klub átalakítás, projektor vásárlás előadásokhoz, helytörténeti kiadvány (időskorú visszaemlékezései, kutatásai) kiadása.

A városban 5 aktív nyugdíjas klub működik, melyek többsége területi alapon szerveződött és az adott városrész nyugdíjasait tömöríti magába. Ezek mellett működik az atomerőműnek illetve a volt konzervgyár nyugdíjas dolgozóinak is egyesülete.

Delelő Nyugdíjas Egyesület

Városi Nyugdíjasklub Közhasznú Egyesület

Atomerőmű Nyugdíjasklub Egyesület

Dunakömlődi Nyugdíjasok Érdekszövetsége

Konzervgyári Nyugdíjasok

A helyi nyugdíjas klubokkal közös szervezésben minden évben megrendezett idősekkel, nyugdíjasokkal kapcsolatos szabadidős tevékenységek programok a városban:

- minden évben az Idősek Világnapjához kapcsolódóan szeptember végén, október elején kerül megrendezésre a Szép-korúak Hete, ahol reggeltől kora délutánig egészségügyi szűrések (vércukor, koleszterin, vérnyomás, látás, csontsűrűség, prosztata, bőr, stb.), délután és este: aktivizáló, interaktív bemutatók, műsorok vannak a szép-korúak, nyugdíjasok közreműködésével a Csengey Dénes Kulturális Központ, Rendelőintézet szervezésében.
- Idősek Világnapján, október 1-jén minden évben színvonalas műsorral, majd vendéglátással köszönti a város a nyugdíjasokat.
- minden év 2 szemeszterében megrendezésre kerül a Paksi Harmadik Kor Egyeteme rendezvénysorozat. Az idősebb korosztály körében méltán népszerű előadásorozaton egyetemi oktatók tartanak előadásokat változatos témákban. A városban számos olyan egyesület működik, amely jellegét tekintve nem csak nyugdíjas embereket érint, mégis számos szép-korú taggal rendelkezik.

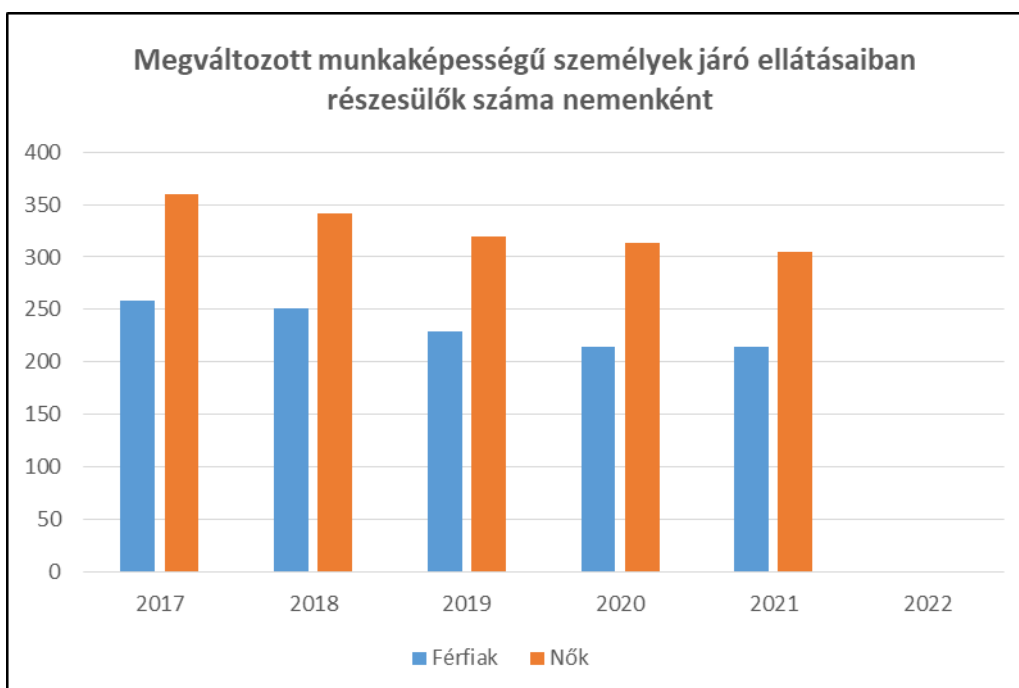
6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségügyi és szociális ellátások elérhetősége	Házi segítségnyújtás kiterjesztése a délutáni és hétvégi időszakokra.
Közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosítása	Önkéntesség ösztönzése, szervezése, delegálása-hasznos, értékes időskor. Harmadik Kor Egyetem
65 év feletti lakosság számának növekedése a teljes népességen belül, helyi társadalom öregedése.	Tájékoztató előadások, felvilágosítás szervezése az időskori problémák felismerése érdekében.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	259	360	619
2018	251	342	593
2019	229	320	549
2020	215	314	529
2021	214	305	519
2022	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, a szociális élet peremére sodródva élnek. Ezért fontos, hogy a társadalom valamennyi területén érvényesíteni kell a következő elveket: a fogyatékos személyt nem érheti hátrányos megkülönböztetés, nem részesülhet ránézve sérelmes elbírálásban, kirekesztésben, fogyatékoság miatt nem lehet korlátozott a más emberek számára elérhető közjavakhoz való hozzáférésben. A fogyatékos személyek az őket megillető jogaikkal nem mindig tudnak élni, ezért indokolt, hogy

előnyben részesüljenek. (1187/2020. (IV. 28.) Korm. határozat az Országos Fogytékosságügyi Program végrehajtásának 2022. évig tartó Intézkedési Tervéről)

Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet területén. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

A fogyatékosügy az esélyegyenlőség egyik legfontosabb területe. Ez nem csak szociális kérdés, hanem valamennyi ágazat kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

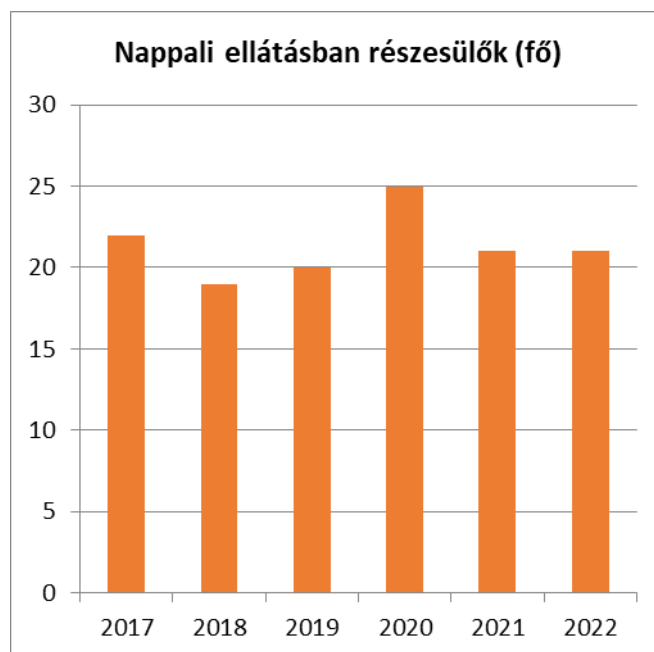
A gyógypedagógia a fogyatékosoknak az alábbi fő csoportjait különbözteti meg:

- értelmi fogyatékosok,
- hallási fogyatékosok,
- látási fogyatékosok,
- beszéd fogyatékosok,
- mozgásfogyatékosok,
- érzelmi, akaratilag fogyatékosok.

A magyar országgyűlés Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról 2003. évi CXXV. törvény fogadta el a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló és az 1998. XXVI. törvényt, amely kimondja, hogy: „a fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni.”

A törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitációs szabályozás, mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	22
2018	19
2019	20
2020	25
2021	21
2022	21
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók	

A város a fogyatékosági támogatásban, illetve az emelt családi pótlékban részesülőkről összesített nyilvántartást nem vezet.

Az idősök klubjában jelenleg is ellátnak néhány fogyatékos személyt. A támogató szolgáltatás klubfoglalkozásán minden alkalommal 25 – 30 fogyatékos személy vesz részt. Ez a tény fogalmazta meg azt az igényt, a városban egy a fogyatékosok nappali intézményének a létrehozására. Így a 2013. évi költségvetésben szerepel egy régi óvodaépület erre a célra történő átalakítása, a tervezés megkezdődött, majd 2014-ben átadásra is került.

A nappali ellátást az elsősorban a saját otthonukban élő, harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak – ide nem értve az idős személyeket – napközbeni étkeztetését. Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személyek részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

- a) fogyatékosággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) szerint az a személy minősül megváltozott munkaképességű személynek, aki a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltötte, továbbá, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 %-os vagy kisebb mértékű.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira való jogosultságnak további feltételei, hogy az adott személy:

- a) kérelem benyújtását megelőzően biztosított jogviszonyban állt:

5 éven belül legalább 1095 napon át,
10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
15 éven belül legalább 3650 napon át biztosított volt,

b) rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése (és a rehabilitációs javaslat) alapján lehetnek:

a) rehabilitációs ellátás

- a rehabilitálható megváltozott munkaképességű személy számára; vagy

b) rokkantsági ellátás

- ha a megváltozott munkaképességű személy rehabilitációja nem javasolt; illetve

- ha a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, de a kérelem benyújtásának, vagy a felülvizsgálat időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam a megváltozott munkaképességű személy esetében az 5 évet nem haladja meg.

c) Az Mmtv. 2018. január 1-jétől hatályos 13/A. §-a értelmében, meghatározott feltételek mellett kivételes rokkantsági ellátást igényelhetnek azok a megváltozott munkaképességű emberek, akik a rokkantsági ellátáshoz nem rendelkeznek elegendő biztosítás idővel. Különös méltánylást érdemlő körülménynek számít például, ha a kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet írja elő, hogy ezen ellátások megállapítása kérelemre történik, melyek a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok honlapján érhetők el. A kérelemhez beadandó adatlapról és a csatolandó egyéb iratokról szintén az imént hivatkozott jogszabály rendelkezik.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek foglalkoztatását nehezítik a széleskörű fogyatékosági típusok és fokozatok. A különböző fogyatékosági típusok más-más lehetőségeket és igényeket generálnak mind a munkavállaló, mind a munkaadó részéről.

Pakson a megváltozott munkaképességű személyek munkavállalását elősegíti, hogy az akadálymentesítés egyre több helyen megvalósul akár részlegesen, akár teljes körűen. A célunk az, hogy a közeljövőben minél nagyobb mértékű akadálymentesítés valósuljon meg a településen. Amennyiben a közintézményekben az akadálymentesítés megtörténik, az nem csupán a szolgáltatások igénybevételét könnyíti meg, de az intézményekben történő munkavállalást is. Ezt a célt szolgálja a közeljövőben tervezett és már megvalósult belterületi út- és járdaépítés, és akadálymentes gyalogátkelőhelyek létesítése, mely könnyíti a fogyatékossgal élő, elsősorban a mozgásukban korlátozott személyek közlekedését a településen belül.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás terén történt hátrányos megkülönböztetés kapcsán nincs tudomásunk konkrét esetről, de ettől függetlenül természetesen lehetséges, hogy a fogyatékossgal élőkkel szembeni diszkrimináció jelen van településünkön is. Előfordulhat továbbá az is, hogy a munkáltató alkalmazna ugyan megváltozott munkaképességű munkavállalót, de a munkahely infrastrukturális és tárgyi adottságai nem felelnek meg ehhez.

A város intézményeinél, a nagyobb cégeknél, kereskedelmi egységeknél megtörtént az akadálymentesítés, a kijelölt parkolóhely kialakítása, információs táblák kihelyezése az elmúlt években, így számos akadály hárult el a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása elől. Annak ellenére, hogy nem áll rendelkezésünkre adat az őket érő esetleges diszkrimináció kapcsán, érdemes figyelmet fordítani mind a fogyatékossgban érintett munkavállalók, mind a munkáltatók tájékoztatására a témában.

Amennyiben előfordulna hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos eset, úgy a diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása érdekében akár az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása is indokolt lehet.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Pakson elsősorban a Paks Kistérségi Szociális Központ nyújt olyan szociális szolgáltatásokat, amelyek a fogyatékossgal élő emberek számára könnyebbé teszik az önálló életvitelt. Ilyen szolgáltatás a házi segítségnyújtás, illetve a nappali ellátás is.

A nappali ellátás iránt elsősorban olyan érintettek érdeklődnek, akik nem rendelkeznek támogató családi háttérrel, azonban tapasztalatunk szerint a településen kevés olyan fogyatékossgal élő személy van jelen, akiről nem gondoskodnak családtagjai, vagy akinek egyáltalán nincs olyan hozzátartozója, aki segítséget nyújthat számára az elfogadható, önálló életvitel fenntartásában. Ezekben az esetekben azonban nagy segítséget nyújthat a nappali ellátás, illetve a házi segítségnyújtás is. Ez utóbbi ellátási forma az érintett személy saját otthonában történő segítségnyújtást jelent, amit a fogyatékossgal élő személyek is jobban preferálhatnak. A házi segítségnyújtást több fogyatékossgban is érintett személy veszi igénybe. A *Szekszárdi EGYMI Gazdag Erzsébet Általános Iskolája, Fejlesztő Nevelés - Oktatást végző Iskolája és Kollégiuma* valamint a *Paksi Szívárvány Egyesület, a Gyermekemért Alapítvány* rengeteget segít a fogyatékos gyermekek, személyek minden napjaihoz.

Fogyatékos személyek nappali ellátása – NYITNI-KÉK Klub

Az intézmény Paks város központjában várja azokat a paksi, fogyatékkal élő, 16. életévüket betöltött és tankötelezettségüket már teljesített ügyfeleket, akik szeretnének egy vidám közösség tagjai lenni.

A Nyitni-kék Klub szolgáltatásait paksi lakcímmel rendelkező

- értelmi fogyatékos (enyhe, közép, súlyos)
- érzékszervi (látási-, hallási) fogyatékos
- mozgásszervi fogyatékos
- valamint autista személyek vehetik igénybe.

Csoportjaikban a fogyatékkal élők közösségi élményekre tehetnek szert, színesebbé válhatnak hétköznapijaik. Szakképzett munkatársaikkal (két fő terápiás munkatárs, négy fő gondozónő) egyéni és társas készségfejlesztést biztosítanak számukra.

Készségfejlesztő társas-és kártyajátékok, kézműves-, mozgás-, zenei foglalkozások, kulturális programok, kirándulások színesítik hétköznapijaikat. A külső szakemberek és önkéntesek mellett közmunka keretében a helyi középiskolák diákjai is segítik munkákat. Nyitott intézmény, szívesen fogadják az érdeklődőket, látogatókat, és aktívan részt vesznek a városi rendezvényeken.

Kulturált környezetben, akadálymentes épületben a város központjában kapott helyet a klub, ahol hétköznapi 7:30-15:30-ig nyújtják térítésmentes szolgáltatásaikat. Igény esetén – térítés ellenében – étkezést is biztosít, valamint a Támogató Szolgálat segítségével a közlekedésben is segítséget nyújt.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élők számára számos pénzbeli és természetbeni ellátástípus került meghatározásra. Az alábbiakban ezeket ismertetjük röviden.

- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete 12/2015. (IV. 24.) önkormányzati rendelete a Paks Kistérségi Szociális Központban személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról.
- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete 3/2015. (II. 13.) önkormányzati rendelete a szociális és gyermekjóléti ellátásokról és a szociális és gyermekjóléti igazgatásról

Támogató szolgáltatás

Célja a fogyatékos személyek saját lakókörnyezetükben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása. A szolgáltatás igénybevételének feltétele a súlyosan fogyatékos állapot fennállásának bizonyítása. Súlyosan fogyatékos az a személy, aki fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában, illetve magasabb összegű családi pótlékban részesül, és ezt igazolni is tudja.

A paksi támogató szolgálat jelenleg négy fő munkatárssal látja el a feladatait. Két fő gondozó látja el a gondozási tevékenységeket, akik szociális ápoló és gondozó végzettséggel rendelkeznek, valamint elvégeztek egy speciális, a támogató szolgálatok gondozóinak szervezett továbbképzést, mely a fogyatékossgal élők sajátos élethelyzetét, szükségleteiket és gondozási igényeiket ismerteti.

A gondozók feladatai közé tartozik többek között a személyi higiénia biztosításában való közreműködés, a közvetlen lakókörnyezet rendben tartásában való részvétel, a bevásárlás, a hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás, valamint szükség esetén a felügyelet biztosítása. A gondozói tevékenységek folyamatában kiemelt hangsúlyt fektetünk arra, hogy az ellátott személy önrendelkezési joga ne sérüljön, valamint arra, hogy a meglévő önállóságukat megőrizzük, esetenként tovább fejlesszük. Ennek érdekében az ellátottakkal átbeszéljük a problémáik eredetét, a megoldási lehetőségeket, számba vesszük azokat az emberi kapcsolataikat, akik a segítségükre lehetnek, és támogatjuk őket a feladataik minél önállóbb elvégzésében. Emellett a családdal való kapcsolatuk megővését, fejlesztését is szem előtt tartjuk, szükség esetén

a családtagokkal folytatott segítő beszélgetések megszervezésével, a gondozási folyamatokba való bevonásukkal.

A gondozási feladatok mellett egy fő munkatársunk végzi az ellátottak személyi szállítását. A támogató szolgálat rendelkezik egy kerekesszék rögzítésére alkalmas gépkocsival, így az ellátottakat a jogszabályi feltételeknek és a biztonságuknak a szem előtt tartásával tudjuk szállítani. Míg a gondozást csak a súlyosan fogyatékos személyek vehetik igénybe, addig a szállítást nem csak a szociálisan rászorult kliensek igényelhetik.

A paksi támogató szolgálat tevékenysége Paks város közigazgatási területére terjed ki.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Pakson az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított minden korosztály számára.

A településen Területi védőnők és iskolai védőnők is biztosítják az ellátást, valamint felnőtt háziorvosi praxis és fogászat működik. A gyermekek számára is biztosított a házi gyermekorvosi- és a fogászati ellátás.

A Paksi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya rehabilitációs tanácsadás keretében a megváltozott munkaképességű ügyfelek számára segít a számukra megfelelő munkakör, munkahely, valamint képzés meghatározásában és megtalálásában.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése nem 100%-os. Az épületek jelentős része régi, így azok akadálymentesítéssel részben vagy egyáltalán nem rendelkeznek. Összességében elmondható, hogy az akadálymentesítés mértéke egyenes arányban van az épületek korával. Jellegűek tekintve az oktatási intézmények közül, az alapfokú intézmények akadálymentesítése a legelmaradottabb, hiszen az óvodákban az akadálymentesítés témaköre kimerült rámpák építésében. Lift mindössze 4, mosdó 10 intézményben található. A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése nem megoldott, jelnyelvi segítség kettő, hangos tájékoztatás 4, indukciós hurok, tapintható információ pedig egyetlen egy intézményben sincs.

Intézmény jellege	Lift	Vakvezető sáv	Mozgás korlátozott mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztató	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelv	Egyéb/ lépcsőjáró
Bölcsőde	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Óvodák	0	0	0	7	0	0	0	0	0
Iskolák	1	0	3	4	2	0	0	0	0
Szociális Intézmények	0	0	2	2	0	0	0	1	0
Rendelők	2	0	2	2	1	0	0	0	2
Siófok SÓSTÓ	0	0	0	1	0	0	0	0	0
PSE		0	0	0	0	0	0	0	0
Csegey D. KK.	1	0	1	2	1	0	0	0	0
Közigazgatás	0	0	2	3	0	0	0	1	0
Összesen	4	0	10	22	4	0	0	2	2

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A munkahelyek akadálymentesítéséről az önkormányzatnak nincsen kimutatása.

A közterületek, buszpályaudvarok, helyi és távolsági közlekedés akadálymentesítése a városba jól megoldott, pontos adatokkal az önkormányzat nem tud szolgálni. A város a fogyatékosági támogatásban, illetve az emelt családi pótlékban részesülőkről összesített nyilvántartást nem vezet.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Az egészségügyi szolgáltatások, köznevelési intézmények, sport- és kulturális programok többnyire akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően minden új beruházás, felújítás megvalósítása településünkön is akadálymentesített környezet biztosítása mellett történik. A különböző lakó- és szolgáltató épületek esetében az Önkormányzatnak közvetlen ráhatása nincs, de a tapasztalatok alapján elmondható, hogy az újonnan létesülő intézmények, szolgáltató épületek esetében a kialakítás során figyelmet fordítanak az akadálymentesítésre.

Az infokommunikációs akadálymentesítés kapcsán elmondható, hogy az információhoz való egyenlő hozzáférés lehetősége biztosított Szadán. A település honlapja akadálymentes verzióban is elérhető, így az általa nyújtott információ mindenki számára könnyen elérhető, hozzáférhető.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az újabb építésű intézmények, cégek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően elvégezték a szükséges akadálymentesítést, a régebbi épületek esetében azonban ez nem történt meg, vagy pályázati forrásból került megoldásra az akadálymentesítés részben vagy egészben. Pontos számszerű adatok ezzel kapcsolatban nem állnak rendelkezésünkre, de gyakorlati

tapasztalataink alátámasztják, hogy összességében jelentős számú munkahely akadálymentesítése történt meg az elmúlt években.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés terén zajló beruházások, felújítási munkálatok az utóbbi években már az akadálymentesítés figyelembevételével valósultak meg. A járda- és egyéb közterület-felújítások során szintén prioritás az akadálymentes környezet kialakítása, így közterületeink nagy része ma már akadálymentesen használható, ahol pedig ez még nem érvényes, ott a közeljövőben megvalósítandó beruházások révén jelentős mértékű akadálymentesítést kívánunk véghez vinni. Például a közeljövőben tervezett belterületi út- és járdaépítés során akadálymentes gyalogátkelőhelyek létesítése révén szeretnénk megkönnyíteni a fogyatékossgal élő, elsősorban a mozgásukban korlátozott személyek közlekedését a településen belül.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A fogyatékos személyek közlekedését igény esetén a Támogató Szolgálat segíti az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása érdekében.

Pakson a fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye a város központjában található, ahol a NYITNI-KÉK Klub is működik.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Paks Város Önkormányzata a helyi rendeletben meghatározott települési támogatásokkal segíti a településen élő rászorulókat, így a fogyatékossgal élőket is.

A fogyatékossgal élőknek a Paksi Kistérségi Szociális Központ Támogató Szolgálat nyújt segítséget, melynek közreműködésével biztosítottá válik a fogyatékossgal élők közszolgáltatásokhoz való eljutása, elősegíti a fogyatékossgal élők önálló életvitelét, a közösségi, társadalmi életben való aktív részvételt.

7.4 Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A szociális ellátórendszerben szereplő segítő szervezetek számos olyan programot, előadást, táborot, eseményt szerveznek, ahol a fogyatékossgal élők problémáira felhívják a figyelmet, segítenek az egészségi állapotuk megőrzésében.

A helyi Alapítványok és egyesületek táborok szervezését is vállalja pl. a nyári táborokban minden alkalommal van olyan, hogy különböző szakember segíti a mindennapi ellátás feladatait.

Az országos program keretein belül érzékenyítő témában beszélgetnek e témában a pedagógusok és a gyermekek az elfogadás fontosságát hangsúlyozva.

7.5 A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

- Az Akadálymentesített környezet nem teljes körűen biztosított- a korábbi vállalkások felülvizsgálata, azok végrehajtása (rampák, kapaszkodók elhelyezése).
- Közzolgáltatásokhoz való hozzájutás (kultúra, hivatal, ügyintézés, bevásárlás, egészségügyi ellátás, média, helyi/közösségi információk) biztosítása.
- Gyógypedagógiai oktatás, korai fejlesztés, fejlesztő oktatás, gyógytestnevelés hiánya- a lehetőség feltérképezése, résztvevők, megvalósítók meghatározása, bevonása.
- Települési programok látogatásának feltételei - az érintett intézmények hatékonyabb bevonása (pl. támogató szolgálat).
- Helyi média akadálymentesítése - a digitalizálás akadálymentesítése.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közüktatási intézmények elérhetősége, hozzáférhetősége	Parkolási problémák kezelése, megoldása az intézmények közelében
Fogyatékos személyek életminőségét javító ellátások biztosítása. Az őket ért diszkrimináció csökkentése.	Szemléletformálás, felvilágosító előadások érzékenyítő témában.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szabadidő hasznos eltöltése, generációk találkozása.	Programszervezés és folyamatos pályázatfigyelés olyan közösségi tér kialakítására, ahol minden generáció megtalálja a számára kedvező elfoglaltságot.
Helyi védettségű vagy megőrzésre érdemes és műemlék jellegű épületek állapota nem megfelelő.	Helyi védettségű, vagy megőrzésre érdemes és műemlék jellegű önkormányzati tulajdonú épületek felújítása, kulturális és közművelődési funkciók szolgálatába állítása; a nem önkormányzati épületek tulajdonosainak szervezésben, pályázati források felkutatásában nyújtott segítséggel elérni az épületek felújítását.
A közvilágítás és az önkormányzati tulajdonban lévő épületek energiahatékonysága nem megfelelő	Épületek szigetelése, nyílászárók cseréje, korszerű fűtési rendszer kialakítása, megújuló energia alkalmazása a villamos energia terén is (közvilágítás esetében szintén)

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Pakson számos civil szervezet működik, erős az összefogás, példaértékű a civilek jelenléte a település kulturális, művelődési életében. Számos városi rendezvény szervezésében, lebonyolításában is aktívan kiveszi a részét a civil társadalom, illetve saját programokat, rendezvényeket is szerveznek.

Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda / Paksi Közművelődési Nonprofit Kft
Könyvtár (lakótelepi) - Paksi Közművelődési Nonprofit Kft
Csengey Dénes Kulturális Központ / Paksi Közművelődési Nonprofit Kft.
Pákolitz István Városi Könyvtár
Dunakömlődi Faluház - Paksi Közművelődési Nonprofit Kft
Német Nemzetiségi Önkormányzat
Paksi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Paksi Integrációs és Szervező Egyesület
Tolna Vármegyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Paksi Kirendeltség

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Pakson jelenleg (2022) 103 nyilvántartott civil szervezet, egyesület, alapítvány működik. A szervezetek körülbelül felének folyamatos és a hétköznapiakban is érzékelhető a működése és vannak mindenki által ismert és elismert csoportok – ezek száma kb. 30-40-re tehető. A csoportok működése elsősorban a mindenkori tagságra koncentrál, ugyanakkor számos olyan program is megrendezésre kerül, ami nyilvános és mindenki által elérhető. A lakosság a város honlapján és a Paksi Közművelődési Nonprofit Kft. által készített programfüzetekből, a hirdetményekből, valamint az internetes médiából (közösségi oldalak – intézményi és szervezeti Facebook profilok) tájékozódhat a civilek tevékenységéről és a lakosság által elérhető programjairól. A tájékoztatás hagyományos csatornákon zajlik, a kommunikációban az innovativitás megjelent, de az eredmények csak szűkebb körben elérhetők (internet és használatának képessége). Az összehangoltság ugyanakkor gyengének mondható. A szervezetek tagsága változó létszámú. Ez a célcsoporttól és a szervezetek aktivitásától függ. A gazdálkodás alapja egyrészt a tagdíj (egyesületek), az alapítványi hozzájárulások (alapítványok), másrészt a pályázatok útján elérhető támogatások. Paks Város Önkormányzata évente írja ki pályázatát civil szervezetek számára működésük feltételeinek biztosítására. A támogatásokról a Humánpolitikai Bizottság dönt. A támogatások egy-egy konkrét tevékenység, program, vagy akár (mű)alkotás megvalósításának finanszírozására irányul. 2022-ban 35 szervezet kapott pénzbeli támogatást. Az önkormányzat által biztosított keretre tematikus pályázatok kerülnek kiírásra és a pályázatokat a megfelelő bizottságok bírálják. A bírálatban képviselőtestületi (bizottsági) és külső (szakmai alapon

meghívott) tagok is részt vesznek. A civil szervezetek – saját bevallásuk szerint – segítségre szorúlnak a pályázatok elkészítésben. A város civiljei között nem jellemző, hogy részt vennének nagyobb szabású, esetleg nemzetközi (transznacionális) projektek végrehajtásában.

tevékenységtípus	Szervezetek	
lokálpatrióta és egyéb csoportos érdekvédelem	Paks Városért Mozgalom Duna Korzó Polgári Egyesület Bor-Dámák Paks Egyesülete Érted-Értünk Baráti Társaság Közhasznú Egyesület Fiatalok Pakért Városvédő Egyesület Finlandia Magyar-Finn Kör Legyen a Duna Igazi Közgyűnk Közhasznú Egyesület Nagycsaládosok Paks Egyesülete P.A.K.S.I. Egyesület Paks és környéke mentéséért Alapítvány Paks-Sárgödör téri Présház Tulajdonosok Egyesülete	Paksi Duna-partért Közalapítvány Paksi Független Roma Egyesület Paksi Iparos és Vállalkozói Kör Paksi Lokálpatrióták Egyesülete Paksi Nők Egyesülete Paksi Orosz Klub Egyesület Paksi Polgárőr Egyesület Paksi Roma Egyesület Paksi Városvédő Egyesület Városunk, Jövőnkért Egyesület
nyugdíjas	Atomerőmű Nyugdíjas Klub Egyesület DELEŐ Nyugdíjas Egyesület	Dunakömlőd Nyugdíjasok Érdekszövetsége Paksi Városi Nyugdíjas Klub Közhasznú Egyesület
Ifjúsági	CONNECT Fiatal Informatikusok Egyesülete Egészséges Paksi Fiatalokért Alapítvány Dunakömlődi Ifjúsági Klub Közhasznú Egyesület Gyermeinkért, Jövőnkért Alapítvány	Kincskeresők Alapítvány Társastánccal a Paksi Diákéletért Alapítvány Tehetséges paksi Fiatalokért Alapítvány
művészet	Altern Art Művészeti Egyesület Az Ifjú Harmonikásokért Alapítvány Csillag Show-tánc Egyesület Életfa Kulturális Egyesület KALINKÓ Népzenei Egyesület Művészetért Egyesület	Paks Városi Vegyeskar Egyesület Paksi Pedagógus Kórus Egyesület Paksi Szarkaláb Néptánc Egyesület Pákolitz István Alapítvány Plazma Paks és Környéke Karitatív Egyesület Tűzvirág Táncegyüttes Német Zenebarátok Egyesülete Paks
sport és aktív szabadidő	ATOMIC BOYS Szurkolói Egyesület CELŐKE Mezőföldi Íjász Egyesület Csámpai Lovas Sport Egyesület Cseresznyés Lovas Baráti Kör Egyesület Diana Sportlövész Klub Paks DEMETER Dél-Mezőföld Természetbarát Egyesület Eisenberg Sport Club Gróf Széchenyi István Lovasklub Paks MOBAK Motoros Baráti Kör Egyesület Paksi Amatőr Futó Fiatalok Paksi Autó- és Motorsport Egyesület Paksi Búvár Klub	Paksi Lovassport Egyesület Paksi Önkéntes Tűzoltó Sport- és Hagyományőrző Egyesület Paksi Repülőklub Sportegyesület Paksi Röplabda Klub Paksi Sportegyesület Paksi Sporthorgászok Egyesülete Paksi Triatlon Klub Paksi Twirling Botforgató Kulturális és Sport Egyesület Paksi Twirling és Aerobic Sport Egyesület Paksi Úszó Club
	Paksi Chen stílus TaiJiQuan Sportegyesület Paksi Elevenek Twirling Sportegyesület Paksi Evezős és Vízisport Egyesület Paksi Floorbal és Szabadidős Sportklub Paksi Labdarúgó Klub	PSE Labdarúgó Szakosztály Baráti Kör Sporttal a Jövőért Alapítvány Tradicionális Shotokan Karate Szövetség – SKDUN Hungary Ürgemezei Sport-Szabadidő Turizmus egyesület Viking Sporthorgász Egyesület
egészség, környezet, életmód turizmus és	Egészségesebb városért Alapítvány Együtt a parlagfű ellen Alapítvány Jövő Drogok nélkül Alapítvány Ökocsiga Közhasznú Egyesület Önzetlenül Környezetünkért, Otthonunkért Munkacsoport Alapítvány Paksi Kertbarátok Egyesülete	Paksi Reform Főzőklub Egyesület Paksi Turizmusért Egyesület Paksi Városi Mentálhigiénés Egyesület Duna-Sió Turisztikai Egyesület Vackor Autista és Fogyatékkal Élők Szüleinek Paksi Egyesülete
egyéb	Angyalkert Alapítvány Paksi 45 perc Egyesület Paksi Forrás Alapítvány Szeretettelben-egymásért Paks Alapítvány	Tálatum Paks Alapítvány Tündérkert Alapítvány Váczikai Cerberus Alapítvány Veled is törődünk Egyesület

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

PAKSI TÖBBCÉLÚ KISTÉRSÉGI TÁRSULÁS

Paks első többcélú társulása 1997. évi CXXXV. törvény, valamint a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi XCVI törvény alapján jött létre. A két törvény hatályon kívül helyezését követően Paks és térségéhez tartozó önkormányzatok Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 87. §-a alapján jogi személyiséggel rendelkező társulást hoztak létre. Ez a lépés valójában az eredeti társulási együttműködési megállapodás módosítása volt.

A Társulásnak kezdetektől tagja a Paksi statisztikai kistérség 14 települése (Bikács, Bölske, Dunaföldvár, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Kajdacs, Madocsa, Nagydorog, Németkér, Paks, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc). 2013.01.01-től csatlakozott Tengelic Község Önkormányzata, 2016.07.01-től Kölesd, Kistormás, Medina települések Önkormányzata és 2017.01.01-től Harc és Sióagárd települések Önkormányzata. A Társulás a szolgáltatásokat igény szerint biztosítja az egyes településeken, bizonyos szolgáltatások nem érintenek minden települést.

A Társulás feladat és hatásköre:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó, az Sztv. 62. §, 63. §, 64. §, 65. §, 65/C. §, 65/F. § szerinti szociális szolgáltatások /étkezés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, nappali ellátás (idősek, fogyatékosok, autisták, hajléktalanok), támogató szolgáltatás, integrált szervezeti formában történő ellátása.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 15. §. /2/ bekezdésében meghatározott személyes gondoskodás keretébe tartozó egyes gyermekjóléti alapellátások közül a gyermekjóléti szolgálat és a helyettes szülői hálózat

Társulás által fenntartott intézménnyel látják el:

- a) Az étkezés feladatát a Paks Kistérségi Szociális Központ látja el Bikács, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Kajdacs, Kistormás, Kölesd, Nagydorog, Németkér, Paks, Pálfa, Pusztahencse és Sárszentlőrinc, települések részére,
- b) A házi segítségnyújtás feladatát a Paks Kistérségi Szociális Központ látja el Bikács, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Harc, Kajdacs, Kistormás, Kölesd, Nagydorog, Németkér, Paks, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc és Sióagárd települések részére.
- c) A nappali ellátás feladatát a Paks Kistérségi Szociális Központ látja el: Kajdacs, Kölesd, Nagydorog és Paks, települések részére.
- d) Család-és gyermekjóléti szolgálat feladatát Paks Kistérségi Szociális Központtal látja el Bikács, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Harc, Kajdacs, Kistormás, Kölesd, Nagydorog, Medina, Németkér, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc, Sióagárd és Tengelic települések részére,

- e) A gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülői hálózat) feladatát Paks Kistérségi Szociális Központtal látja el Bikács, Bölske, Dunaföldvár, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Kajdacs, Madocsa, Nagydorog, Németkér, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc települések részére,
- f) A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a Paks Kistérségi Szociális Központtal látja el Bikács, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Harc, Kajdacs, Nagydorog, Németkér, Paks, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc és Sióagárd települések részére.
- g) A fogyatékosok és hajléktalanok nappali ellátását, és a támogató szolgáltatást a Paks Kistérségi Szociális Központtal látja el Paks Város részére.

Az egészségügyi alapellátás körében

- a) az alapellátáshoz kapcsolódó központi ügyeleti ellátás (1997. évi CLIV. törvény 152. § (1) bek. c) pont).

A központi ügyeleti ellátás feladatát a Társulás az Emergency Service Kft.-vel (Budapest, Topolya u. 22.) kötött feladat- ellátási megállapodás útján látja el.

- b) kábítószer megelőzés programjai, tevékenységei

Kábítószerügyi Egyeztető Fórum kistérségi szinten történő működtetése a 96/2000.(XII.11.) Kormányhatározat felhatalmazása alapján

Területfejlesztési feladatok ellátása:

- véleményt nyilvánít a megyei fejlesztési koncepciókról, programokról, különösen azoknak a kistérség területét érintő intézkedéseit illetően;
- képviseli a kistérséget területfejlesztési ügyekben;
- pályázatot nyújthat be a kistérség fejlesztéséhez kapcsolódó források igényléséhez;

Állati hulladékok gyűjtése és ártalmatlanná tétele

(2005. évi CLXXVI. törvény)

- A feladatot a Társulás a DC-DUNACOM PLUSZ Kft.-vel kötött feladat-ellátási megállapodás alapján látja el.

Közművelődési és kulturális feladatok ellátása

- A feladatot a Társulás a Paksi Közművelődési Kht. által kötött feladat-ellátási megállapodás útján látja el.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

NÉMET NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT PAKS

A Német Önkormányzat legfontosabb feladatának tekinti a közigazgatási törvény (nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény) adta lehetőségek és jogosítványok mind teljesebb megvalósítását, illetve érvényesítését.

Nagy figyelmet fordít a német nemzetiségi nyelv, a kultúra, a hagyomány ápolására. Keresi az eszközöket, módszereket melyek a kor igényeivel összhangban hatékonyak a nemzetiségi sokszínűség ápolására.

PAKSI ROMA NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT

Az önkormányzat 1990-ben alakult.

Feladata a cigány kisebbség képviselte, segítése, támogatása.

Tevékenységünk:

- segítség a romák mindennapi problémájának megoldásában
- a roma gyerekek tanulásának segítése
- roma sportolók támogatása
- évente rendezünk hagyományőrző Romabált és Romanapot
- szervezünk kirándulásokat felnőttek és gyermekek részére

Tevékenységi kör

- Roma Kisebbség képviselte, segítése
- segítség a mindennapi problémák kezelésében
- gyermekek segítése az oktatásban
- sportolók támogatása
- kulturális rendezvények
- egyéb programok

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek számos, elsősorban gyermekekkel, idősekkel és a mélyszegénységben élőkkel kapcsolatos feladatot is ellátnak, részt vesznek segélyakciókban, vagy az említett célcsoportok számára szóló pályázati lehetőségek felkutatásában.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szféra konkrét szerepvállalása az esélyegyenlőségi feladatok ellátásában nem jellemző településünkön, a profitorientált szereplők tevékenységükkel inkább a gazdasági élet élénkítéséhez, ezen keresztül pedig a munkanélküliség csökkentéséhez járulnak hozzá, továbbá

saját dolgozóik számára nyújthatnak különböző szolgáltatásokat, vagy plusz juttatásokat, amelyek összességében hozzájárulhatnak a helyiek életszínvonalának fenntartásához, javulásához.

A gazdasági szereplőkkel az együttműködés alkalomszerű.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésében és az egyes esélyegyenlőségi célcsoportok jellemzőinek feltárásában résztvevők a város polgármestere, alpolgármestere, jegyzője, a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési, rendvédelmi szakemberek, nemzetiségi önkormányzat elnöke, valamint egyes civil szervezetek képviselői, és a helyi esélyegyenlőségi referens.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Paks város honlapján (www.paks.hu) az elfogadott dokumentum bárki számára hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerhetik, ennek útján biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelentet.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tartós munkanélküliség, az így kialakuló adósságsapda és pénzgazdálkodási hiányosságok csökkentése.	Munkanélküliek munkaerő piaci integrációjának elősegítése. Életviteli tanácsadások, foglalkoztatást elősegítő képzések indítása.
	Az alacsony iskolázottsággal rendelkező és munkanélküli lakosság egészségügyi állapotának javítása.	Cél ezen emberek egészségi állapotának javítása, az ellátórendszerhez való hozzáférés javítása, szűrővizsgálatokon való részvétel növelése. A csecsemő, gyermek és ifjúság egészségének fejlesztése. A népegészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel ösztönzése.
Gyermekek	Egészségvédelem, egészségtudatos életvitelre ösztönzés.	Egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése az óvodákban, iskolákban.
	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek pozitívabb jövőkép biztosítása.	Pályaválasztási programok szervezése, a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek továbbtanulásának segítése.
	Gyermekek, fiatalok számára több prevenciós program nyújtása szükséges.	Prevenziós programsorozat szervezése gyermekek, fiatalok számára.
	közösségi tér többféle funkcióval és életkorra való kialakítás	interaktív fedett játszótér kialakítása; az iskolák udvaraiban a játszóterek fejlesztése, korszerűsítése
Idősek	Egészségügyi és szociális ellátások elérhetősége	Házi segítségnyújtás kiterjesztése a délutáni és hétvégi időszakokra.
	Közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosítása	Önkéntesség ösztönzése, szervezése, delegálása-hasznos, értékes időskor. Harmadik Kor Egyetem
	65 év feletti lakosság számának növekedése a teljes népességen belül, helyi társadalom öregedése.	Tájékoztató előadások, felvilágosítás szervezése az időskori problémák felismerése érdekében.
Nők	Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei.	Meglévő bölcsőde létszámbővítése, infrastruktúra folyamatos fejlesztése
	Egyedülálló nők/anyák nehéz életfeltételeinek javítása.	Célzott programok szervezése az egyedülálló anyák részére, mellyel cél az

		elmagányosodás csökkentése. Megfelelő bölcsődei, óvodai férőhely biztosítása annak érdekében, hogy az egyedülálló anyák mihamarabb visszaállhassanak dolgozni.
	A gyermekek napközbeni ellátása magasabb színvonalon	Gyerekfelügyelet visszaállítása, ha az édesanya hivatalos ügyeket intéz. Játszóház, 1-2 órás felügyelettel
	Családok átmeneti otthona és vagy gyerekek átmeneti otthonának létrehozása	Anyatotthon, átmeneti szállás létrehozása, biztosítása
Fogyatékkal élők	Közüktatási intézmények elérhetősége, hozzáférhetősége	Parkolási problémák kezelése, megoldása az intézmények közelében
	Fogyatékos személyek életminőségét javító ellátások biztosítása. Az őket ért diszkrimináció csökkentése.	Szemléletformálás, felvilágosító előadások érzékenyítő témában.
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapodás</i>	Szabadidő hasznos eltöltése, generációk találkozása.	Programszervezés és folyamatos pályázatfigyelés olyan közösségi tér kialakítására, ahol minden generáció megtalálja a számára kedvező elfoglaltságot.
	Helyi védettségű vagy megőrzésre érdemes és műemlék jellegű épületek állapota nem megfelelő.	Helyi védettségű, vagy megőrzésre érdemes és műemlék jellegű önkormányzati tulajdonú épületek felújítása, kulturális és közművelődési funkciók szolgálatába állítása; a nem önkormányzati épületek tulajdonosainak szervezésben, pályázati források felkutatásában nyújtott segítséggel elérni az épületek felújítását.
	A közvilágítás és az önkormányzati tulajdonban lévő épületek energiahatékonysága nem megfelelő	Épületek szigetelése, nyílászárók cseréje, korszerű fűtési rendszer kialakítása, megújuló energia alkalmazása a villamos energia terén is (közvilágítás esetében szintén)

Jövőképünk

- Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák életvitelük, életmódjuk javításával a közösségen belül megtalálják a helyüket.
- Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon, mindenki számára hasonló feltételekkel elérhető legyenek a közszolgáltatások.
- Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi-lelki fejlődésének biztosítását.
- Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális és egészségügyi szolgáltatásainak biztosítására, az elmagányosodás megakadályozására, a nemzedékek közötti szolidaritásra.
- Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családban és munkahelyen végzett feladatok optimális megosztását, a foglalkoztatás területén az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elv megvalósítását, a kapcsolati erőszak áldozatainak támogatását.
- Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására és az akadálymentesítésre.

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Ruha- és élelmiszer-segélyezés	A ruha- és élelmiszer-segélyek nem mindig jutnak el a rászorulókhöz.	A ruha- és élelmiszer-segélyek jussanak el a rászorulóknak részére helyi közreműködéssel, a célszemélyek felkutatásával.	Paks Város Integrált Városfejlesztési Konceptiója; Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete 3/2015. (II. 13.) önkormányzati rendelete a szociális és gyermekjóléti ellátásokról és a szociális és gyermekjóléti igazgatásról	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Tartós élelmiszer osztás alkalmanként.	Paks Kistérségi Szociális Központ, Humán osztály Szociális csoport	2029. 04. 30. (hétfő)		Paks Kistérségi Szociális Központ, helyi civil szervezetek. Paks Város Önkormányzata mindenkor éves költségvetésének terhére.	folyamatos	Paksi Többcélú Kistérségi Társulás
2	Felzárkóztatási ösztöndíj	A felzárkóztatási ösztöndíj alap- és középfokú oktatásban részesülő roma származású tanulók esélyegyenlőségének elősegítése érdekében a kérelem benyújtásától a tanítási év végéig	Roma származású tanulók esélyegyenlőségének elősegítése	Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete 3/2015. (II. 13.) önkormányzati rendelete a szociális és gyermekjóléti ellátásokról és a szociális és gyermekjóléti	Új Roma Stratégia; Nemzeti Ifjúsági Stratégia	A felzárkóztatási ösztöndíj alap- és középfokú oktatásban részesülő roma származású tanulók esélyegyenlőségének elősegítése érdekében a kérelem benyújtásától a tanítási év végéig	Humán osztály Szociális csoport	2029. 04. 30. (hétfő)		Paks Város Önkormányzat mindenkor éves költségvetés terhére	folyamatos	Paksi Roma Nemzetiségi Önkormányzat

		megállapított támogatás.		igazgatásról		megállapított támogatás.						
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	HH/HHH gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása	Klubhelység kialakítása a gyermekek részére kézműves foglalkozások támogatása	Kapcsolatteremtés színtereinek kialakítása a korosztály tagjai között, valamint lehetőség nyújtása a szabadidő hasznos eltöltésére.	Paks Város Integrált Városfejlesztési Koncepciója	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Pályázati lehetőségek felkutatása.	Csegey Dénes Kulturális Központ, Pályázati osztály	2029. 04. 30. (hétfő)		Megfelelő épület (helyiség), személyzet bére, járulékok, rezszi költség	folyamatos	
2	HH/HHH gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása	Paksi Pákolitz István Városi Könyvtárban nyitott olvasóórák támogatása.	Városi könyvtár, mint tudásbázis szerepének erősítése.		„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Olvasóórák megszervezése, Kakaó-parti, Mese délután	Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár	2029. 04. 30. (hétfő)		Könyvtári foglalkozás technikai megszervezése	folyamatos	
3	HH/HHH gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása	Az intézmények közötti kommunikáció javítása	Hatékony intézményi kommunikáció. Társintézmények tájékoztatása a célokról, törekvésekről, az intézmény eseményeiről, a hosszabbtávú fejlesztési elképzelésekről, a társintézmények vélemények fogadása, ezek értékelése.	Paks Város Integrált Városfejlesztési Koncepciója	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Az intézményközi jelenlegi kommunikációban érzékelhető gyengeségek, fejlesztendő területek azonosítása annak érdekében, hogy a megfelelő beavatkozások bevezetése megtörténjen.	Humán osztály	2029. 04. 30. (hétfő)		Kommunikációs csatornák (intézményi honlapok), naprakészség biztosítása		
4	HH/HHH gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása	A külterületeken élő (Gyapa, Cseresznyés) gyerekek közlekedésének segítése	Szolgáltatás külső településrész esélyegyenlőségének növelése érdekében, az ott élők életfeltételeinek javítása, a közszolgáltatásokh	Közlekedési Koncepció, Paks Közlekedési Intézkedési Terv		Közlekedési szokások, igények felmérése, lakossági fórumok szervezése. Kapcsolatfelvétel a közlekedési szolgáltatóval. Pályázati	Humán osztály, Műszaki osztály, Pénzügyi osztály	2029. 04. 30. (hétfő)		Paksi Közlekedési Kft. kapacitás bővítés, Paks Város Önkormányzat mindenkor éves költségvetés terhére	folyamatos	Paksi Többcélú Kistérségi Társulás

			oz valamint a jobb életminőség elérése érdekében.			lehetőségek.						
5	HH/HHH gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása	A közintézmények, iskolák udvaraiban a játszóterek fejlesztése, korszerűsítése, létrehozása.	Testi-lelki egészség fejlesztése. Testmozgás fontosságának tudatosítása. Szabadidő hasznos eltöltése.	Paks Város Integrált Városfejlesztési Koncepció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Szabadidő hasznos eltöltése. Testmozgás tudatosítása.	Humán osztály, Műszaki osztály, Pályázati osztály	2029. 04. 30. (hétfő)		Paks város Önkormányzat mindenkor éves költségvetés terhére, pályázati források felkutatása	folyamatos	
6	Egészségvédelem, egészségtudatos életvitelre ösztönzés.	Elsősegély tanfolyamok szervezése	Az elsősegély tanfolyam célja, hogy elsajátítja az alapvető elsősegély nyújtási készségeket, és képes legyen segíteni baleseti helyzetekben, de legalábbis pontosan tudja, hogyan tájékoztassa a mentőket és legalább egy kicsivel több esélye legyen a sérülteknek a túlélésre.		Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Elsősegély tanfolyamok szervezése, megtartása.	Iskolai védőnők	2029. 04. 30. (hétfő)		Személyi, tárgyi feltételek biztosítása		
7	HH/HHH gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása	Közlekedésbiztonsági program (KEVE) az iskolákban. Az oktatási módszer lényege, hogy a rendőrök és pedagógusok egymást kiegészítve interaktívan, egymásra épülő jelleggel oktatják	A közlekedés során tanúsított helyes magatartás a gyermekkortól kezdődően folyamatos társadalmi tudatformálással érhető el. A felmenő rendszerű projekt célja a diákok korosztályát,	Közlekedési Koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Közlekedési és baleset-megelőzési ismeretek	Humán osztály; Paksi Rendőrkapitányság	2029. 04. 30. (hétfő)		„Közlekedjünk együtt, vigyázzunk egymásra” (KEVE) elnevezésű baleset-megelőzési oktatóprogramhoz csatlakozás.		

		az általános iskolás tanulókat.	életkori sajátosságait figyelembe véve a közlekedési és baleset-megelőzési ismeretek átadása.									
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők és gyerekek szabadidős szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása	Közösségi tér létrehozása többféle funkcióval és különböző korú gyerekeknek. Interaktív fedett játszótér létrehozása.	Szabadidő hasznos eltöltése a különböző korosztály számára. Szociális kapcsolatok erősítése.	Paks Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Szabadidős programok szervezése. Játszóház	Humán osztály, Műszaki osztály, Pénzügyi osztály	2029. 04. 30. (hétfő)		Személyi, tárgyi feltételek; pályázati források.		
2	Nők munkaerőpiaci és családi feladati összeegyeztetése	Bölcsőde bővítés (csoportszobák, férőhely).	Megfelelő bölcsődei, óvodai férőhely biztosítása annak érdekében, hogy az édesanyák mihamarabb visszaállhassanak dolgozni. A gyerekek napközbeni ellátása magasabb színvonalon legyen biztosított Pakson a jövőben.	Paks Városfejlesztési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia; „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban”	Kisgyermek felügyelet helyben történő biztosítása. Meglévő bölcsőde létszámbővítése.	Humán osztály, Műszaki osztály, Pénzügyi osztály	2029. 04. 30. (hétfő)		Pályázati lehetőség		
3	Nők munkaerőpiaci és családi feladati összeegyeztetése	Női szabadidős foglalkozások számának növelése. Alternatív szabadidős tevékenységek létrehozása, támogatása önkormányzati	Az Önkormányzat lehetőségei szerint támogassa azokat az alternatív foglalkoztatási, szabadidős formákat, amelyek hozzájárulnak a munka és a		Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	A női munkavállalók arányának szinten tartása, lehetőség szerint növelése az önkormányzati intézményekben. Alternatív foglalkozások	Csegey Dénes Kulturális Központ, Humán osztály	2029. 04. 30. (hétfő)		Pályázati források, Paks Város Önkormányzat mindenkori éves költségvetés terhére	folyamatos	

		intézményrendszeren belül.	magánélet egyensúlyának megteremtéséhez, hogy a nőknek ne kelljen választani a munka világa és a család között.			támogatása						
4	Átmeneti otthon	Családok és/vagy gyermekek átmeneti otthon létrehozás a város lakosságának növekedésének függvényében.	A Családok Átmeneti Otthona célja, hogy az otthontalanná vált, krízisbe került gyermekes családok számára, illetve a válsághelyzetben lévő bántalmazott, valamint a szülészetéről kikerülő anya és gyermeke számára átmeneti időre, a kiváltó okok megszűntéig, de maximum 12 hónapig lakhatást és ellátást biztosítson.	Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete 3/2015. (II. 13.) önkormányzati rendelete a szociális és gyermekjóléti ellátásokról és a szociális és gyermekjóléti igazgatásról	49/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról	Átmeneti Otthon létrehozása az arra rászoruló gyerekes családoknak.	Paks Kistérségi Szociális Központ, Humán osztály Szociális csoport	2029. 04. 30. (hétfő)		Tárgyi, személyi feltétel		

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Egészségügyi és szociális ellátások elérhetősége	Házi segítségnyújtás kiterjesztése a délutáni és hétfői időszakra	Gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, és róluk nem gondoskodnak.		Idősügyi Nemzeti Stratégia	Időskorúak saját kezdeményezésén ek összegyűjtése. Kapcsolatfelvétel házi orvosokkal.	Paks Kistérségi Szociális Központ, Humán osztály Szociális csoport	2029. 04. 30. (hétfő)		Pályázati lehetőség, Paks Város Önkormányzata mindenkor éves költségvetés terhére	folyamatos	
2	Közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	Önkéntesség ösztönzése, delegálása-	A szenior lakosság tudás- és tapasztalati	Paks Város Integrált Városfejlesztési	Idősügyi Nemzeti Stratégia	Idősek bevonásának feltérképezése az	Humán osztály, civil szervezetek	2029. 04. 30. (hétfő)		Pályázati lehetőségek	folyamatos	

	biztosítása	hasznos, értékes időskor.	tartalékának kiaknázása. Az idősök olyan erőforrást jelentenek, akik képesek hozzájárulni a társadalmi problémák kezeléséhez. Szükséges az idősök hasznosság érzésének támogatása.	Koncepciója		önkéntes tevékenységbe (kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi). Terv kidolgozása, folyamatos monitoring. Önkéntes program kidolgozása és megvalósítása. Iskolai Közösségi Szolgálat (IKSZ).						
3	Közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosítása	Tájékoztató előadások, felvilágosítás szervezése az idősödő problémák felismerése érdekében	Magányosság, egyedüllét enyhítése. Módot adni az idős embereknek, hogy közösségeknek egészségük fokozottabb kézbe tartására és tökéletesítésére.	Paks Város Integrált Városfejlesztési Koncepció	Időügyi Nemzeti Stratégia	Tájékoztató előadások sokszínű tematikával a Harmadik Kor Egyetem előadásorozat megszervezése, előadások helyszíneinek biztosítása.	Csengey Dénes Kulturális Központ	2029. 04. 30. (hétfő)		Pályázati lehetőség, Paks Város Önkormányzat mindenkori éves költségvetés terhére.		

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Közükatási intézmények elérhetősége, hozzáférhetősége	Parkolási problémák kezelése az iskolaépületek előtt.	Megoldódjanak a parkolási problémák (amennyiben vannak) az iskolaépület előtt.	Paks Város Integrált Városfejlesztési Koncepció, Közlekedési Koncepció	Országos Fogyatékkosságügyi Program	Kétféle parkolási jogosultság kialakítása az iskolaépület előtt. 1. mozgássérült emberek számára; 2. nem mozgássérült fogyatékkossággal élő személyek számára. Új, megkülönböztető jellel ellátott parkolóhelyek kialakításának vizsgálata, megvalósítása. Visszacsatolás,	Humán osztály, Műszaki osztály	2029. 04. 30. (hétfő)		Pályázati forrás; Paks Város Önkormányzat mindenkori éves költségvetés terhére.		
---	---	---	--	--	-------------------------------------	--	--------------------------------	-----------------------	--	---	--	--

						korrekció.						
2	Fogyatékos személyek életminőségét javító ellátások biztosítása, az őket ért diszkrimináció csökkentése.	Életminőség javulás, diszkrimináció csökkentése. Szemléletformálás, felvilágosító előadások.	Befogadó köznevelési intézmények, elfogadó pedagógusok, inkluzív pedagógus. Életminőség javulás, diszkrimináció csökkentése, szemléletformálás.		Országos Fogyatékosügy Program; Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Helyzetfeltárás. Érzékenyítő tréningek. Partneri találkozók.	Paks Kistérségi Szociális Központ, Humán osztály Szociális csoport	2029. 04. 30. (hétfő)		Humán osztály Szociális csoport; Paks Város Önkormányzat mindenkori éves költségvetés terhére; pályázati forrás.		

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

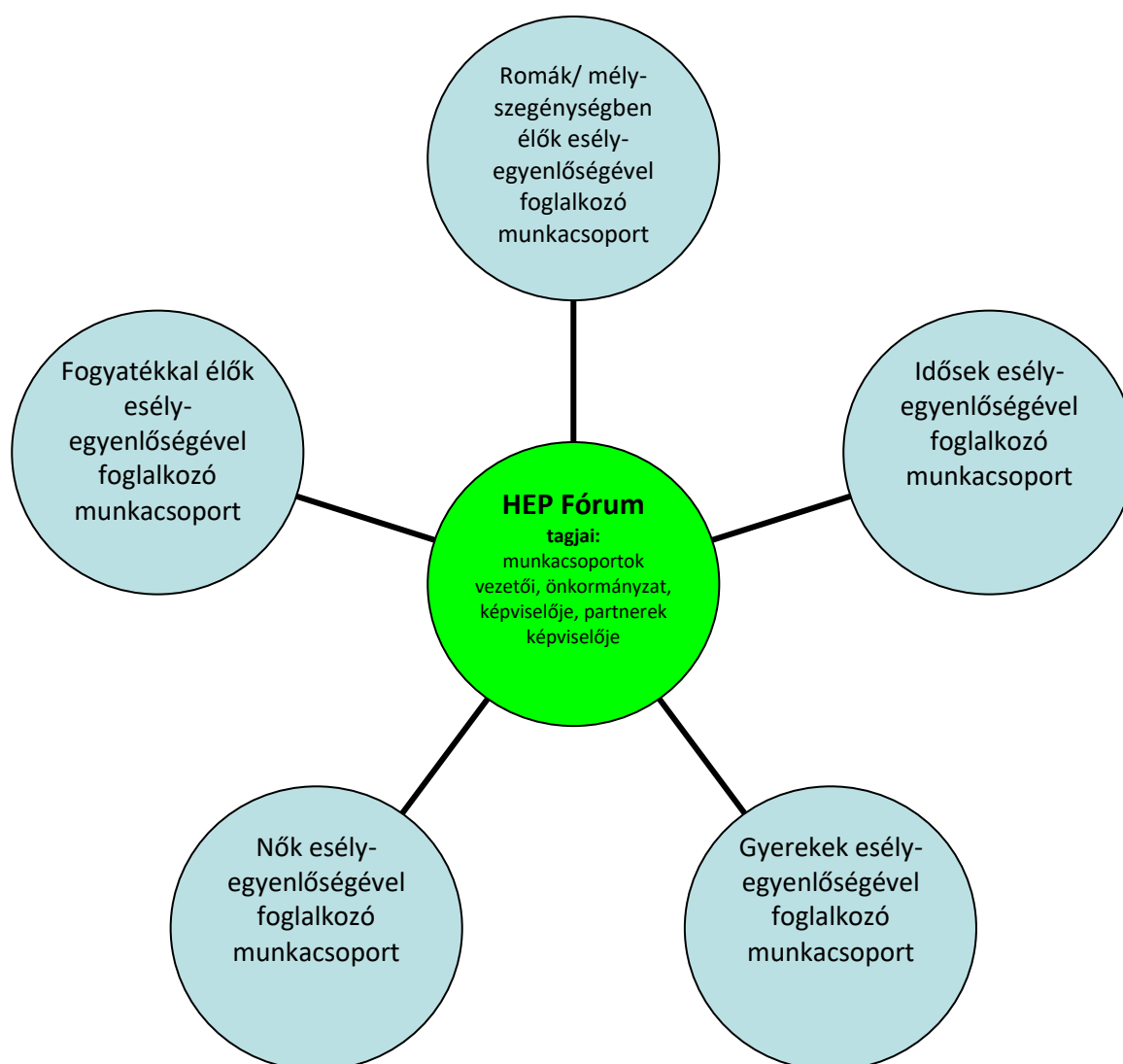
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Paks város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete Humánpolitikai Bizottság a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 41/2024. (V.14.) számú HB határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete Humánpolitikai Bizottság elfogadó határozatának kivonata

2024. május 16.

Aláírás

**PAKS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
HUMÁNPOLITIKAI BIZOTTSÁGA**

KIVONAT

Készült: Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete Humánpolitikai Bizottságának 2024. május 14-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

Tárgy: Paks Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadása

41/2024. (V.14.) HB határozat

Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete Humánpolitikai Bizottsága Paks Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját elfogadja.

K.m.f.

Antóni Józsefné sk.
bizottság elnöke

A kiadmány hitelül:

Péterné Iker Ivett
osztályvezető